

2030-04A

bijlagen
bij de toelichting

Bijlage 1 Ruimtelijke Onderbouwing Oukooopsedijk 8 en 11

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
Oukoopsedijk 8 en 11

Ruimtelijke onderbouwing

Juni 2013

Kenmerk 0595-13-T02
Projectnummer 0595-13

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
2.	Bestaande situatie	3
2.1.	Oukoop	3
2.2.	Oukoopsedijk 8	3
2.3.	Oukoopsedijk 11	4
3.	Beleid	5
3.1.	Rijksbeleid	5
3.1.1.	Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte	5
3.1.2.	Besluit algemene regels ruimtelijke ordening	6
3.1.3.	Visie erfgoed en ruimte	6
3.1.4.	Natuurbeleid	7
3.2.	Provinciaal beleid	8
3.2.1.	Structuurvisie	8
3.2.2.	Provinciale Verordening Ruimte	11
3.3.	Gemeentelijk beleid	13
3.3.1.	Structuurvisie	13
3.3.2.	Bestemmingsplan "Plassen, natuur- en weidegebieden"	15
3.3.3.	Uitvoering ruimte voor ruimte regeling	15
3.3.4.	Landgoederenbeleid	16
4.	Toekomstige situatie	17
4.1.	Algemeen	17
4.2.	Oukoopsedijk 8	17
4.3.	Oukoopsedijk 11	21
4.4.	Beeldkwaliteit	22
4.5.	Voormalige agrarische gronden	23
5.	Onderzoek	24
5.1.	Bodem	24
5.2.	Geluid	26
5.3.	Externe veiligheid	27
5.4.	Luchtkwaliteit	28
5.5.	Waterparagraaf	29
5.6.	Flora en fauna	33
5.7.	Archeologie	35
5.8.	Bestaande bedrijvigheid	37
6.	Uitvoerbaarheid	38
6.1.	Economische uitvoerbaarheid	38

6.2.	Maatschappelijke uitvoerbaarheid	38
6.3.	Zienswijzen	38

1. Inleiding

Door schaalvergroting in de agrarische sector beëindigen agrarische bedrijven hun activiteiten. De Verordening Ruimte van de Provincie Zuid-Holland omvat een ruimte voor ruimte- en een landgoederenregeling. De ruimte voor ruimteregeling maakt het mogelijk na sloop van bestaande bedrijfsbebouwing in plaats hiervan woningbouw te realiseren. De landgoederenregeling biedt een deels openbaar landgoed (natuur- en/of recreatiegebied) aan te leggen en ter compensatie een landhuis te bouwen.

Op het perceel Oukoopsedijk 11 staat op dit moment een voormalig agrarisch bedrijf met bijgebouwen. De agrarische bedrijfsactiviteiten zijn ter plaatse beëindigd. De initiatiefnemer heeft het voornemen in het kader van de ruimte voor ruimte regeling de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing te slopen en in plaats hiervan een vrijstaande woning te bouwen.

Het agrarisch bedrijf op het perceel Oukoopsedijk 8 (Wiltenburg) is eveneens beëindigd. Ook hier wordt de voormalige agrarische bedrijfsbebouwing gesloopt en in het kader van de ruimte voor ruimte regeling vervangen door een vrijstaande woning. Daarnaast worden nog vier landgoedwoningen op het perceel gerealiseerd, waarbij gebruik wordt gemaakt van de provinciale regeling voor nieuwe landgoederen. In het kader van de NSW-regeling krijgt een aantal perceel rondom het landgoed een meer op de natuur gerichte bestemming.

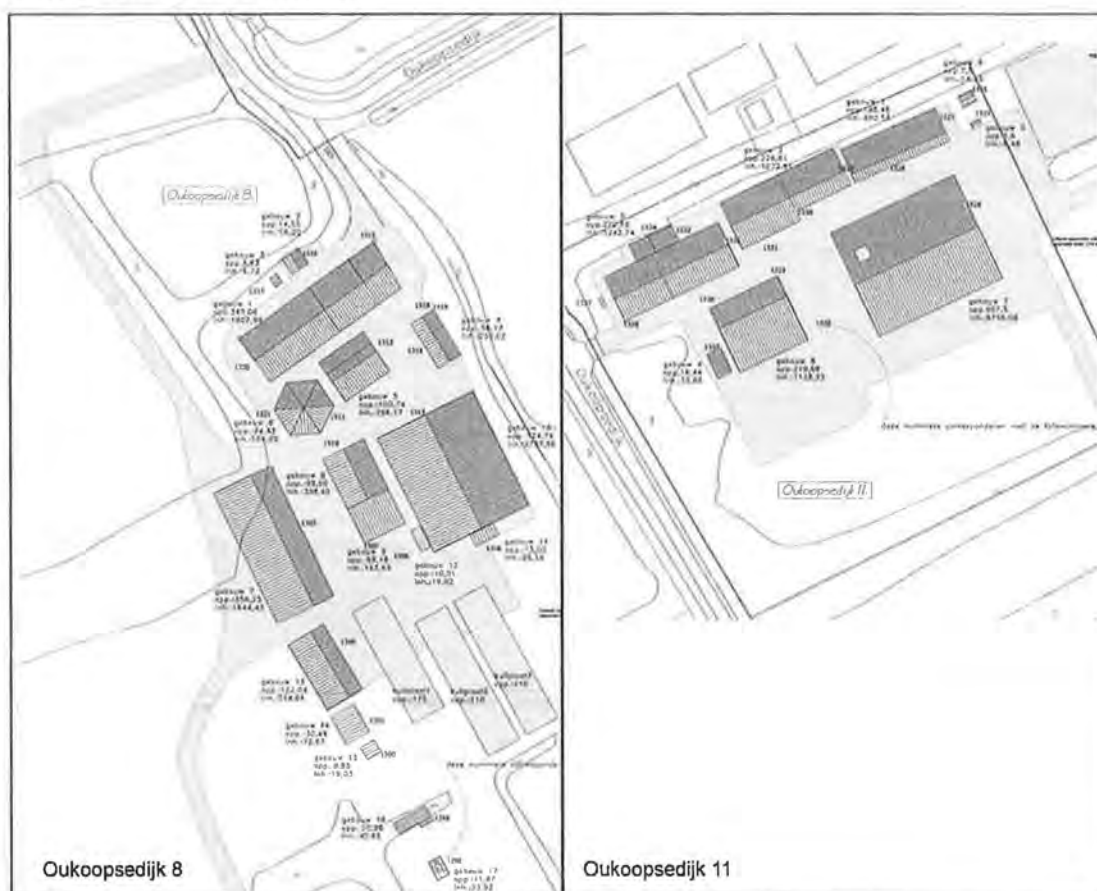
Afbeelding 1: Ligging plangebied.

Deze ontwikkelingen passen niet binnen het vigerende bestemmingsplan "Plassen, natuur- en weidegebieden".

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is echter een nieuw bestemmingsplan "Polder Oukoop en Negenviertel" aan het voorbereiden. Om het bouwplan in dat bestemmingsplan op te nemen, heeft de gemeente Bodegraven-Reeuwijk aan initiatiefnemer verzocht om aan te tonen dat het initiatief past binnen de uitgangspunten van dat bestemmingsplan. Deze ruimtelijke onderbouwing beargumenteert dat de ontwikkelingen aan de Oukoopsedijk 8 en 11 aanvaardbaar zijn.

Afbeelding 2: Bestaande situatie.

2. Bestaande situatie

2.1. Oukoop

De Oukoopsedijk ligt in de Polder Oukoop en Negenviertel. Deze polder wordt gekenmerkt door een oost-west gerichte slagen verkaveling, waarin tussen de percelen brede watergangen liggen. De Oukoopsedijk vormde daarbij de ontginningsbasis van waaruit het veen werd ontgonnen in het gebied aan weerszijden van de dijk. De Oukoopsedijk is een smal dijkje, dat de verbinding vormt tussen Reeuwijk en Hekendorp. Aan beide zijden van het dijkje ligt een brede watergang en staat verspreid gesitueerde bebouwing. De ontsluiting vanaf de Oukoopsedijk vindt plaats via een brug of via een toegang over een duiker. De bebouwing bestaat veelal uit (oude) boerderijen die van elkaar variëren in grootte en clustervorm. De bebouwing staat meestal op een afstand van elkaar, zodat vanaf de weg op veel plekken zicht is op het landschap.

De Polder Oukoop biedt als gevolg van de bereikbaarheid en vanwege het waterrijke karakter van het gebied door de schaalvergroting, voor traditionele landbouw geen vooruitzichten meer. Daardoor zijn veel agrariërs weggetrokken of hebben hun bedrijf gestaakt. Het gebied dreigt hierdoor zijn vitaliteit te verliezen. In de polder is nog één werkend boerenbedrijf (Hoeve Stein) overgebleven dat kansen ziet om veeteelt en natuurbeheer te combineren in een levensvatbaar bedrijf. Door de combinatie van een boerenbedrijf en natuurbeheer kan het unieke landschap én de vitaliteit van de polder behouden blijven.

2.2. Oukoopsedijk 8

Aan de Oukoopsedijk 8 in Reeuwijk staat de oude boerderij Wiltenburg. In 1637 is er sprake van een stuk land ter grootte van 2 morgen (ongeveer 1,7 hectare) met de naam "Wiltenburg". Het was oorspronkelijk eigendom van de burggrafelijke familie De Merode van Montfoort. De boerderij is een gemeentelijk monument. Het opvallendste element aan deze boerderij is echter het inrijhek aan de weg dat uit twee stenen pilaren bestaat met daarboven een gebeeldhouwd wapen. Het wapen stelt een gouden lelie op een blauw veld voor, het wordt gedragen door twee leeuwen en gedekt met een kroon. Eronder staan de Latijnse wapenspreuk "Quam parva, nulli cedo" ("al ben ik klein, ik wijk voor niets") en de naam "Wiltenburg". Dit inrijhek is een Rijksmonument en herinnert aan de geschiedenis van de dubieuze hoge heerlijkheid van Wiltenburg¹. Een van de eigenaren van Wiltenburg heeft in de 18e eeuw zijn herenhuis, de boerderij en het bijbehorende land tot een eigen "hoge heerlijkheid" uitgeroepen, waar hij zelf een schout benoemde, recht liet spreken en huwelijken liet sluiten. De documenten op grond waarvan dit gebeurde zijn al eeuwenlang zoek. Nog altijd vragen lokale historici zich af waar de oude gerechtsboeken van Wiltenburg gebleven zijn, die meer licht zouden kunnen werpen op de raadselachtige geschiedenis van deze hoge heerlijkheid.

¹ http://www.rhcijnstreek.nl/index.php?option=com_content&task=view&id=73&Itemid=22

In de huidige situatie is in totaal op de Wiltenburg 1.881 m² (8.694m³) bebouwing aanwezig. Dat is inclusief boerderij en alle andere aanwezige bebouwing, zoals kapberg, maar exclusief de monumentale poort.

Achter de boerderij ligt bijzonder landschappelijk element in de vorm van een ronde weide. Hiervan wordt - op grond van het achtervoegsel 'burg'- vermoed dat het een motte(burcht) betreft. Een motte is een aarden heuvel van heuvel van zand en klei met veelal houten pallisaden. Om de motte werd vaak een gracht gegraven om het de aanvallers nog moeilijker te maken de versterking in te nemen. In archeologisch onderzoek (zie paragraaf 5.7) zijn hiervoor overigens geen aanwijzingen gevonden.

2.3. Oukoopsedijk 11

De huidige boerderij op het perceel Oukoopsedijk 11 dateert uit 1906. Op een topografische kaart uit 1898 blijkt echter dat ook aan het eind van de 19e eeuw ter plaatse al bebouwing aanwezig was. Tot het eind van de 20e eeuw is een aantal agrarische opstallen op het perceel gebouwd. Zodoende is in de huidige situatie ter plaatse in totaal 1.494 m² (12.944 m³) bebouwing aanwezig en omvat het perceel een paardenbak van 20 x 40 meter.

Afbeelding 3: Luchtfoto Oukoopsedijk 11.

3. Beleid

3.1. Rijksbeleid

3.1.1. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Op 13 maart 2012 heeft de Minister van Infrastructuur en Milieu het vaststellingsbesluit van de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) ondertekend. Daarmee is het nieuwe ruimtelijke en mobiliteitsbeleid zoals uiteengezet in de SVIR van kracht geworden.

Het Rijk streeft naar een concurrerend, bereikbaar, leefbaar en veilig Nederland door een krachtige aanpak die ruimte geeft aan regionaal maatwerk, de gebruiker voorop zet, investeringen prioriteert en ruimtelijke ontwikkelingen en infrastructuur met elkaar verbindt. Om dit te bereiken, brengt het Rijk de ruimtelijke ordening zo dicht mogelijk bij diegene die het aangaat (burgers en bedrijven), laat het meer over aan gemeenten en provincies ('decentraal, tenzij...') en komt de gebruiker centraal te staan. Het Rijk kiest voor een selectievere inzet van rijksbeleid op slechts 13 nationale belangen. Voor die belangen is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Het Rijk richt zich daarbij op het versterken van de internationale positie van Nederland en het behartigen van de belangen voor Nederland als geheel, zoals de hoofdnetwerken voor personen- en goederenvervoer (waaronder buisleidingen), energie en natuur, als ook ondergrond en ruimte voor militaire activiteiten. Ook waterveiligheid en milieukwaliteit (lucht, geluid, bodem, water en externe veiligheid) horen daarbij, evenals de bescherming van ons werelderfgoed (zoals de Waddenzee en de Nieuwe Hollandse Waterlinie).

Buiten de nationale belangen hebben decentrale overheden beleidsvrijheid. Het Rijk gaat zo min mogelijk op de stoel van provincies en gemeenten zitten en laat verstedelijkings- en landschapsbeleid over aan de provincies en gemeenten. De gemeente is in dat opzicht de overheid die het dichtst bij de burger staat en zorg draagt voor een veilige en leefbare woon- en werkomgeving. In het ruimtelijk domein gaat het om de ruimtelijke ontwikkeling van stad en platteland in brede zin, waarbij onder meer belangen ten aanzien van mobiliteit, milieu, natuur, water, economie en wonen worden afgewogen. Gemeenten krijgen ruimte voor kleinschalige natuurlijke groei geënt op het bouwen van huizen die aansluiten bij de woonwensen van mensen. Bij het beheren en ontwikkelen van natuur krijgen boeren en particulieren in het landelijk gebied een grotere rol.

In het verleden heeft het Rijk een aantal Nationale Landschappen aangewezen. Deze landschappen weerspiegelen samen de diversiteit en ontstaansgeschiedenis van het Nederlandse cultuurlandschap. Het Rijk laat het beleid ten aanzien van landschap op land over aan provincies en wil provincies meer ruimte geven bij de afweging tussen verstedelijking en landschap, om zo meer ruimte te laten voor regionaal maatwerk.

De provincie is verantwoordelijk voor de uitwerking van het beleid voor de nationale landschappen. De globale begrenzing hiervan is weergegeven in een bijlage van het SVIR. De provincie neemt, op basis van deze globale begrenzing, een gedetailleerde begrenzing op in hun structuurvisies en werken daarin de per nationaal landschap benoemde kwaliteiten uit. Het Hollands-

Utrechts veenweidegebied in het Groene Hart kent als kernkwaliteiten zeer open landschap, strokenverkaveling met waterland, en het veenweidekarakter.

Grootschalige ontwikkelingen zijn niet toegestaan, tenzij het het nationaal belang betreft en er compenserende maatregelen worden getroffen. Binnen de nationale landschappen is ruimte voor ten hoogste de eigen bevolkingsgroei (migratiesaldo nul). Daarnaast bieden de nationale landschappen ruimte voor de aanwezige regionale en lokale bedrijvigheid. Maat, schaal en ontwerp zijn bepalend voor behoud van de kwaliteiten van de landschappen.

Het begrip 'grootschalig' moet gerelateerd worden aan de aanwezige kernkwaliteiten en aan het reeds aanwezige verstedelijkingspatroon en het -volume. Zo kan in relatief onbebouwde landschappen een beperkte toename van de bebouwing reeds afbreuk doen aan de kernkwaliteiten van dat landschap, terwijl in andere landschappen een zelfde toename van bebouwing geen gevolgen hoeft te hebben voor de aanwezige kernkwaliteiten.

Bebouwing in het kader van de ruimte voor ruimte regeling en de landgoederenregeling is echter niet als grootschalig aan te merken en tast derhalve de kernkwaliteiten van het Groene Hart niet aan.

3.1.2. Besluit algemene regels ruimtelijke ordening

Het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) is eind december 2011 met uitzondering van enkele onderdelen in werking getreden. Het Barro omvat regels waar bestemmingsplannen aan moeten voldoen voor alle ruimtelijke rijksbelangen die een juridische vertaling dienen te krijgen in bestemmingsplannen. Het gaat om kaders voor onder meer het bundelen van verstedelijking, de bufferzones, nationale landschappen, de Ecologische Hoofdstructuur, de kust, grote rivieren, militaire terreinen, mainportontwikkeling van Rotterdam en de Waddenzee. Het enige onderwerp dat voor het onderhavige bestemmingsplan van belang is, is de ecologische hoofdstructuur (EHS).

Zoals het Barro aangeeft ligt de verantwoordelijkheid voor de realisatie van de ecologische hoofdstructuur bij de provincies. De gronden die onderdeel uitmaken van de EHS dienen een passende bestemming te krijgen zodat deze niet in strijd zijn met het rijksbelang. Verder worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt die in strijd zijn met één van de nationale belangen. De planontwikkeling aan de Oukoopsedijk 8 en 11 is daarmee in overeenstemming met het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening.

3.1.3. Visie erfgoed en ruimte

In de Nota 'Kiezen voor karakter, Visie erfgoed en ruimte' schetst het kabinet haar visie op het borgen van onroerend cultureel erfgoed in de ruimtelijke ordening. Om dit te bewerkstelligen is op 1 januari 2012 artikel 3.1.6, tweede lid, onderdeel a, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gewijzigd. Deze wijziging verplicht gemeenten nu om het aspect cultureel erfgoed expliciet mee te wegen bij de vaststelling van een bestemmingsplan.

In de Richtlijnen bouwhistorisch onderzoek wordt een onderscheid in de fysieke omgeving gemaakt tussen de cultuurhistorie in de ondergrond en de bovengrond:

- het bodemarchief;
- het bouwkundig erfgoed (gebouwen en structuren);
- het cultuurlandschap.

Het bodemarchief heeft betrekking op de eventuele aanwezigheid van archeologische waarden. In paragraaf 5.7 wordt op dit aspect ingegaan. Op beide percelen zal de uit cultuurhistorisch oogpunt waardevolle bebouwing worden behouden. In paragraaf 2.1 is een omschrijving gegeven van het landschap en de omgeving. Net als elders langs de Oukoopsedijk wordt ook op beide percelen Oukoopsedijk 8 en 11 de bebouwing geclusterd aan de kop van het perceel, waarbij concentraties van bebouwing worden afgewisseld met open doorzichten. In respectiekelijk paragraaf 4.2 en 4.3 is aangegeven hoe bij de planontwikkeling rekening is gehouden met de landschappelijke inpassing van de nieuwe bebouwing op beide percelen.

3.1.4. Natuurbeleid

Ecologische hoofdstructuur

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn.

Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren en dergelijke) worden beschermd.

In het Structuurschema Groene Ruimte van 1996 is deze EHS, bestaande uit kerngebieden, natuurontwikkelingsgebieden en verbindingzones, ruimtelijk vastgelegd. In deze gebieden mogen in principe geen ruimtelijke ingrepen plaatsvinden. Vervolgens hebben de provincies in hun streekplannen meer concrete grenzen voor de EHS vastgelegd. De provincies bepalen zelf de contouren. De gemeenten wordt verzocht om de gebieden in het bestemmingsplan de juiste juridische bescherming te geven. Het plangebied ligt binnen de EHS. Binnen de EHS kunnen alleen nieuwe vormen van ruimte- en bodemgebruik een plaats vinden die de functie van de EHS ondersteunen en zo mogelijk versterken. Een beoordeling daarvan is uiteraard afhankelijk

van de aard van het gebruik en de plaats binnen de EHS. De gehele EHS is daartoe planologisch beschermd door middel van het 'nee, tenzij' regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ingrepen die de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS aantasten niet zijn toegestaan, tenzij er redenen zijn van groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn.

Het gebied rondom het huidige agrarisch bouwperceel Oukoopsedijk 8 ligt in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Uit het kaartmateriaal bij en de toelichting op de Verordening Ruimte van de Provincie Zuid-Holland blijkt dat bestaande bebouwing, erven, tuinen en wegen met een gesloten verharding in principe niet tot de EHS behoren. Woningbouw in het kader van de ruimte voor ruimte regeling en de landgoederenregeling op voormalige agrarische bouwpercelen is derhalve geen ingreep die de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS aantast.

Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur

In de "Nota Natuur voor mensen, mensen voor natuur" (Nota natuur, bos en landschap in de 21e eeuw, NBL-21) wordt het beleid voor de komende tien jaar geschetst. Deze nota draagt bij aan een meer samenhangend natuurbeleid en vervangt vier groene nota's (Natuurbeleidsplan, Nota Landschap, Bosbeleidsplan en Strategisch plan van aanpak biodiversiteit). Verder biedt de nota het kader voor behoud en duurzaam gebruik van biodiversiteit in onder meer landbouw, visserij, toerisme en water.

Flora- en Faunawet

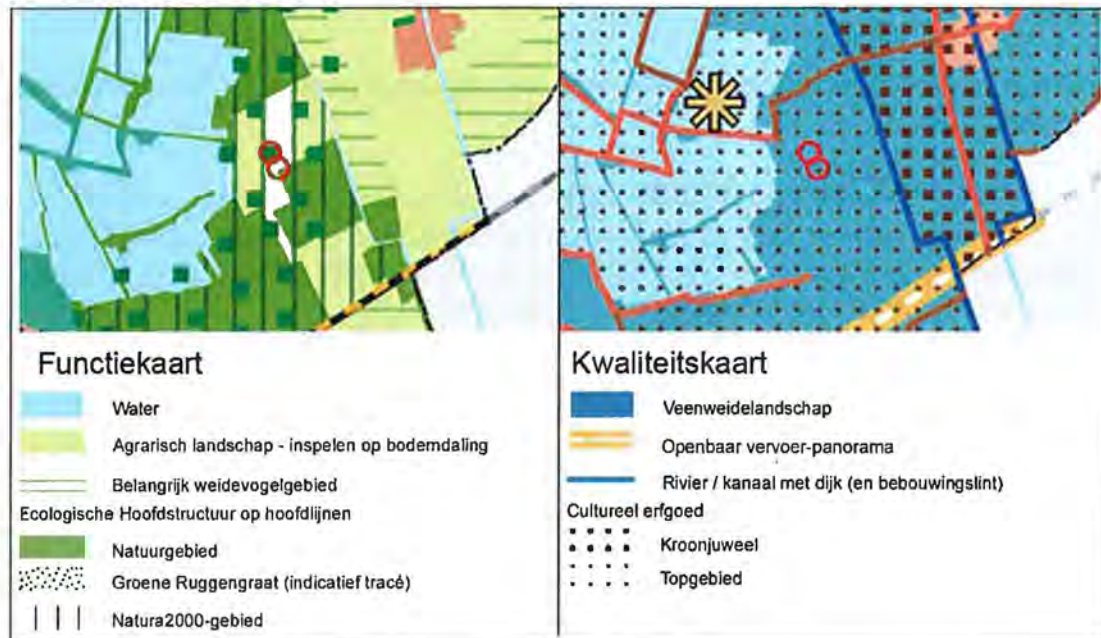
De "Flora- en Faunawet" heeft als doel de bescherming van het in het wild levende planten en dieren. In het plangebied komen planten en diersoorten voor die in het kader van de wet zijn beschermd. Aangegeven moet worden op welke wijze het voornemen hierop is afgestemd en of er ontheffingen nodig zijn voor uitvoering van het initiatief. Binnen het plangebied komen soorten voor waarvoor een ontheffing is vereist. Daarnaast komen soorten voor waarvoor alvorens een ontheffing kan worden verkregen moet worden aangetoond dat 'geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort'. In paragraaf 5.6 zijn de relevante onderzoeksresultaten met betrekking tot de Flora- en Faunawet samengevat.

3.2. Provinciaal beleid

3.2.1. Structuurvisie

De provinciale structuurvisie "Visie op Zuid-Holland", met de ondertitel "Ontwikkelen met schaarse ruimte" is op 2 juli 2010 door provinciale staten vastgesteld. De kern van Visie op Zuid-Holland is het versterken van samenhang, herkenbaarheid en diversiteit binnen Zuid-Holland. Dit wil de provincie bereiken door het realiseren van een samenhangend stedelijk netwerk en groenstructuur. Goede bereikbaarheid, een divers aanbod van woon- en werkmilieus in een aantrekkelijk landschap met ruimte voor water, landbouw en natuur, zijn daarin kenmerkende kwaliteiten.

Afbeelding 4: Fragment functiekaart en kwaliteitskaart.

De structuurvisie heeft twee kaarten waarop de ruimtelijke weergave van doelstellingen en ambities zijn aangegeven: de functiekaart en kwaliteitskaart. De functiekaart geeft de gewenste ruimtelijke functies weer die in de structuurvisie zijn geordend, begrensd en vastgelegd als ruimtelijk beleid tot 2020. De functiekaart is vergelijkbaar met de voormalige streekplankaarten. Locatie, omvang en begrenzing staan erop. Kortom, wat komt waar. De kaart stuurt in samenhang met de tekst. Daarbij gaat het zowel om ordening als ontwikkeling. De kwaliteitskaart stuurt op het 'waar en welke'. Op de kaart zijn zowel de bestaande als de gewenste kwaliteiten benoemd op een globale, regionale schaal. De kwaliteitskaart toont de diversiteit van Zuid-Holland en brengt de ruimtelijke kwaliteiten van provinciaal belang in beeld. De kaart geeft vanuit een kwalitatieve invalshoek richting en randvoorwaarden aan de ordening en ontwikkeling van de ruimte in Zuid-Holland. Op de functiekaart zijn de functies weergegeven. Op de kwaliteitskaart worden de kernkwaliteiten benoemd, vastgelegd en meegegeven bij toekomstige ontwikkelingen.

Om de provinciale belangen veilig te stellen of te ontwikkelen, zijn in deze uitvoeringsstrategie drie sporen te onderscheiden: ordenen, ontwikkelen en onderzoeken/ agenderen. Deze drie sporen zijn met elkaar verbonden. Ordenen vindt plaats door beleidskaders vooraf duidelijk te formuleren. Hiervoor gelden drie leidende principes, namelijk de lagenbenadering, de bebouwingscontouren en de SER-ladder. Deze principes zijn in regelgeving (verordening) vastgelegd. Ontwikkelen vindt plaats wanneer de beleidsopgaven globaal in beeld zijn. De provincie maakt voor belangrijke ruimtelijke ontwikkelingen bestuurlijke afspraken met de partners en in onderling overleg worden rollen en verantwoordelijkheden bepaald. Uitgangspunt is 'lokaal wat kan'. In het laatste spoor, onderzoeken/agenderen, staat het gezamenlijk in beeld brengen centraal.

Beschikbare kennis wordt gebruikt om de beleidsopgaven te formuleren en een strategie te bepalen.

Op de functiekaart ligt de planlocatie op de grens van 'Agrarisch landschap – inspelen op bodemdaling' en 'Natuurgebied'.

De kwaliteitskaart toont de diversiteit van Zuid-Holland en brengt de ruimtelijke kwaliteiten van provinciaal belang in beeld. De kaart geeft vanuit een kwalitatieve invalshoek richting en randvoorwaarden aan de ordening en ontwikkeling van de ruimte in Zuid-Holland. Op de kwaliteitskaart heeft de planlocatie de aanduiding 'Veenweidelandschap'.

De Oukoopsedijk ligt in het deelgebied Gouwe Wiericke dat is aangewezen als Topgebied cultureel erfgoed. In de provincie zijn 16 gebieden benoemd als topgebied cultureel erfgoed. Dit zijn gebieden of structuren met een gave cultuurhistorische samenhang, met betrekking tot archeologie, landschapshistorie en nederzettingen. De bescherming in topgebieden richt zich op de continuïteit van het karakter, door behoud en versterking van de structuur. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, binnen randvoorwaarden vanuit cultuurhistorie. Ruimtelijke ontwikkelingen die strijdig zijn met het cultuurhistorisch belang zijn in principe niet mogelijk.

De Oukoopsedijk ligt bovendien in het Nationaal Landschap Groene Hart in het deelgebied Gouwe Wiericke. Gouwe Wiericke bestaat uit veenweidelandschap met een markante droogmakerij (Middelburg-Tempelpolder) en plassen- en moerassenlandschap. Water komt in verschillende vormen en functies in deze landschappen voor en vormt een belangrijke kwaliteit en uitgangspunt bij veranderingen (verdedigingswerk, kanaal, rivier, plassen, sloten).

De opgaven die hier een rol spelen zijn onder meer het afremmen bodemdaling en de realisatie van de Groene Ruggengraat. De Groene Ruggengraat is het Randstad Urgent- en Groene Hart icoonproject. Het gaat om een op natte natuur gerichte inrichting die in andere gebiedsfuncties zoals waterhuishouding, landbouw, recreatie en landschap wordt ontwikkeld. Met de aanleg van de Groene Ruggengraat wordt een robuuste ecologische verbinding van nationaal belang gerealiseerd van de Zeeuwse delta tot het Lauwersmeergebied. De Groene Ruggengraat heeft meer dan alleen een ecologische functie. Zij draagt ook bij aan versterking van de landschappelijke diversiteit en cultuurhistorische identiteit, duurzaam waterbeheer en mogelijkheden voor recreatief gebruik. De precieze invulling van de Groene Ruggengraat is afhankelijk van de natuurdoelstellingen, de mogelijkheden van duurzaam waterbeheer (waterkwantiteit en -kwaliteit) en de kernkwaliteiten van het gebied waar de Groene Ruggengraat doorheen loopt. De aanduiding op de functiekaart is dan ook indicatief. Voor Gouwe-Wiericke dient deze nog in een gebiedsprocessen te worden begrensd.

Rust en stilte zijn een belangrijk goed in de Groene Ruggengraat. De realisering van de Groene Ruggengraat moet voor 2018 zijn afgerond en daarmee een belangrijke impuls geven aan de natuurfunctie (Ecologische Hoofdstructuur) en bodemdaling in de natte veenweidegebieden tegengaan.

Door de afname van de hoeveelheid bebouwing en de zorgvuldige landschappelijke inpassing is de bouw van woningen op een plek waar agrarische bedrijfsbebouwing was gesitueerd niet als strijdig met het cultuurhistorisch belang van het Topgebied aan te merken en zal evenmin een negatieve invloed hebben op de Groene Ruggengraat.

3.2.2. Provinciale Verordening Ruimte

De Provinciale Verordening Ruimte die eveneens op 2 juli 2010 door Provinciale Staten (PS) is vastgesteld bevat regels omtrent de inrichting van bestemmingsplannen, als bedoeld in artikel 4.1 van de Wet ruimtelijke ordening. Op 23 februari 2011 is de Eerste herziening van de Verordening Ruimte door PS vastgesteld en op 29 februari 2012 de Actualisering 2011. In de provinciale verordening zijn met name zaken vastgelegd die generiek van aard zijn (relevant voor alle gemeenten of een bepaalde groep gemeenten) en in eerste instantie vooral een werend of beperkend karakter hebben.

Om het stedelijk netwerk te versterken hanteert de provincie het uitgangspunt om verstedelijking zoveel mogelijk in bestaand bebouwd gebied te concentreren. Hiermee wordt de kwaliteit van het bebouwde gebied behouden en versterkt. Daarnaast kan de open ruimte buiten de stedelijke gebieden worden behouden voor landbouw, natuur en recreatie. Om dit bereiken zijn het stedelijk netwerk en alle daarbuiten gelegen kernen in Zuid-Holland omgeven door de op bij de verordening behorende kaart 1 aangegeven bebouwingscontouren. Deze geven de grens van de bebouwingsmogelijkheden voor wonen en werken weer. De bebouwingscontouren zijn strak getrokken om het bestaand stedelijk gebied en de kernen, rekening houdend met de al vastgelegde streekplangrenzen en plannen waar de provincie al mee heeft ingestemd. De locatie ligt buiten de bebouwingscontour en is aangegeven met de aanduiding 'gebied buiten de bebouwingscontour'.

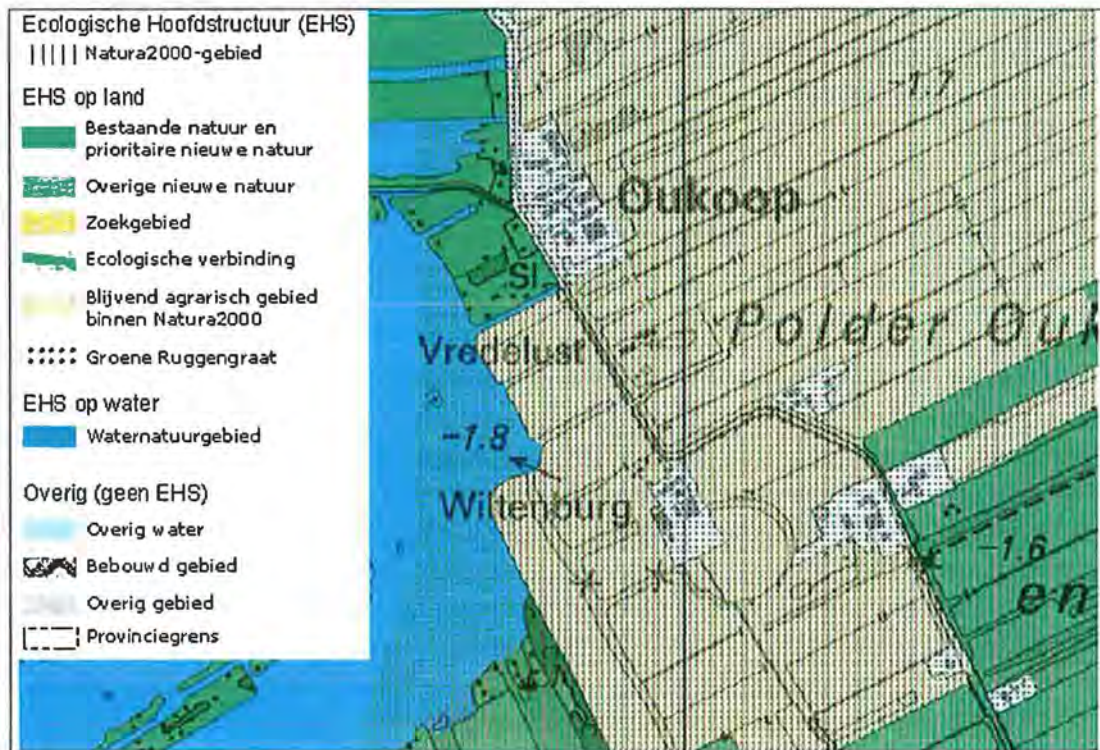
Verstedelijking buiten de bebouwingscontouren is in principe niet toegestaan. Voor de gebieden buiten de contour geldt voor bebouwing een "nee, tenzij" beleid. Nieuwvestiging of uitbreiding van stedelijke functies is niet mogelijk.

Op de kaart van de ecologische hoofdstructuur van de verordening hebben beide bouwpercelen de aanduiding 'Groene ruggengraat'. Het gebied om de percelen heen is onderdeel van 'Natura 2000-gebied' en is aangeduid als 'Blijvend agrarisch gebied binnen Natura 2000'. De percelen zelf vormen geen onderdeel van het Natura 2000-gebied. In paragraaf 5.6 wordt ingegaan op de natuurwaarden van beide percelen.

Artikel 2 van de verordening bevat onder meer het beleid met betrekking tot de toepassing van ruimte voor ruimte. Het bestaande provinciale beleid voor toepassing van ruimte voor ruimte, waarbij in ruil voor de sloop van kassen of gebouwen onder voorwaarden één of meer compensatiewoningen mogen worden gebouwd, is overgenomen in de verordening. Gemeenten kunnen deze zonodig verder uitwerken. De compensatiewoning kan worden gebouwd op het perceel van de te slopen bebouwing of in de directe nabijheid daarvan. Ook is het mogelijk de

compensatiewoning te bouwen op een locatie aansluitend op een bestaande bebouwingsstructuur, bijvoorbeeld in een bebouwingslint of bij een buurtschap.

Afbeelding 5: EHS.

Artikel 2 omvat daarnaast de mogelijkheid om onder een aantal voorwaarden nieuwe landgoederen te maken. De ruimtelijke kwaliteit moet duurzaam worden verbeterd. Het begrip 'duurzaam' geeft aan dat het niet alleen gaat om de aanleg van het landgoed, maar ook om het onderhoud en het beheer. Dit is te waarborgen met een privaatrechtelijke overeenkomst tussen het gemeentebestuur en de initiatiefnemer. Bij de locatiekeuze en inrichting van een nieuw landgoed moet steeds sprake zijn van verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. Reeds aanwezige cultuurhistorische, landschappelijke en/of natuurwaarden dienen te worden versterkt. Het landgoed dient minimaal 5 hectare groot te zijn. Minimaal 90% van het gebied is voor het publiek toegankelijk. Dit gebied mag niet worden bebouwd maar dient te worden ingericht met groene en/of blauwe functies die aansluiten bij het bij het gebied passende natuurdoeltype, in overeenstemming met het Landelijk Handboek Natuurdoeltypen. De (privé) huiskavel mag voor maximaal 20% worden bebouwd, waarbij één landhuis met maximaal drie wooneenheden is toegestaan. Nieuwe landgoederen zijn niet toegestaan in de EHS. Het perceel Oukoopsedijk 8 maakt in tegenstelling tot de omliggende gronden geen onderdeel uit van de EHS. In rijksbufferzones zijn nieuwe landgoederen alleen mogelijk indien hiervoor aanwijzingen zijn gegeven in de provinciale structuurvisie of in een intergemeentelijke structuurvisie. De locatie Wiltenburg vormt geen onderdeel van een rijksbufferzone.

Nieuwe landgoederen

Op 7 juni 2011 is het nieuwe landgoederenbeleid door Gedeputeerde Staten vastgesteld. In het nieuwe landgoedbeleid mag per 5 hectare nieuw landgoed maximaal 2% (=1000 m²) worden nieuw bebouwd oppervlak worden gemaakt. De 5 hectare omliggende landerijen, die –samen met het bouwblok van de Wiltenburg– onderdeel zullen gaan uitmaken van het nieuwe landgoed zullen uit de EHS worden gehaald. De begrenzing van de EHS zal in verband daarmee worden aangepast. Op de Wiltenburg mogen, naast de bestaande boerderij, 5 woningen worden gerealiseerd. Eén daarvan komt uit de ruimte-voor-ruimteregeling en vier woningen uit de nieuwe landgoedregeling. Theoretisch gezien zouden deze landgoedwoningen elk een oppervlakte kunnen krijgen van 250 m² per woning.

In brief van 15 november 2011 (kenmerk PZH-2011-309976666) hebben gedeputeerde staten geconstateerd dat de planontwikkeling op het perceel Oukoopsedijk 8 weliswaar niet past in het vigerende landgoederenbeleid, maar dat zij –onder voorwaarden– toch instemmen met de bouw van vijf woningen op het perceel omdat zij de ontwikkeling van de polder Oukoop tot een duurzaam natuurgebied door ontwikkeling van de natuurboerderij van groot belang vinden. Gedeputeerde staten hebben daarom op 5 juli 2011 besloten om mee te werken aan een ontheffingsverzoek van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk voor de bouw van 5 woningen op een nieuw landgoed als voldaan wordt aan de voorwaarden van het nieuwe beleidskader landgoederen zoals door gedeputeerde staten is vastgesteld op 7 juni 2011. Dit beleid is inmiddels door middels opgenomen in de Actualisering 2011 van de Provinciale Verordening Ruimte.

Beeldkwaliteitsparagraaf

In artikel 6, lid 1 is bepaald dat in nationale landschappen zoals het Groene Hart alleen ontwikkelingen mogelijk mogen worden gemaakt die de kernkwaliteiten van deze gebieden behouden of versterken. Deze kernkwaliteiten zijn: landschappelijke diversiteit, veenweidekarakter (inclusief de strokenverkaveling en lintbebouwing), openheid en rust en stilte. De onderhavige planontwikkeling versterkt de openheid en tast, doordat er twee agrarische bedrijven worden beëindigd, de rust en stilte niet aan. Hierdoor blijven de landschappelijke diversiteit en het veenweidekarakter gehandhaafd. Het plan vormt daarmee geen inbreuk op deze kernkwaliteiten.

Artikel 6, lid 3 stelt een beeldkwaliteitsparagraaf voor bestemmingsplannen in het Groene Hart verplicht, indien het bestemmingsplan voorziet in nieuwe functies.

3.3. Gemeentelijk beleid

3.3.1. Structuurvisie

In de Structuurvisie die door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Reeuwijk is vastgesteld op 27 april 2009 wordt de toekomstige ontwikkeling van het grondgebied van de voormalige gemeente Reeuwijk tot 2015 aangegeven. Het plan doet uitspraken over verandering van dorpen en het landelijke gebied als gevolg van een veelheid van ontwikkelingen en het daaruit voortvloeiende ruimtebeslag.

Afbeelding 6: Kaartfragment structuurvisie.

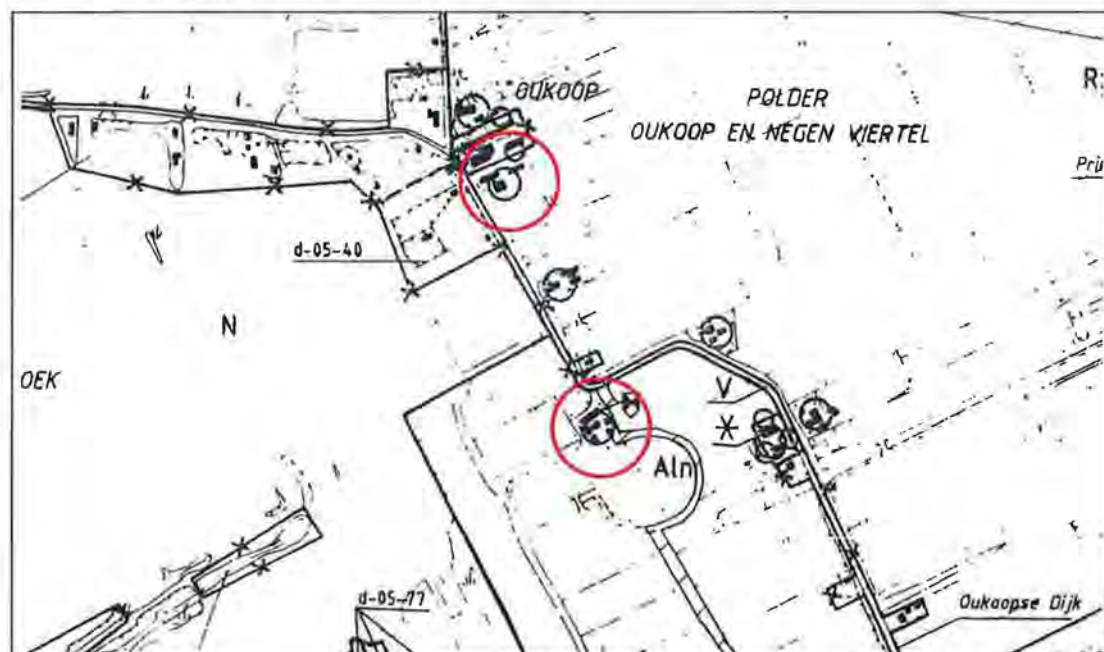

Het gemeentebestuur streeft er naar het landschapsbeeld en de cultuurhistorische waarden van de onderscheiden landschapstypen te behouden. De meest kansrijke optie voor behoud en versterking van de landschapswaarden is de handhaving van de melkveehouderijbedrijven in combinatie met natuurontwikkeling. Voor de versterking van de agrarische sector worden de ruimtelijke mogelijkheden uitgebreid om de inkomsten van de agrarische sector te verbreden.

Op de plankaart heeft de lintbebouwing de aanduiding 'handhaven cultuurhistorisch waardevol lint'. De gemeente streeft ernaar, dat elementen en structuren die nauw zijn verbonden met de ontstaansgeschiedenis van het landschap en het nederzettingenpatroon, zoals de huidige landschappelijk structuur met het kenmerkende verkavelingspatroon, de lintbebouwing en het stelsel van wegen en waterlopen, de vrije doorzichten in het landschap ook in de toekomst herkenbaar en ervaarbaar blijven.

De structuurvisie signaleert de huidige trend in de landbouw dat het aantal agrarische bedrijven afneemt. Deze trend zal zich voortzetten. Een aantal resterende bedrijven zal uitbreiden, maar er gaat ook grond over in particuliere handen. Dit heeft gevolgen voor de bebouwingslinten. Voormalige agrarische bedrijfscomplexen krijgen een nieuwe bestemming. Met de ruimte voor ruimteregeeling wordt beoogd om door het slopen van voormalige agrarische en/of niet agrarische gebouwen die niet (meer) in het landschap passen en in ruil daarvoor op een passende locatie (elders, dan wel ter plekke) woningen te realiseren een ruimtelijke groen-blauwe kwaliteitsverbetering te realiseren.

Afbeelding 7: Fragment plankaart.

3.3.2. Bestemmingsplan "Plassen, natuur- en weidegebieden"

Voor het plangebied is het Bestemmingsplan "Plassen, natuur- en weidegebieden" van toepassing, dat is vastgesteld door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Reeuwijk op 23 februari 1998 en door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland gedeeltelijk is goedgekeurd op 16 oktober 1998. Beide percelen zijn bestemd voor "Agrarische doeleinden", met de subbestemming 'agrarisch gebied met landschappelijke en natuurlijke waarden'. Op deze gronden zijn veehouderijbedrijven, waarbij de intensieve veehouderij als ondergeschikt onderdeel van de totale bedrijfsvoering is toegestaan, alsmede het behoud en herstel van actuele en potentiële landschaps- en/of natuurwaarden. Beide percelen zijn aangeduid als 'bouwstede agrarisch bedrijf'.

Op grond van deze bestemming mag op het perceel maximaal één bedrijfswoning worden gebouwd. Op grond van artikel 12, lid 14 mag na bedrijfsbeëindiging de agrarische bestemming worden gewijzigd in een woonbestemming. Deze wijzigingsbevoegdheid biedt niet de mogelijkheid om in het kader van de ruimte voor ruimte of de landgoederenregeling een extra woning te realiseren.

3.3.3. Uitvoering ruimte voor ruimte regeling

Bij de uitvoering van de ruimte voor ruimte regeling sluit de gemeente aan bij het beleid van de provincie Zuid-Holland. Om twee woningen in dit kader te kunnen bouwen dient in principe 2.000 m² aan voormalige agrarische bedrijfsbebouwing te worden gesloopt. De Ruimte voor ruimte regeling geeft mogelijkheden voor maatwerkoplossingen, mits de uitgangspunten van de

regeling in stand blijven (sloop voormalige bedrijfsbebouwing, kwaliteit terugbrengen in het gebied en meer openheid in het gebied).

Op de Oukoopsdijk 8 wordt 1.429 m² bedrijfsbebouwing gesaneerd en op Oukoopsdijk 11 1.221 m². Dat biedt op beide percelen de mogelijkheid om meer dan 650 m³ terug te bouwen. Het is mogelijk op de Wiltenburg een woning van 930 m³ te bouwen 3 en op Oukoopsdijk 11 compensatiewoning van 790 m³.

Per saldo wordt 1.800 m² (13.674 m³) meer gesloopt dan opnieuw aan bebouwing opgericht. Deze ruimtelijke kwaliteitswinst is een van de voorwaarden voor toepassing van de Ruimte voor ruimteregeling. Gelet op de uitstraling van de te slopen bedrijfsbebouwing is er door de nieuwbouw sprake van een kwaliteitsimpuls voor de omgeving. Ook wordt de karakteristieke openheid met name door de beplanting van de percelen versterkt.

3.3.4. Landgoederenbeleid

Voorwaarde in het gemeentelijke landgoederenbeleid is dat een nieuw landhuis een inhoud van maximaal 650 m³ mag hebben. Het aantal landhuizen wordt afgestemd op de financiële middelen. Er mogen niet meer landhuizen worden opgericht dan nodig is om een positief financieel resultaat te krijgen. Uit een analyse van de voormalige gemeente Reeuwijk is gebleken dat:

- een of meerdere landhuizen van 650 m³ niet aansluiten op de massa van de bestaande bebouwing op het erf;
- daarom ook niet aansluiten op de visie van een vergelijkbaar boerenerf;
- woningen van 650 m³ onvoldoende noodzakelijke inkomsten genereren;
- verwacht wordt dat er een stabiele markt is voor iets grotere woningen op een landgoed met allure.

In de vergadering van 11 mei 2010 van de commissie Openbare Ruimte van de voormalige gemeente Reeuwijk is daarom voorgesteld om de voorwaarde dat een landhuis een maximale inhoud mag hebben van 650 m³ mag zijn, voor dit project te verlaten. Landhuizen op landgoederen in het buitengebied mogen in totaal een oppervlakte van maximaal 500 m² hebben. De Provincie Zuid-Holland staat overigens 1.000 m² toe. Nabij of tegen de bebouwde kom passen landgoederen met een omvang van 1.000 m² beter. Voor de Wiltenburg houdt dat in dat de drie wooneenheden uit de landgoederenregeling binnen die 500 m² moet worden gerealiseerd. Dat komt neer op ongeveer 170 m² per woning. De inhoud van de woningen zal dan (met een gemiddelde hoogte van ongeveer 5 meter) ongeveer 850 m³ zijn. Dat sluit aan bij de wens en visie voor nieuwe woningen op het (dan voormalige) agrarische erf. Over de aanpassing van het landgoederenbeleid heeft uiteindelijk geen besluitvorming plaatsgevonden.

Ook de vierde woning, waarvoor de provincie Zuid-Holland in de brief van 15 november 2011 (zie paragraaf 3.2) ontheffing heeft verleend, zal een inhoud van 850 m³ krijgen.

De bebouwingsmogelijkheden voor het perceel wijken derhalve af van het huidige gemeentelijk landgoederenbeleid.

4. Toekomstige situatie

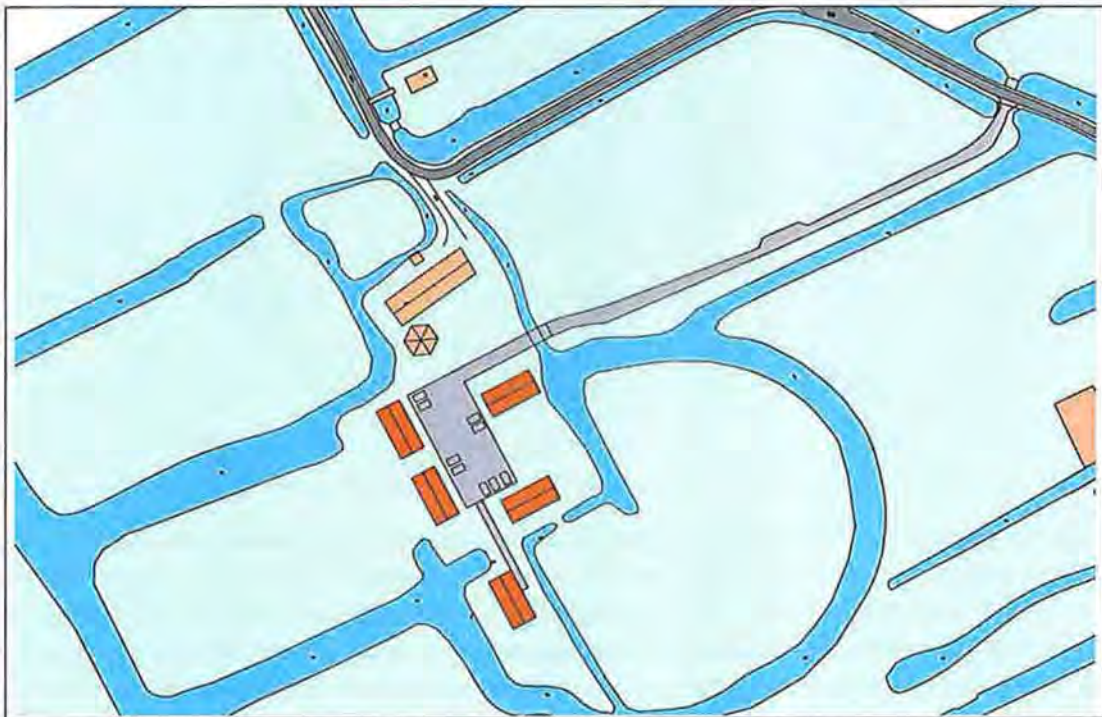
4.1. Algemeen

Ten behoeve van de planvorming voor beide percelen is een landschappelijke en historische analyse uitgevoerd. Vanuit dit perspectief is het wenselijk om de open lintstructuur te behouden en de nieuwe bebouwing in te passen in de historisch gegroeide bebouwingsstructuur langs de Oukoopsedijk. Op beide percelen zal de hoeveelheid bebouwing aanzienlijk worden gereduceerd, waardoor de kenmerkende landschappelijke openheid wordt versterkt.

4.2. Oukoopsedijk 8

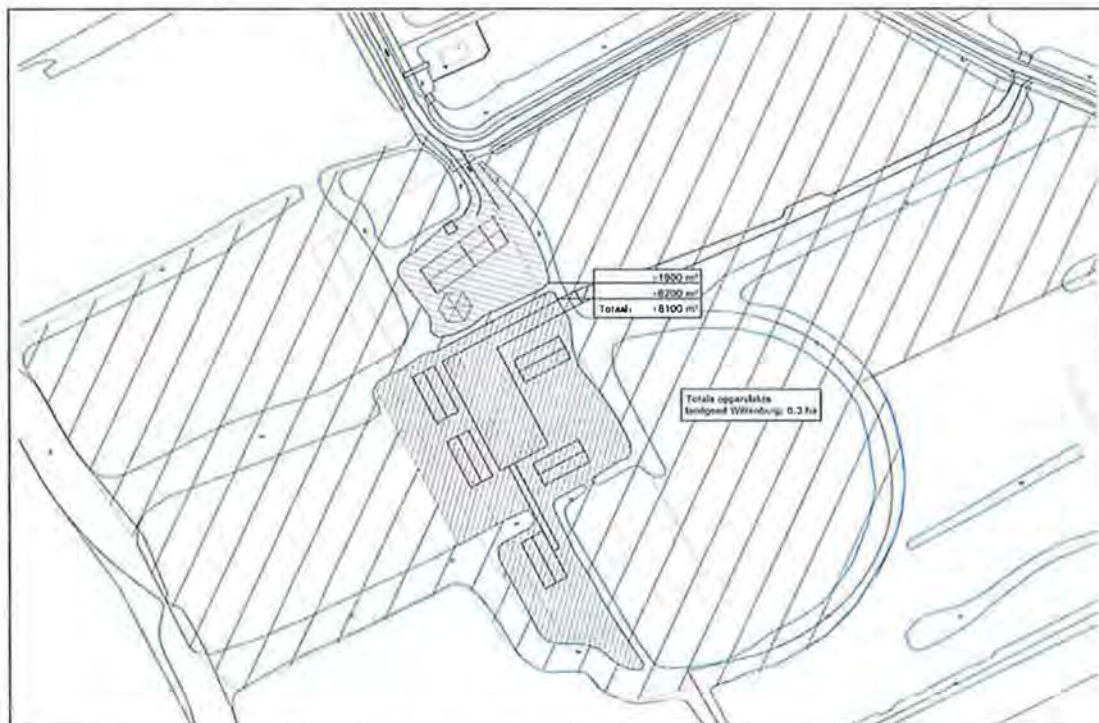
Op het perceel Oukoopsedijk 8 zal, met uitzondering van de monumentale boerderij, het inrijhek, het boenhokje voor de boerderij en de kapberg met een oppervlakte 452 m² en een inhoud van 2.451 m³, alle bebouwing worden gesloopt (1.429 m²/6.243 m³). Vanaf de Oukoopsedijk gezien zullen achter de boerderij vijf nieuwe vrijstaande woningen worden gebouwd en wordt het perceel in vijf kavels gesplitst. De architectuur van de nieuwe woningen dient terughoudend te zijn ten opzichte van de bestaande boerderij Wiltenburg en in maatvoering niet afwijkend zijn ten opzichte van woningbouw in de omgeving. Door de woningbouw (5 woningen met een bebouwd oppervlak van 850 m² en een inhoud van 4.400 m³) is er sprake van een aanzienlijke reductie van de bebouwing met in totaal respectievelijk 579 m² en 1.843 m³.

Afbeelding 8: Toekomstige inrichting.

De vijf nieuwe woningen zullen compact rondom een 'boerenerf' worden gebouwd en refereren aan agrarische bijgebouwen. De ruimte-voor-ruimte woning krijgt een inhoud van maximaal 930 m³ en voor de landgoedwoning bedraagt die maximale inhoud 850 m³. Dit komt overeen met een bouwvlak per landgoedwoning van 170 m². De gebouwen worden in architectonisch opzicht familie van elkaar en van het monumentale hoofdgebouw en passen in een inrichting van een boerenerf. De bebouwing en het erf passen op hun beurt weer goed in het landschap. De bestaande en de nieuwe bebouwing vormen zodoende een nieuw landgoed. De totale oppervlakte van landgoed Wiltenburg is 6,3 hectare. Hiermee wordt ruim voldaan aan de provinciale en gemeentelijke norm van minimaal 5 hectare bij een nieuw landgoed. Volgens de spelregels van de landgoedvorming mag maximaal 10 % van het oppervlak voor privédoeleinden worden gebruikt. Dit resulteert in 6.300 m². Het nieuwe privé-erf voor de vijf woningen heeft een oppervlakte van 6.200 m², zodat binnen het gestelde uitgangspunt wordt gebleven.

Afbeelding 9: Landgoed.

Om het rijksmonumentale inrijhek te ontlasten zullen de toekomstige bewoners van de vijf nieuwe woningen gebruik gaan maken van een nieuw aan te leggen ontsluitingsweg ten oosten van de Wiltenburg en ten noorden van Oukoopsedijk 10. Het huidige landhek zal worden vervangen door een wildrooster en de entree vormen van die ontsluitingsweg. De weg zal een ondergeschikt element vormen in het landschap, eindigt in een sobere brug op het gezamenlijke terrein van het landgoed / de buitenplaats. De brug mag op geen enkele wijze concurreren met de rijksmonumentale inrijpoort.

Op het gezamenlijke binnenterrein van het landgoed zal van een haag (hoogte 1 à 1,25 meter) worden aangelegd. Deze omheining begrenst de private plek en het publiek domein. Als materialisatie van het binnenterrein wordt gedacht aan grint. Enkele fruitbomen, voor gezamenlijk gebruik, zullen onderdeel vormen van het binnenterrein. Hekwerken/erfscheidingen voor enkel en alleen één wooneenheid blijven achterwege. Voor gebruik van het private erf zullen enkele spelregels worden geformuleerd, waar het gaat om buitenopslag en om parkeren van auto's. Voor elk van de wooneenheden zal een eigen aanlegplaats aan de Reeuwijkse Plas worden aangelegd. Deze aspecten zullen in een inrichtingsplan worden opgenomen.

Er zal te zijner tijd een stichting of een VVE worden opgericht die de beheertaken voor de gezamenlijke onderdelen van het complex regelt en verantwoordelijk is voor de handhaving van de onderdelen van het inrichtingsplan. Het lidmaatschap van die stichting of VVE van toekomstige bewoners zal worden opgenomen in de koopovereenkomst.

Afbeelding 10: Wandelpad.

De bestaande motte rond de Wiltenburg, die nu vanaf de openbare weg niet optimaal beleefbaar is, kan worden versterkt. Een aantal eenvoudige ingrepen, zoals lage beplanting langs de oever en het iets verbreden van de motte, lijken voldoende om dat te bewerkstelligen.

Daarnaast zal een wandelpad (laarzenpad) worden aangelegd zodat wandelaars ook de westzijde van de Wiltenburg kunnen beleven. Daarbij is overigens wel rekening gehouden met het agrarisch medegebruik. De routing van het pad is zodanig gekozen dat de agrariër die de gronden gaat beheren, optimaal gebruik kan maken van de gronden. Met het aanleggen van het pad wordt bijgedragen aan de voorwaarden van de provinciale landgoederenregeling voor toegankelijkheid en recreatieve paden. Het gemeentelijke landgoederenbeleid stelt aanvullend als voorwaarde een goede verankering van het beheer een rechtspersoon (stichting/vereniging).

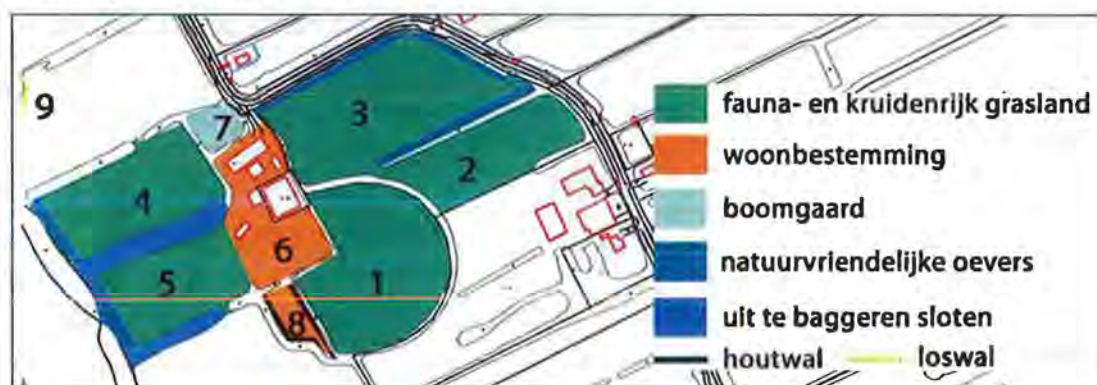
Natuurstreefbeelden

Overeenkomstig de Provinciale Verordening Ruimte dient het gebied te worden ingericht met groene en/of blauwe functies die aansluiten bij het bij het gebied passende natuurdoeltype, in overeenstemming met het Landelijk Handboek Natuurdoeltypen.

Perceel 6 en 8 hebben een woonbestemming (zie afbeelding 10). Rond perceel 6 bevindt zich een groententuin met een hakhoutwal rondom. Deze houtwal blijft in tact en dient gefaseerd eenmaal in de zes jaar kort gezet te worden. Op perceel 7 staat een boomgaard met zeer oude knotwilgen. Deze boomgaard wordt gerenoveerd waarbij nieuwe fruitbomen aangeplant worden.

De percelen 1 tot en met 5 worden ingericht als fauna- en kruidenrijk grasland. Deze percelen worden uitsluitend met organische mest verrijkt. Er vindt grotendeels standbeweiding op deze gedeelten plaats, gedurende de zomer door pinken en droge koeien, in de winter door schapen.

Afbeelding 11: Natuurstreefbeelden.

De slotgracht wordt in tact gelaten. Op de percelen 4 en 5 worden de slootkanten aan de (zuid)westkant licht afgegraven en hier worden natuurvriendelijke oevers aangelegd. Er wordt een bloemmengsel van Dotterbloem en Koekoeksbloem ingezaaid. Verder worden Dotter, Katentaart, Gele lis en Moerasrolklaver in de oevers geplant. Op perceel 3 wordt op dezelfde wijze een brede natuurvriendelijke oever aangelegd tussen de toekomstige oprijlaan en de sloot. Bij de natuurvriendelijke oevers wordt een afrastering aangebracht om vertrapping door

vee tegen te gaan. De sloten aan de zuid(oost)kant van perceel 4 en 5 worden uitgebaggerd om vaarverkeer mogelijk te maken.

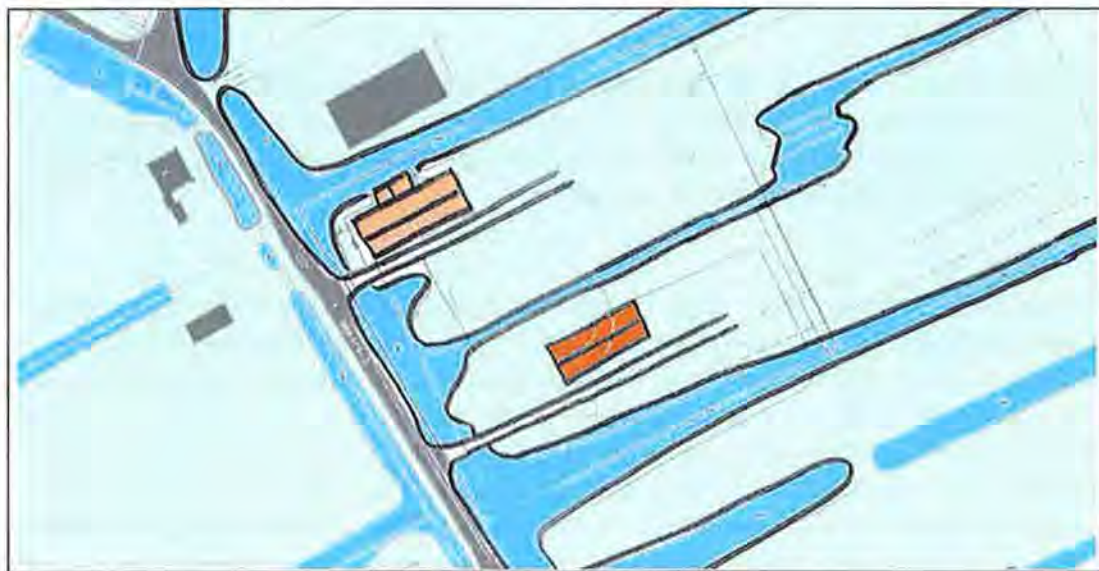
Er loopt een belangrijke zichtlijn vanaf de Wiltenburg over de noordwestoever van perceel 9 naar plas Kalverbroek. Deze zichtlijn dient gehandhaafd te worden. De huidige loswal ter plaatse blijft daarom in tact.

Door deze combinatie van inrichtingsmaatregelen wordt een bij het gebied passend natuurdoeltype gerealiseerd. De inrichting van het landgoed sluit zodoende goed aan op natuurbeheerplan van de provincie.

4.3. Oukoopsedijk 11

Op het perceel Oukoopsedijk zal alle bebouwing met uitzondering van de bestaande boerderij (met boenhok) worden gesloopt. Dit betreft 1.221 m² met een inhoud van 11.701 m³. In plaats daarvan zal één vrijstaande woning worden gebouwd. Ook voor deze woning geldt dat deze in maat niet afwijkend mag zijn van bestaande bebouwing in de omgeving en dat nieuwe woning een terughoudende uitstraling dient te hebben ten opzichte van het bestaande hoofdgebouw. Daarbij dienen de zichtassen naar het achterland in stand te worden gehouden. Ten behoeve van de erfscheiding zal tussen beide percelen een sloot worden gegraven.

Afbeelding 12: Toekomstige situatie.

Uit een landschappelijke analyse blijkt dat de erftoegangswegen in de directe omgeving van het perceel Oukoopsedijk 11 een onderlinge afstand hebben van ongeveer 45 meter. Voor de situering van de nieuwe woning is deze afstandsmaat aangehouden. Zodoende is het mogelijk om de vanuit historisch perspectief aanwezige open lintstructuur te behouden. De nieuwe woning met een inhoud van 790 m³ zal verder van de Oukoopsedijk worden gebouwd dan de be-

staande woning. Dit draagt bij aan het gevarieerde karakter van de lintbebouwing. Dit wordt versterkt door de woningen met de kopse kant te oriënteren op het lint en een nokrichting die het slagenlandschap volgt, zodat een minder vol beeld ontstaat.

4.4. Beeldkwaliteit

Op grond van de Provinciale Verordening Ruimte dient een beeldkwaliteitsparagraaf te worden opgesteld, waarin -voor zover relevant- ten minste aandacht worden besteed aan de volgende aspecten:

- de kernkwaliteiten, zoals bedoeld in lid 1 (zie paragraaf 3.2.2);
- de belangrijkste kwaliteiten van de landschapstypen en de aardkundige waarden (zie paragraaf 2.1);
- de belangrijkste kwaliteiten van de bestaande dorpsstructuur waaraan wordt gebouwd (niet relevant);
- de openheid van het landschap (diverse plekken in dit hoofdstuk);
- de historische structuurlijnen en cultuurhistorische objecten (zie paragrafen 4.2 en 4.3);
- de bebouwingskarakteristieken (architectuur, stedenbouw, openbare ruimte) ter plaatse én
- de ordeningsprincipes en de ontwikkelingsgeschiedenis van het landschap (zie paragraaf 2.1).

Deze onderwerpen zijn verweven in deze plantoelichting en worden niet in deze paragraaf herhaald. Tussen haakjes is na elk onderwerp aangegeven waar de belangrijkste informatie hierover is te vinden.

Om medewerking te verlenen aan de bouwplannen is een aantal beeldkwaliteitseisen geformuleerd voor de nieuwe woningen. Belangrijk is dat de bebouwing niet alleen in maatvoering, maar ook in kleur- en materiaalgebruik aansluit op de in de omgeving aanwezige bebouwing, zodat die zich voegt naar het karakter van ter plaatse.

Oukoopsedijk 8

Voor het perceel Oukoopsedijk 8 is een beeldkwaliteitsplan² vervaardigd dat als separate bijlage aan deze ruimtelijke onderbouwing is toegevoegd. Samenvattend geldt dat de bouwmassa terughoudend dient te zijn ten opzichte van de bestaande en te handhaven boerderij Wiltenburg. De doorsnede van de nieuw te bouwen woning dient in verband daarmee minimaal 15% kleiner te zijn dan die bestaande boerderij (zie afbeelding 13). Door de bebouwing compact rond het halfverharde erf te situeren wordt gerefereerd aan de situering van agrarische bedrijfsbebouwing zoals dat in de omgeving gebruikelijk is. Voor de kleurstelling wordt uitgegaan van gedekte kleuren (groen, bruin, rood, donkergrijs) die ook in de omgeving veel voorkomen. Ook voor de materialisering wordt uitgegaan van traditionele materialen (hout, steen, enzovoort) zoals dat bij boerderijen gebruikelijk is.

² van Hees tuin- en landschapsarchitectuur, Polder Oukoop Reeuwijk-Bodegraven Herontwikkeling De Wiltenburg Beeldkwaliteitsplan, Gouda, 25 oktober 2012

De bestaande bomen worden zoveel mogelijk behouden. Om de nieuwe entree te accentueren worden fruitbomen geplant. Rondom de erven, die zullen hagen de erfafscheiding vormen.

Afbeelding 13: Doorsnede Wiltenburg.

Oukoopsedijk 11

Voor de Oukoopsedijk 11 geldt een groot deel van de uitgangspunten van het beeldkwaliteitsplan voor Wiltenburg. Voor de maatvoering, kleur- en materiaalgebruik van Oukoopsedijk 11 gelden dezelfde eisen als voor Oukoopsedijk 8. Oukoopsedijk 11 dient daarnaast te worden ontsloten ter plaatse van de zichtassen naar het achterland. Erfafscheidingen zijn uitsluitend toegestaan in de vorm van een sloot.

4.5. Voormalige agrarische gronden

In de Polder Oukoop is nog plek voor één goed renderende agrarische onderneming (zie paragraaf 2.1). De maatschap op deze natuurboerderij combineert op een vernieuwende wijze het natuurbeheer met de agrarische bedrijfsvoering. Belangrijk voor de ontwikkeling van de natuurboerderij is dat de beschikbare hoeveelheid grond zo groot mogelijk is. Om dit te bereiken zal een groot deel van de gronden van de voormalige boerderijen aan de Oukoopsedijk 8 en 11 worden verkocht aan de maatschap.

5. Onderzoek

5.1. Bodem

In artikel 2.4.1, lid 1 van de Bouwverordening is bepaald dat een omgevingsvergunningsplichtig bouwwerk niet mag worden gebouwd op een zodanig verontreinigd terrein, dat schade of gevaar is te verwachten voor de gezondheid van de gebruikers of het milieu. In artikel 2.1.5 leden 1 en 2 van de Bouwverordening is het voorschrift gegeven dat bij het indienen van een aanvraag om omgevingsvergunning een bodemonderzoeksrapport overlegd moet worden, dat bestaat uit de resultaten van een recent verkennend onderzoek volgens NEN 5740.

Oukoopsedijk 8

In een bodemonderzoek³ is bepaald in hoeverre het perceel uit milieuhygiënisch oogpunt geschikt is voor woningbouw.

De gestelde hypothese, dat ter plaatse van de bovengrondse brandstoftanks verontreiniging met olie en aromaten kan worden verwacht, is niet bevestigd. Er is hooguit een lichte verhoging aan minerale olie in de grond bij de bovengrondse HBO-tank aangetoond. Echter, uit het oliechromatogram kan worden afgeleid dat de verhoging aan olie niet wordt veroorzaakt door HBO, maar door de aanwezigheid van humuszuren (natuurlijke herkomst).

De gestelde hypothese, dat ter plaatse van de oude puinverharding asbest kan worden verwacht, is niet bevestigd. Er is geen asbest aangetoond.

De gestelde hypothese, dat ter plaatse van de onderzoekslocatie geen verontreiniging boven de waarden van de Bodemkwaliteitskaart worden verwacht, is niet bevestigd. Op twee plaatsen zijn sterke verhogingen aan lood en/of zink in grond aangetoond. De verontreiniging met lood en zink wordt gerelateerd aan de aanwezigheid van bijmengingen met bodemvreemd materiaal (puin, koolas), maar de mate van verontreiniging kan niet worden gerelateerd aan de mate van bijmenging. Er kan niet worden uitgesloten dat elders op de locatie eveneens sprake zal zijn van sterke verhoging met lood en/of zink. Voor de hele locatie geldt daarom dat er rekening gehouden dient te worden met de mogelijke aanwezigheid van sterke verhogingen aan lood en zink in de grond. Op basis van de huidige gegevens is duidelijk dat er sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging.

Gevallen van ernstige bodemverontreiniging dienen gemeld te worden bij de provincie Zuid-Holland. Voor een geval van ernstige bodemverontreiniging geldt formeel een saneringsplicht. Deze saneringsplicht wordt echter pas door het bevoegd gezag geëffectueerd, indien sanering van de verontreiniging spoedeisendheid is. Ten tijde van de aankoop was er van die spoedeisendheid geen sprake. In het kader van de voorgenomen bestemmingswijziging van het perceel Oukoopsedijk 8 is in 2011 wel nader bodemonderzoek⁴ uitgevoerd met als doel om meer inzicht

³ Grondslag BV, Verkennend en aanvullend bodemonderzoek Oukoopsedijk 8, 14890, Kamerik, 11 augustus 2009

⁴ Grondslag BV, Nader bodemonderzoek Oukoopsedijk 8, 14890, Kamerik, 28 april 2011

te verkrijgen in de verontreinigingsituatie aan lood en zink in ter plaatse van het deel van het perceel dat herontwikkeld gaat worden tot woningbouw. Hieruit blijkt dat -aangezien de omvang van de sterke verontreiniging in grond ter plaatse van de hooisluur groter is dan 25 m³- er sprake is van een 'geval van ernstige bodemverontreiniging'.

De spoedeisendheid van de sanering is afhankelijk van humaan toxicologische risico's, ecotoxicologische risico's en verspreidingsrisico's van de verontreiniging. Op basis van de gemeten gehalten aan lood (5.400 mg/kg ds) kan worden gesteld dat op basis van de toekomstige bestemming (wonen) de verontreiniging leidt tot onaanvaardbare humaan toxicologische en ecotoxicologische risico's. Het geval wordt daarmee aangemerkt als spoedeisend.

De huidige bodemkwaliteit ter plaatse van de hooisluur vormt een belemmering voor de bouwactiviteiten in de toekomst. Conform de wet mag er niet op sterk verontreinigde grond worden gebouwd of in een geval van ernstige bodemverontreiniging worden gegraven zonder toestemming van het bevoegd gezag (provincie Zuid Holland). In bovengenoemde situaties is een bodemsanering dan ook noodzakelijk.

Een bodemsanering kan variëren tussen volledige verwijdering van de verontreinigde grond enerzijds en het afdekken/isoleren van de verontreiniging anderzijds. De keuze is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder het bouwplan, het bouwpeil, de toekomstige terreininrichting, de persoonlijke wensen van de opdrachtgever, enzovoort. Tijdens een overleg dient de optimale saneringsvariant te worden besproken, waarna die kan worden uitgewerkt.

Oukooopsedijk 11

Voor Oukooopsedijk 11 zijn twee verkennende bodemonderzoeken uitgevoerd. Het onderzoek⁵ voor deellocatie A betreft de huidige woning uit 1906, met omliggende tuindelen. De oppervlakte van de onderzoekslocatie bedraagt 485 m². Het tweede onderzoek⁶ is uitgevoerd op deellocatie B. Dit betreft een strook weiland op de zuidzijde van het perceel met een oppervlakte van 1300 m².

In beide onderzoeken is de gestelde hypothese bevestigd, dat ter plaatse van de onderzoekslocatie geen verontreiniging wordt verwacht boven de achtergrondwaarden van de bodemkwaliteitskaart. In boven- en ondergrond van deellocatie A zijn lichte verhogingen aan zware metalen en minerale olie gemeten. In het grondwater zijn lichte verhogingen aan barium en xylenen gemeten. De lichte verhogingen geven geen aanleiding tot aanvullend onderzoek. Uit de onderzoeksresultaten van 2008 blijkt dat het gebruik van de petroleumopslag niet heeft geleid tot een oliecontaminatie van grond of grondwater. In de boven- en ondergrond van deellocatie B zijn

⁵ Grondslag BV, Verkennend Bodemonderzoek Oukooopsedijk 11 te Reeuwijk Deellocatie A - bestaande woning, 13590, Kamerik, 10 mei 2011

⁶ Grondslag BV, Verkennend Bodemonderzoek Oukooopsedijk 11 te Reeuwijk Deellocatie B - toekomstige woning, 13590, Kamerik, 10 mei 2011

lichte verhogingen aan zware metalen, minerale olie, PAK en PCB's gemeten. In het grondwater zijn lichte verhogingen aan barium en xylenen gemeten. De lichte verhogingen geven echter geen aanleiding tot aanvullend onderzoek.

De gevolgde onderzoeksstrategie geeft in voldoende mate de milieuhygiënische situatie ter plaatse van de onderzoekslocatie weer. De onderzoeksresultaten vormen milieuhygiënisch gezien geen belemmeringen voor de afgifte van een omgevingsvergunning en de toekomstige bestemming.

Aanbevolen wordt om de grond die tijdens de bouw vrijkomt te hergebruiken binnen de perceelsgrenzen. Indien dit niet mogelijk is kan de grond op basis van dit rapport worden afgevoerd naar een grondbank of -depot. Als de grond wordt afgevoerd voor hergebruik elders, is (normaliter) eerst een keuring nodig conform het Besluit Bodemkwaliteit. Met name bij grotere partijen grond is dit laatste voordeliger dan afvoeren naar een grondbank of -depot. Indien de gemeente beschikt over een bodemkwaliteitskaart, is in sommige gevallen hergebruik mogelijk zonder aanvullend onderzoek.

5.2. Geluid

Volgens de Wet geluidhinder (Wgh) zijn woningen geluidgevoelige bestemmingen. Volgens artikel 77 van de Wet geluidhinder is het nodig akoestisch onderzoek te verrichten naar woningen die in een geluidszone vallen. In het kader van de Wet geluidhinder zich langs alle wegen geluidszones, met uitzondering van:

- woonerven;
- 30 km/uur-gebieden;

De breedte van de geluidszone van een weg is afhankelijk van het aantal rijstroken en de ligging van de weg (binnen- of buitenstedelijk). In het buitenstedelijk gebied geldt hiervoor een zone van 250 meter aan weerszijden van de weg. De Oukoopsedijk behoort in de zin van de Wet geluidhinder tot het buitenstedelijk gebied.

In de Wet geluidhinder is vastgelegd dat de geluidbelasting op de gevel niet meer mag bedragen dan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB, danwel een door burgemeester en wethouders vast te stellen hogere grenswaarde.

Uit akoestisch onderzoek⁷ blijkt dat de Oukoopsedijk geen weg is die onderdeel uitmaakt van een doorgaande route binnen een modelmatig verkeersmodel van de gemeente. In die zin is de weg in gebruik voor bestemmingsverkeer en landbouwvoertuigen. Uit het verkeersmodel van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk blijkt eveneens dat de Oukoopsedijk een zodanig lage verkeersintensiteit heeft, dat de voorkeursgrenswaarde van 48 dB bij de woningen niet zal worden

⁷ CIV projectcoördinatie & advies, Onderzoek lucht- en geluid Oukoopsedijk 10 Reeuwijk, 08.0608_2/pb, IJsselstein 9 juni 2008

overschreden. In die zin zijn geen aanvullende procedures noodzakelijk en dient ten aanzien van de geluidwering van de buitengevel voldaan te worden aan de minimale eisen van het Bouwbesluit.

5.3. Externe veiligheid

Bij de externe veiligheid gaat het om het beheersen van de veiligheid van personen in de omgeving van een risico-opleverende activiteit met gevaarlijke stoffen. Het kan daarbij gaan om industriële activiteiten, transportroutes of buisleidingen.

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (BEVI) van 27 oktober 2004 en de hierin opgenomen Regeling externe veiligheid inrichtingen, geeft aan welke activiteiten/bedrijven risicocontouren kennen, waarmee rekening dient te worden gehouden bij het verlenen van vergunningen in het kader van de Wet milieubeheer en bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen.

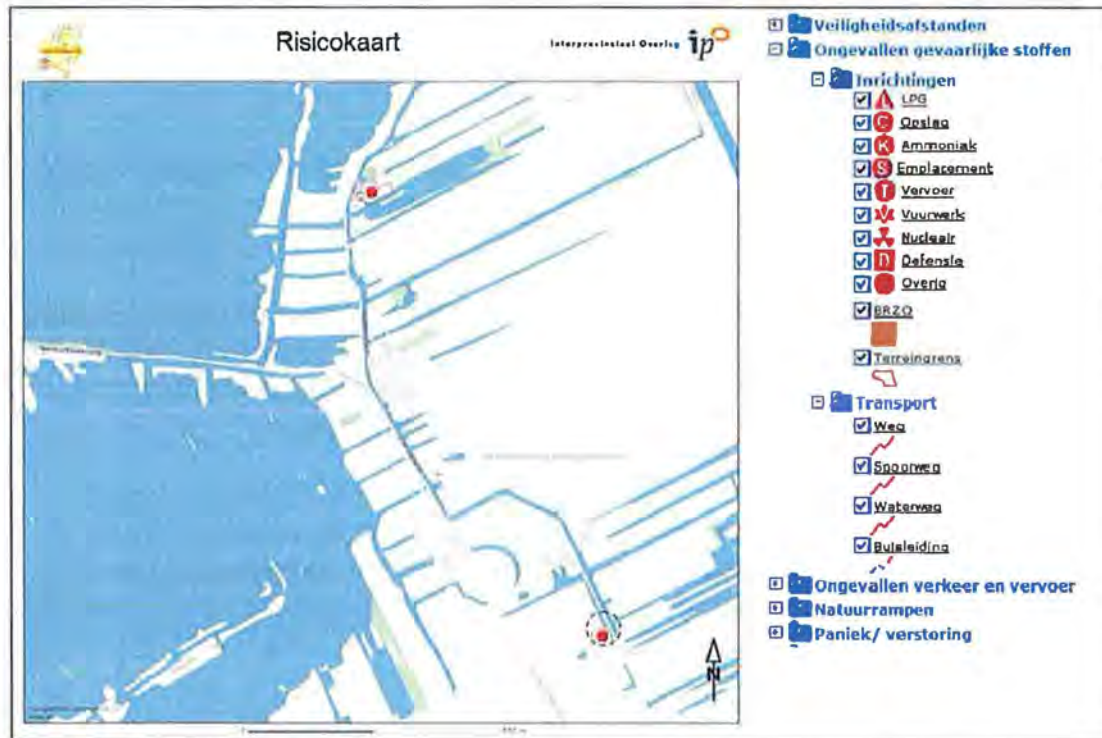
Het BEVI heeft tot doel de risico's waaraan burgers in hun leefomgeving worden blootgesteld door activiteiten met gevaarlijke stoffen in bedrijven tot het aanvaarde maximum te beperken. Het gaat daarbij om het beperken van de kans op en effect van een ernstig ongeval vanwege activiteiten met gevaarlijke stoffen binnen inrichtingen. Het doel wordt in het BEVI vertaald naar de begrippen plaatsgebonden risico en groepsrisico.

- **Plaatsgebonden risico (PR):**
Risico op een plaats buiten een inrichting, uitgedrukt als een kans per jaar dat een persoon onafgebroken en onbeschermd op die plaats zou verblijven, overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongevoerd voorval binnen een inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.
- **Groepsrisico (GR):**
Cumulatieve kansen per jaar dat ten minste 10, 100 of 1000 personen overlijden als rechtstreeks gevolg van hun aanwezigheid in het invloedsgebied van een inrichting en een ongevoerd voorval binnen de inrichting waarbij een gevaarlijke stof betrokken is.

In het BEVI zijn de risiconormen wettelijk vastgelegd. Deze normen zijn niet effectgericht maar gebaseerd op een kansberekening. Tevens geven de risiconormen alleen de kans weer om als direct gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen te overlijden. Gezondheidsschade en de kans op verwonding of materiële schade zijn daarin niet meegenomen. Er is in het BEVI geen harde norm voor het groepsrisico vastgesteld. Er is voor gekozen om de norm voor het groepsrisico als oriëntatiewaarde te handhaven, zij het met een nadrukkelijke verantwoordingsplicht.

Door de afwezigheid van risicovolle activiteiten met gevaarlijke stoffen in de directe omgeving (bron: risicokaart Zuid-Holland) van het bouwplan, voldoet de ontwikkeling aan de eis voor het plaatsgebonden risico (artikel 5 van het BEVI).

Afbeelding 14: Fragment risicokaart.

Aan de hand van de landelijke risicoatlas en de provinciale risicokaart kan worden geconcludeerd dat er geen route gevaarlijke stoffen nabij het plangebied aanwezig is. Uit het oogpunt van externe veiligheid is er geen belemmering voor de realisatie van het bouwplan.

5.4. Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de Wet luchtkwaliteit samen met de AMvB "Niet in betekende mate bijdragen" (NIBM), de ministeriële regeling NIBM, de ministeriële regeling Projectsaldering en de ministeriële regeling Beoordeling luchtkwaliteit in werking getreden.

Projecten die 'niet in betekende mate bijdragen' aan de luchtverontreiniging, hoeven volgens de nieuwe wet niet meer afzonderlijk getoetst te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht. Het Besluit NIBM omschrijft het begrip nader: een project dat minder dan 3% van de grenswaarden bijdraagt is NIBM. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m³ voor fijn stof en NO₂. Voor woningbouw ligt de 3%-grens op 1.500 woningen.

Omdat in het plangebied het aantal woningen met zes toeneemt, kan worden geconcludeerd dat uit het oogpunt van het 'Wet luchtkwaliteit' er geen belemmeringen zijn voor de realisatie van het plan.

5.5. Waterparagraaf

Om te voorkomen dat nieuwe ruimtelijke plannen een negatief effect hebben op het watersysteem, moet bij ruimtelijke ingrepen een watertoets plaatsvinden. De watertoets is een proces, waarbij vanaf het begin van de planvorming de verschillende wateraspecten worden beoordeeld op de gevolgen voor het watersysteem.

Het doel van de watertoets is een goede en evenwichtige afstemming tussen waterbeheer (kwantiteit en kwaliteit) en ruimtelijke plannen te bewerkstelligen. Wanneer knelpunten worden gesignaleerd, moeten er alternatieve en/of compenserende maatregelen worden genomen in de planontwikkeling en uitvoering.

Beleid

De Oukoopsedijk ligt in het beheersgebied van het Hoogheemraadschap van Rijnland. Het beleid van het hoogheemraadschap is onder meer in het Waterbeheerplan 4 2010 - 2015, de Keur 2009 en de Beleidsregels 2011 vastgelegd.

▪ Waterbeheerplan 4 2010 - 2015

Op 9 december 2009 is het Waterbeheerplan 4 2010 - 2015 (WBP4) vastgesteld in de Verenigde Vergadering. Dit sleuteldocument zet de lijnen uit voor de strategie, het beleid en de uitvoeren maatregelen in de planperiode 2010-2015. Het plan is gebaseerd op uitgebreid onderzoek en overleg met buurwaterschappen, provincies en Rijk.

In het vorige waterbeheerplan ging veel aandacht uit naar planvorming. Het nieuwe WBP4 legt een sterker accent op uitvoering. Onder het motto 'droge voeten en schoon water' staat al het werk van Rijnland in het teken van drie hoofddoelen: (1) veiligheid tegen overstromingen, (2) voldoende water, (3) gezond water, inclusief goed beheer van de afvalwaterketen. Rijnland staat in de periode 2010-2015 voor grote opgaven. Het zwaartepunt ligt bij verbetering van regionale keringen, implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) en het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW-actueel), renovatie van boezem- en poldergemalen en het uitvoeren van het reguliere baggerprogramma voor polder en boezem.

Het waterbeheer waarvoor Rijnland verantwoordelijk is, moet gestalte krijgen in een omgeving die in heel veel opzichten bijzonder dynamisch en bewegend is. Rijnland wil met WBP4 inspelen op deze snel veranderende omgeving, zodat het hoogheemraadschap zijn werk in de planperiode 2010-2015 goed kan blijven doen. Zo ziet Rijnland fysieke ontwikkelingen op zich afkomen zoals klimaatverandering, bodemdaling, toenemende verstedelijking en verzilting. Ook het maatschappelijk gebruik van gronden in de toekomst zal veranderen; met veranderingen in de landbouw als sprekend voorbeeld. Dit zijn stuk voor stuk ontwikkelingen die een grote impact zullen hebben op de kerntaken van Rijnland.

De kerntaken richten zich op droge voeten en schoon water. Concreet betekent dit dat de waterkeringen tijdig aan de geldende norm voldoen, dat het watersysteem goed functioneert en

dat de waterkwaliteit aan de eisen voldoet. Om de ambities te verwezenlijken is een omvangrijk en maatregelenpakket samengesteld.

▪ Keur 2009 en Beleidsregels 2011

Per 22 december 2009 is een nieuwe Keur in werking getreden, alsmede nieuwe Beleidsregels die per 27 mei 2011 geactualiseerd zijn. Een nieuwe Keur was nodig vanwege de inwerkingtreding van de Waterwet en daarmee verschuivende bevoegdheden in onderdelen van het waterbeheer. Verder zijn aan deze Keur bepalingen toegevoegd over het onttrekken van grondwater en het infiltreren van water in de bodem. De "Keur en Beleidsregels" maken het mogelijk dat het Hoogheemraadschap van Rijnland haar taken als waterkwaliteits- en kwantiteitsbeheerder kan uitvoeren. De Keur is een verordening van de waterbeheerder met wettelijke regels (gebod- en verbodsbepalingen) voor:

- waterkeringen (onder andere duinen, dijken en kaden);
- watergangen (onder andere kanalen, rivieren, sloten, beken);
- andere waterstaatswerken (o.a. bruggen, duikers, stuwen, sluizen en gemalen).

De Keur bevat verbodsbepalingen voor werken en werkzaamheden in of bij de bovengenoemde waterstaatswerken. Er kan een ontheffing worden aangevraagd om een bepaalde activiteit wel te mogen uitvoeren. Als Rijnland daarin toestemt, dan wordt dat geregeld in een Watervergunning op grond van de Keur. De Keur is daarmee een belangrijk middel om via vergunningverlening en handhaving het watersysteem op orde te houden of te krijgen. In de Beleidsregels, die bij de Keur horen, is het beleid van Rijnland nader uitgewerkt.

Compensatie

Beide percelen zijn nu grotendeels verhard en bebouwd. Door de planontwikkeling zal de hoeveelheid verhard oppervlak afnemen. Op het perceel Oukoopsedijk 8 zal circa 4.690 m² betonnen erfverharding worden verwijderd. Hiervoor wordt circa 2.750 m² nieuwe verharding aangebracht. Dit is overwegend halfverharding. Ook voor Oukoopsedijk 11 geldt dat het terrein nu grotendeels bebouwd en verhard is. Door de planontwikkeling zal de hoeveelheid verhard oppervlak op beide percelen aanzienlijk afnemen. Watercompensatie is derhalve niet noodzakelijk.

Nieuwe watergangen

Bij nieuwe watergangen wordt gestreefd naar een minimale waterdiepte van 1,0 meter in primaire watergangen en 0,5 meter in overige watergangen (beide ten opzichte van het winterpeil). Bij aanleg dient de watergang 0,1 meter dieper te worden aangelegd. De oevers dienen een talud van minimaal 1:3 te hebben. Beschoeiingen zijn uitsluitend toegestaan als hiervoor een keurvergunning is verleend. Langs de oevers dient aan beide zijden een onderhoudsstrook te worden ingepast. Bij primaire watergangen schrijft Rijnland een onderhoudsstrook 5 meter breed voor, bij overige watergangen een onderhoudsstrook van 2 meter breed.

Rioolstelsel

Rijnland heeft voorkeur voor het toepassen van een gescheiden rioolstelsel met maximale afkoppeling van schoon regenwater. Hiermee wordt de hoeveelheid te zuiveren afvalwater zoveel

mogelijk beperkt. De woningen zullen worden aangesloten op de bestaande riolering. Verharde oppervlakken worden –indien mogelijk- afgekoppeld.

Afkoppelen verharde oppervlakken

Overeenkomstig het rijksbeleid (de voorkeursvolgorde uit artikel 10.29a Wet milieubeheer en de doelmatigheidsdoelstelling uit het bestuursakkoord waterketen 2007) geeft Rijnland de voorkeur aan het scheiden van hemelwater en afvalwater, mits het doelmatig is. De voorkeursvolgorde voor de omgang met afvalwater houdt in dat het belang van de bescherming van het milieu vereist dat:

- a. het ontstaan van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;
- b. verontreiniging van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;
- c. afvalwaterstromen worden gescheiden gehouden, tenzij het niet gescheiden houden geen nadelige gevolgen heeft voor een doelmatig beheer van afvalwater;
- d. huishoudelijk afvalwater en afvalwater dat daarmee wat biologische afbreekbaarheid betreft overeenkomt, worden ingezameld en naar een afvalwaterzuiveringsinrichting getransporteerd;
- e. ander afvalwater dan bedoeld in onderdeel d:
 - zo nodig na zuivering bij de bron, wordt hergebruikt;
 - lokaal zo nodig na retentie of zuivering bij de bron, in het milieu wordt gebracht.

De gemeente kan gebruik maken van deze voorkeursvolgorde bij de totstandkoming van het gemeentelijk rioleringsplan (GRP). Deze voorkeursvolgorde is echter geen dogma. De uiteindelijke afweging zal lokaal moeten worden gemaakt, waarbij doelmatigheid van de oplossing centraal moet staan.

Zorgplicht en preventieve maatregelen voor hemelwater

Voor de behandeling van hemelwater wijst Rijnland op de zorgplicht en op het nemen van preventieve maatregelen een en ander. vooruitlopend op de definitieve invoering van het Besluit lozingen buiten inrichtingen. Het verdient aanbeveling daar waar mogelijk aandacht te besteden aan brongerichte maatregelen. Het argument daarbij is dat vanuit een wijder milieuperspectief preventie de voorkeur heeft boven 'end-of-pipe' maatregelen.

Uitgangspunt is dat het te lozen hemelwater geen significante verslechtering van de kwaliteit van het ontvangende oppervlaktewater mag veroorzaken en emissie van vervuilende stoffen op het oppervlaktewater waar mogelijk wordt voorkomen. Door bijvoorbeeld:

- duurzaam bouwen;
- het toepassen berm- of bodempassage;
- toezicht en controle tijdens de aanlegfase ter voorkoming van verkeerde aansluitingen;
- juridische verankering van de particuliere verantwoordelijkheden (vergunningverlening);
- handhaving tijdens de beheerfase ter voorkoming van verkeerde aansluitingen (bijvoorbeeld door middel van controleputjes op de erfgrens);
- het regenwaterriool uit te voeren met (straat)kolken voorzien van extra zand- slibvang of zakputten (putten met verdiepte bodem) op tactische plekken in het stelsel;

- adequaat beheer van straatoppervlak, straatkolken en zakputten (straatvegen en kolken/putten zuigen);
- het toepassen van duurzaam onkruidbeheer;
- aangepaste gladheidbestrijding;
- het voorkomen van afstroming van hondenuitwerpselen;
- de bewoners, gebruikers en beheerders voor te lichten over de werking van de riolering en een juist gebruik hiervan;
- het vermijden van vervuillende activiteiten op straat zoals auto's wassen en repareren en chemische onkruidbestrijding.

Daar waar ondanks de zorgplicht en de preventieve maatregelen het te lozen hemelwater naar verwachting een aanmerkelijk negatief effect heeft op de oppervlaktewaterkwaliteit, kan in overleg tussen gemeente en waterschap gekozen worden voor aanvullende voorzieningen, een verbeterd gescheiden stelsel of - als laatste keus - aansluiten op het gemengde stelsel. Ook kan de gemeente in overleg met het waterschap kiezen voor een generieke 'end-of-pipe' aanpak. Deze keuze moet dan expliciet gemaakt worden in het GRP.

Duurzaamheid

De toepassing van uitlogbare bouwmetalen - zoals koper, zink en lood - voor dakbedekking, gevelbekleding, regenwaterafvoer, drinkwaterleidingen of straatmeubilair dient te worden voorkomen, zodat minder verontreinigende stoffen in het watersysteem terechtkomen. Indien gebruik gemaakt wordt van uitlogbare materialen is het niet toegestaan de oppervlakken waarop deze materialen zijn gebruikt af te koppelen van het rioleringssysteem.

Het gebruik van geïmpregneerd hout in oppervlaktewater wordt beschouwd als een lozing waarvoor een vergunning is vereist. Indien gebruik wordt gemaakt van hout, wordt geadviseerd gebruik te maken van duurzaam geteeld hout met het FSC-keurmerk.

Het verwerken van grond en steenachtige materialen in het oppervlaktewater of in de waterbodem is een activiteit waarvoor de waterbeheerder het bevoegd gezag is. Voor deze activiteiten bestaat een meldingsplicht in het kader van het Besluit Bodemkwaliteit.

Watersysteemkwaliteit & ecologie

De waterkwaliteit van de watergang zal voor een belangrijk deel worden bepaald door de kwaliteit van het polderwater in de omgeving. De kwaliteitsverbetering is dan ook voor een belangrijk deel afhankelijk van de vermindering van verontreiniging van gebieden elders, zoals landbouw, recreatiegebieden en overstorten van riolering en hemelwaterafvoeren, diffuse bronnen en stedelijk gebied. Doordat de activiteiten van het agrarisch bedrijf ter plaatse zijn beëindigd, zal de eventueel negatieve invloed op de waterkwaliteit tevens ophouden te bestaan.

Veiligheid en waterkeringen

Er bevinden zich in de nabijheid van het plangebied geen waterkeringen en derhalve zijn er omtrent de veiligheid en waterkeringen geen aanvullende maatregelen van toepassing.

Procedure

In de initiatieffase van het project heeft overleg plaatsgevonden tussen het Hoogheemraadschap, de (voormalige) gemeente Reeuwijk en de initiatiefnemer. Volgens de procedure van de watertoets is de planvorming waterstudie in concept voorgelegd aan het Hoogheemraadschap van Rijnland.

5.6. Flora en fauna

In verband met de op 1 april 2002 in werking getreden Flora- en Faunawet en de daarin verwerkte Europese richtlijnen, de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn, dienen ruimtelijke en andere ingrepen te worden getoetst aan deze regelgeving. In verband met de regelgeving uit het oogpunt van natuurbescherming is een verkennend ecologisch onderzoek⁸ uitgevoerd.

Oukoopsedijk 8 en 11 liggen midden in het Natura2000-gebied 'Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein'. De kwalificerende soorten voor dit Natura2000-gebied zijn Kleine zwaan (*Cygnus columbianus*), Smient (*Anas penelope*), Slobeend (*Anas clypeata*) en Krakeend (*Anas strepera*). De geplande werkzaamheden zullen plaatsvinden binnen de bestaande bouwstede op de voormalige bedrijfskavels. In de directe omgeving van de bedrijfskavels komen de kwalificerende soorten niet voor. De geplande werkzaamheden zullen dus geen negatieve gevolgen hebben op de instandhouding van de populaties van de kwalificerende vogelsoorten.

Voor de algemeen beschermde soorten (zoals Zwanenbloem, Groene kikker, Bruine kikker, Gewone pad, Kleine watersalamander, Mol, Veldmuis en Haas) geldt in geval van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting een vrijstelling van de Flora- en Faunawet. Er hoeft voor deze soorten geen ontheffing aangevraagd te worden. Wel dient voor deze soorten de algemene zorgplicht in acht genomen te worden.

Indien bomen en vegetatie verwijderd worden, dient dit bij voorkeur buiten het broedseizoen van vogels te gebeuren, zodat overtreding van de Flora- en Faunawet wordt voorkomen. Daarbij is het van belang dat de Flora- en Faunawet geen standaard periode hanteert voor het broedseizoen; van belang is of een nest bewoond is. Indien een bewoond nest wordt aangetroffen, mogen er geen werkzaamheden uitgevoerd worden die het nest verstoren. Voor aanvang van werkzaamheden tijdens het broedseizoen dient een terzake kundige een inspectie uit te voeren ten aanzien van eventuele broedende vogels.

Op beide bedrijven zijn (oude) nesten aangetroffen van de Boerenzwaluw (Rode Lijst status 'gevoelig'). Meestal komen boerenzwaluwen na de overwinteringsperiode in Afrika weer terug op hun oude nest. Als de stallen gesloopt worden, zullen de broedplaatsen verdwijnen. In het kader van het Provinciaal Compensatiebeginsel dient dit verlies aan broedgelegenheid gecompenseerd te worden.

⁸ Watersnip advies, Verkennend ecologisch onderzoek Oukoopsedijk 8 en 11, Gemeente Bodegraven-Reeuwijk, 11A003, Reeuwijk, maart 2011

penseerd te worden, bijvoorbeeld door het aanbrengen van nieuwe broedplaatsen in een schuur met voldoende invliegruimte.

De (streng) beschermde vissoorten Kleine modderkruiper (tabel 2 Flora- en Faunawet) en Bittervoorn (tabel 3 Flora- en Faunawet / Rode Lijst status 'kwetsbaar') zijn aangetroffen of worden verwacht binnen het plangebied. Er zijn geen plannen om de bestaande sloten te dempen. Er zal daarom geen schade ontstaan aan de gunstige staat van instandhouding van deze soorten.

De streng beschermde Rugstreeppad (tabel 3 Flora- en Faunawet / Bijlage IV Habitatrichtlijn / Rode Lijst status 'gevoelig') is tijdens eerdere inventarisaties aangetroffen in de directe omgeving van het plangebied. Deze soort wordt binnen het plangebied niet verwacht, omdat het huidige biotoop voor deze soort niet geschikt is. Wanneer er voor de nieuwbouw zand en/of grond gestort wordt dat lang onbewerkt blijft liggen, wordt het gebied mogelijk wel interessant als voortplantings- en/of overwinteringsgebied voor de Rugstreeppad en bestaat de kans dat deze soort zich binnen het plangebied zal vestigen. Om dit te voorkomen, moet gedurende de werkzaamheden voorkomen worden dat er tijdens het voortplantingsseizoen ondiepe poelen en plassen ontstaan op het terrein waarin deze paddensoort eieren kan leggen. Daarnaast moet voorkomen worden dat er aan het begin van het overwinteringsseizoen zand en/of grond onbewerkt ligt waar de Rugstreeppad zich ter overwintering kan ingraven.

Er komen verschillende streng beschermde vleermuissoorten voor binnen het plangebied aan de Oukoopsedijk 11. De Gewone dwergvleermuis, de Ruige dwergvleermuis en de Laatzvlieger zijn foeragerend waargenomen. De oude knotwilg, de woning met de oude stal en de kalverstal vormen rust- en verblijfplaatsen voor de Gewone dwergvleermuis. Op het moment dat de rust- en verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis binnen het plangebied verdwijnen, zal dit leiden tot schade aan de gunstige staat van instandhouding van deze soort en moet er een ont-heffing aangevraagd worden.

Volgens de huidige bewoner komen er rond de boerderij aan de Oukoopsedijk 8 veel vleermuisen voor, met name 's zomers rond het begin van de schemering. Dit zou er op kunnen wijzen dat er zich een vleermuisverblijf bevindt in een van de gebouwen of oude knotwilgen. Vanwege het tijdstip in het seizoen was het niet mogelijk een vleermuisinventarisatie uit te voeren. Geadviseerd wordt om voorafgaand aan de sloop van de gebouwen in een geschikte periode (april-september) een vleermuisinventarisatie uit te voeren naar de aanwezigheid van kraamkamers of verblijfsplaatsen.

Volgens de huidige bewoner van de boerderij aan de Oukoopsedijk 8 broeden er jaarlijks verschillende paren Huismus onder de dakpannen van het boenhok bij de oude boerderij. Het nest van de Huismus is jaarrond beschermd. Hiermee dient rekening gehouden te worden bij de restauratie van de oude boerderij.

Vleermuizen

In aanvulling op het verkennend ecologisch onderzoek is in april 2011 op beide locaties een vleermuisinventarisatie⁹ uitgevoerd. Op beide locaties is de streng beschermde Gewone dwergvleermuis waargenomen. Op de locatie aan de Oukoopsedijk 11 is bovendien een streng beschermde Laatvlieger aangetroffen. Er zijn echter geen aanwijzingen dat de locaties een belangrijke functie vervullen voor vleermuizen. Ook zijn er geen rust- en verblijfplaatsen voor vleermuizen aangetroffen. Er wordt bij de realisatie van de voorgenomen plannen daarom geen schade verwacht aan deze soorten. Een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet is daarom niet nodig.

Voor alle planten- en diersoorten geldt de algemene zorgplicht die is opgenomen in artikel 2 van de Flora- en faunawet. Deze bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora en/of fauna kan hebben, verplicht is om maatregelen te nemen (voor zover redelijkerwijs kan worden gevraagd) die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken.

In het kader van de algemene zorgplicht wordt geadviseerd om zoveel mogelijk van de oude knotwilgen, fruitbomen en geriefhout te behouden. Door de bestemmingswijziging van agrarisch gebruik naar woonbestemming is het plangebied minder aantrekkelijk geworden voor vleermuizen. Door het behoud van zoveel mogelijk bomen wordt een verdere afname van aantrekkelijkheid beperkt. Daarnaast wordt geadviseerd om de aanwezige grote beuken langs de oprijlaan van het erf van nummer 11 te behouden, omdat deze sterk bijdragen aan de aantrekkelijkheid van de migratieroute langs de Oukoopsedijk.

5.7. Archeologie

Op 1 september 2007 is de Wet op de archeologische monumentenzorg in werking getreden. Hiermee worden de uitgangspunten van het Verdrag van Malta binnen de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De wet regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen: 'de veroorzaker betaalt'.

Het Verdrag van Malta regelt de omgang met het Europees archeologisch erfgoed. Nederland ondertekende dit verdrag van de Raad voor Europa in 1992. Aanleiding voor dit verdrag was dat het Europese archeologische erfgoed in toenemende mate bedreigd werd. Niet alleen door natuurlijke processen of ondeskundig gebruik van het bodemarchief, maar ook door ontwikkelingen in de ruimtelijke ordening.

⁹ Watersnip advies, Vleermuisonderzoek Oukoopsedijk 8 en 11 te Reeuwijk, 11A009, Reeuwijk, mei 2011

Oukoopsedijk 8

Ten behoeve van de planontwikkeling is voor het perceel Oukoopsedijk 8 een archeologisch bureauonderzoek¹⁰ uitgevoerd. Op het terrein heeft mogelijk de Heerlijkheid Wiltenburg gelegen. Op basis van deze aanname is het terrein een beschermd monument (AMK-terrein nr. 6392). Door de nieuwbouw worden de resten van deze eventueel aanwezige Heerlijkheid mogelijk verstoord. Op het moment van onderzoek is het terrein in gebruik voor agrarische doeleinden, ten dele bebouwd en deels onderkelderd.

Uit het bureauonderzoek is geconcludeerd dat de exacte ligging van de Heerlijkheid Wiltenburg onbekend is. De sporen van dit monument zouden dateren uit de Nieuwe Tijd. Op basis daarvan is voor de Nieuwe Tijd een zeer hoge archeologische verwachting aan het terrein toegekend. Omdat er in het gebied onder het veen een crevasseafzetting van een meandergordel aanwezig is, zijn op de top van deze afzetting resten uit het Neolithicum te verwachten. Het oppervlak waarin deze sporen aanwezig kunnen zijn, bevindt zich ruim onder de geplande verstoringdiepte.

Bij het karterend booronderzoek dat is uitgevoerd door Earth-Integrated Archaeology, zijn acht boringen gezet. In het noordelijke deel het plangebied is de top van de afzetting verstoord als gevolg van intensief agrarisch gebruik. Tijdens het onderzoek zijn geen artefacten of archeologische indicatoren aangetroffen die wijzen op de aanwezigheid van resten van bewoning in de ondergrond. Er is geen puinlaag aangetroffen die zou kunnen duiden op de aanwezigheid van de voormalige Heerlijkheid Wiltenburg. Op basis van het booronderzoek is wel vastgesteld dat de bodem in het zuidelijke deel van het terrein in tact is. Er zijn daarbij geen aanwijzingen gevonden voor de aanwezigheid van een motte. Het zuidelijke deel van het plangebied is onderdeel van het AMK-terrein. Omdat uit het booronderzoek is gebleken dat de bodemopbouw daar in tact is, wordt geadviseerd een archeologische begeleiding uit te voeren. Het gaat om archeologische begeleiding tijdens het uitgraven van de cunetten voor de toekomstige woningen, wegen en riolering. Er dient hierbij rekening te worden gehouden met verontreinigingen in de ondergrond. Het wordt aanbevolen dergelijke graafwerkzaamheden pas uit te voeren nadat het milieuhygiënisch onderzoek is afgerond.

Oukoopsedijk 11

Ook voor het perceel Oukoopsedijk 11 een archeologisch bureauonderzoek¹¹ uitgevoerd. Uit het bestuderen van oude kaarten blijkt dat in of nabij het plangebied bebouwing heeft gestaan, in elk geval vanaf 1615. Voor de periode Late Middeleeuwen/Nieuwe tijd geldt dan ook een hoge verwachting. De CHS en de gemeentelijke beleidskaart bevestigen dit beeld. Volgens de informatie van de makelaar stamt de huidige boerderij uit 1906. De boerderij is niet onderheid, maar

¹⁰ Buro de Brug bv, Archeologisch Bureauonderzoek en IVO-O Oukoopsedijk 8 te Reeuwijk B11-92 (Definitief V2), Amsterdam, 9 maart 2011

¹¹ Buro de Brug bv, Archeologisch Bureauonderzoek Oukoopsedijk 11, te Reeuwijk B11-110 (Definitief), Amsterdam, 5 oktober 2011

beschikt wel over een kelder. Of de boerderij uit 1906 precies op de locatie van de eerdere boerderijen is gebouwd, is niet vast te stellen aan de hand van het kaartmateriaal, aangezien de percelering in de loop der jaren gewijzigd is. Ook is niet bekend of de kelder onder de gehele boerderij aanwezig is en of daardoor de bodem al helemaal verstoord is. Als in het kader van de planontwikkeling de bestaande bebouwing in de toekomst wordt gesloopt wordt geadviseerd om een booronderzoek uit te laten voeren voor aanvang van de sloop en nieuwbouw. Hierbij zal duidelijk worden of de bodem door de aanleg van de kelder verstoord is of dat hier nog resten van een voorganger van de huidige boerderij te verwachten zijn.

5.8. Bestaande bedrijvigheid

In planologische procedures waarin de vestiging van woningen in de nabijheid van bedrijven mogelijk wordt gemaakt, moet rekening worden gehouden met ruimtelijk relevante milieuhygiënische aspecten van die bedrijven. Een belangrijk hulpmiddel om hiermee rekening te houden is de VNG-brochure 'Bedrijven en milieuzonering', die voor het eerst in 1986 verscheen en voor het laatst in 2009 geactualiseerd. In deze brochure is een omvangrijke lijst van bedrijven opgenomen, waarin per bedrijf voor een aantal aspecten de mate van ruimtelijk relevante hinderlijkheid is weergegeven.

Het perceel Oukoopsedijk 8 ligt niet binnen de invloedssfeer van (agrarische) bedrijven in de directe omgeving.

Aan de Oukoopsedijk 9 is een timmerwerkplaats aanwezig. Dit bedrijf behoort tot categorie 2 van de VNG-brochure. Deze categorie bevat bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving toelaatbaar zijn tussen of onmiddellijk naast woonbebouwing, echter alleen in gebieden met gemengde functies). De minimale afstand tot woningbouw dient 30 meter te bedragen. De bestaande boerderij die al een woonfunctie heeft ligt op kortere afstand. De bouwlocatie aan de Oukoopsedijk 11 is op ruim 55 meter gesitueerd. Daarnaast ligt die bouwlocatie op meer dan 130 meter van het dichtstbijzijnde agrarische bedrijf (Oukoopsedijk 7). Op dit bedrijf wordt overigens sinds enkele jaren uitsluitend nog hobbymatige agrarische activiteiten uitgeoefend.

Uit het oogpunt van milieuzonering is woningbouw ter plaatse van beide percelen derhalve aanvaardbaar.

6. Uitvoerbaarheid

6.1. Economische uitvoerbaarheid

Conform artikel 6.12. lid 1 Wro dient de gemeenteraad een exploitatieplan vast te stellen voor gronden waarop een bouwplan gerealiseerd wordt. Volgens artikel 6.2.1. van het Bro wordt hier in ieder geval de bouw van één of meerdere hoofdgebouwen onder verstaan. Voor het plan zal derhalve in principe een exploitatieplan vastgesteld dienen te worden. Conform artikel 6.12. lid 2 Wro kan de gemeenteraad besluiten om geen exploitatieplan vast te stellen indien het verhaal van de kosten van de grondexploitatie over de in het plan of besluiten begrepen gronden anderszins verzekerd is.

De economische uitvoerbaarheid komt in dit geval volledig voor de rekening van de initiatiefnemer. De gemeente Bodegraven-Reeuwijk en de initiatiefnemer zullen een exploitatieovereenkomst afsluiten, waarin ook planschadeverhaal is opgenomen, waardoor de gemeente planschadeclaims bij de initiatiefnemers kan verhalen. Voor de gemeente Bodegraven-Reeuwijk zijn er geen financieel-economische gevolgen van de bouw van de woningen op beide percelen.

6.2. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Voor het bestemmingsplan Polder Oukoop en Negenviertel zal de procedure als bedoeld in artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening worden doorlopen. In het kader van het wettelijk vooroverleg op grond van artikel 3.1.1 Bro is het plan verzonden aan een aantal instanties.

6.3. Zienswijzen

In het kader van de bestemmingsplanprocedure voor Polder Oukoop en Negenviertel wordt belanghebbenden de mogelijkheid geboden tegen het plan een zienswijze in te dienen. De gemeente zal vervolgens de verschillende belangen tegen elkaar afwegen.

Bijlage 2 Milieuonderzoek

Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan

Midden-Holland

Milieudienst

MILIEUKUNDIG ADVIES

Bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel
te Bodegraven-Reeuwijk

Milieudienst

Intergemeentelijk samenwerkingsorgaan

Midden-Holland

Productnummer	201136122
Omschrijving	Milieukundig advies Oukoop en Negenviertel
Status	Definitief
Datum	22 december 2011
Opdrachtgever	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
Opgesteld door	Mw. ing. H. Schlepper

Dit rapport is op basis van de ten tijde van het opstellen geldende wet- en regelgeving opgesteld. Deze wet- en regelgeving is sterk aan verandering onderhevig. Geadviseerd wordt om het rapport tijdig voor het starten van de ruimtelijke procedure te laten controleren op de houdbaarheid.

SAMENVATTING

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk is voornemens om een grotendeels conserverend bestemmingsplan op te stellen voor het gebied Oukoop en Negenviertel. De ontwikkeling die middels dit bestemmingsplan wordt gerealiseerd betreft de functiewijziging van "agrarisch" naar "natuur" voor het plangebied van de natuurboerderij. Middels voorliggend advies zijn randvoorwaarden en aandachtspunten opgesteld voor de milieuaspecten wegverkeerslawaai, spoorwegverkeerslawaai, luchtkwaliteit, bedrijven en milieuzonering, externe veiligheid, bodem, archeologie en ecologie.

Uit de rekenresultaten blijkt dat de cumulatieve geluidbelasting in het plangebied als volgt is te karakteriseren:

- ♦ Binnen het plangebied de gecumuleerde geluidsbelasting ten gevolge van alle gezoneerde wegen inclusief het spoortraject Gouda – Woerden alleen in het noorden van het gebied lager is dan 50 dB;
- ♦ De gecumuleerde geluidsbelasting ten gevolge van alle wegen inclusief het spoortraject is ten zuiden van het plangebied hoger dan 60 dB.

Het plangebied kent een goede luchtkwaliteit. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de concentraties NO₂ en PM₁₀ ter hoogte van het plangebied gelijk zijn aan de achtergrondconcentratie en ruim voldoen aan de grenswaarden.

De aanwezige bedrijven in het plangebied geven geen aanleiding tot onwenselijke situaties.

Uit het onderzoek blijkt dat er geen directe vervolgactie op het gebied van de bodem dient te worden uitgevoerd ten behoeve van het bestemmingsplan.

Binnen of in de directe nabijheid van het plangebied zijn geen inrichtingen, (vaar)wegen of buisleidingen gelegen, die in het kader van externe veiligheid een beperking vormen voor het plangebied.

Ten zuiden van het plangebied is de spoorlijn Gouda – Utrecht gelegen waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het plangebied. Binnen 200 meter afstand van het spoor zijn binnen het plangebied geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Het groepsrisico voor het plangebied is dus niet relevant.

Onacceptabele humane risico's als gevolg van de in de bodem aan te treffen verontreinigingen in combinatie met een gevoelig gebruik worden niet verwacht.

Voor archeologie zijn de aandachtspunten het AMK-terrein Wiltenburg en het gebied met middelhoge archeologische verwachtingen binnen het plangebied. Indien er voor de inrichting van het gebied van de natuurboerderij maatregelen getroffen worden op het terrein van Wiltenburg dient ter voorbereiding daarvan proefsleuvenonderzoek te worden uitgevoerd. Indien in het gebied met middelhoge archeologische verwachtingen inrichtingsmaatregelen worden getroffen dient vooraf archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden en/of natuurwaarden van beschermd gebied worden aangetast (planologische uitvoerbaarheid). In het kader van de Flora- en faunawet kunnen tijdelijke effecten niet worden uitgesloten, permanente effecten worden uitgesloten.

Wij adviseren een toetsing in het kader van de Flora- en faunawet. Indien overtreding van de verbodsartikelen kan worden uitgesloten is het bestemmingsplan in het kader van de Flora- en faunawet uitvoerbaar.

Effecten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 kunnen niet worden uitgesloten. De aangeleverde toetsing voldoet op de beschreven punten niet en beperkt zich tot de Natuurboerderij. Een toetsing voor de gehele transformatie (inclusief maatregelen en inrichtingsplannen) dient te worden opgesteld. Voor de individuele bedrijven (met name Kool Living en Maatschap de Goeij) dient inzichtelijk te worden gemaakt dat de voorgenomen activiteiten vergunbaar zijn (of reeds vergund). Indien blijkt dat de voorgenomen activiteiten niet al reeds vergund zijn, dient een toetsing te worden uitgevoerd ten einde de vergunbaarheid aan te tonen. Uitgangspunten voor deze toetsing dienen met bevoegd gezag te worden afgestemd. Een belangrijk onderdeel van de toetsing is de stikstofdepositie. Indien de inrichtingsmaatregelen en –plannen vergunbaar zijn, is het beoogd bestemmingsplan uitvoerbaar in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

De inrichtingsmaatregelen en –plannen zijn in lijn met de huidige natuurdoelen van de EHS.

In verband met de functiewijziging van "agrarisch" naar "natuur" voor een groot deel van het plangebied en de onbenutte mogelijkheden van het agrarisch bouwvlak van de Maatschap De Goeij geldt voor het bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht. Uit de vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt dat nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Het opstellen van een (plan-)MER is niet nodig.

Voor de Maatschap De Goeij dient een nieuwe afweging in het kader van het Besluit MER te worden uitgevoerd als de daadwerkelijke uitbreiding van dit bedrijf wordt vastgelegd op grond van het Activiteitenbesluit.

INHOUD

SAMENVATTING	3
1 INLEIDING	6
2 WEGVERKEERSLAWAAI	8
3 SPOORWEGVERKEERSLAWAAI	13
4 CUMULATIEVE GELUIDSBELASTING	17
5 LUCHTKWALITEIT	20
6 BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING	22
7 EXTERNE VEILIGHEID	24
8 BODEM	27
9 ARCHEOLOGIE	30
10 ECOLOGIE	36
11 MILIEUEFFECTRAPPORTAGE	39
12 CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN	44

BIJLAGEN:

- I INVOERGEGEVENS WEGVERKEERSLAWAAI
- II INVOERGEGEVENS SPOORWEGLAWAAI
- III INVOERGEGEVENS GEOMILIEU
- IV BODEMINFORMATIEKAART
- V TOELICHTING OP BODEMKWALITEITSKAART

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De beleidsvelden milieu en ruimtelijke ordening groeien het laatste decennium steeds meer naar elkaar toe. In de nieuwe Wet ruimtelijke ordening wordt gesproken over een duurzame ruimtelijke kwaliteit.

Alhoewel milieubeleid soms beperkingen kan opleggen aan de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, is het primair bedoeld om een optimale leefomgeving te realiseren. De doelen van de Wet ruimtelijke ordening en de Wet milieubeheer sluiten op deze wijze bij elkaar aan.

1.2 Beschrijving

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk werkt aan de actualisatie van de bestemmingsplannen binnen het grondgebied van de gemeente. Voor het gebied Oukoop-Negenviertel wordt een nieuw bestemmingsplan voorbereid, dat grotendeels conserverend van aard zal zijn. Een ontwikkeling wordt mogelijk gemaakt, de natuurboerderij. Hiervoor wordt voor een groot deel van dit plangebied de bestemming "agrarisch" omgezet in "natuur". Tevens wordt het bouwvlak aan de Oukoopsedijk 20 vergroot tot ongeveer 1,5 ha. Voor de ontwikkelingen aan de percelen Oukoopsedijk 8 en 11 is een aparte ruimtelijke onderbouwing opgesteld. De ligging van het plangebied is weergegeven in figuur 1.

Figuur 1: plangrens polder Oukoop en Negenviertel

1.3 Afkadering

Dit milieukundig advies richt zich op de volgende milieuaspecten:

- ♦ Wegverkeerslawaaï
- ♦ Spoorwegverkeerslawaaï
- ♦ Luchtkwaliteit
- ♦ Bedrijven en Milieuzonering
- ♦ Externe Veiligheid
- ♦ Bodem
- ♦ Archeologie
- ♦ Ecologie

Het milieuaspect industrieelawaai is niet relevant voor het onderzoeksgebied. Daarom is hier geen verdere aandacht aan besteed.

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van de volgende gegevens:

- ♦ Topografische en kadastrale kaarten;
- ♦ Verkeersmilieukaart gemeente Bodegraven Reeuwijk;
- ♦ Akoestisch Spoorboekje;
- ♦ Bedrijven en milieuzonering, VNG Den Haag 2009;
- ♦ BBM-bedrijvenbestand van de Milieudienst;
- ♦ Vergunningdossiers Milieudienst;
- ♦ Bodem Informatie Systeem van de Milieudienst;
- ♦ Risicoatlassen weg, spoor en water.
- ♦ Archeologische Verwachtingenkaart en Beleidskaart van de voormalige gemeente Reeuwijk
- ♦ Topografische Dienst, 2001: Topografische Kaart 1:25.000. Emmen.
- ♦ Dienst landelijk gebied, *Handreiking Flora- en faunawet*, oktober 2006.
- ♦ Ministerie van Landbouw, natuurbeheer en voedselkwaliteit, *Rode Lijsten*, Den Haag, 2004
- ♦ Provincie Zuid-Holland, *Streekplan Zuid-Holland Oost*, Provinciale Staten van Zuid-Holland, Den Haag, november 2003.
- ♦ Transformatie van Polder Oukoop door inzet Particulier Natuurbeheer (Watersnip Advies, 2011a)
- ♦ Inrichtingsplan PN Oukoop deel A: Natuurboerderij (Maatschap de Goeij) (Watersnip Advies, 2011b)
- ♦ 'Natuurinventarisatie en toets aan de Flora- en faunawet t.b.v. peil aanpassing 'Polder Oukoop en Negenviertel' (Groenteam, 2009)
- ♦ Effect beoordeling Natuurboerderij 'Hoeve Steijn' (watersnip Advies, 2011c)
- ♦ Ministerie E, L&I, 2011. Handreiking bestemmingsplan en natuurwetgeving
- ♦ Ministerie E, L&I (LNV), 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten Flora- en faunawet

2

WEGVERKEERSLAWAAI

2.1 Wettelijk kader

Wegverkeerslawaaï kan de leefkwaliteit van een gebied sterk beïnvloeden. Mensen die veelvuldig worden blootgesteld aan een hoog niveau van wegverkeerslawaaï kunnen hier lichamelijke en psychische klachten door oplopen. De *Wet geluidhinder* (Wgh) verplicht ertoe onderzoek uit te voeren naar de geluidsbelasting op geluidsgevoelige bestemmingen binnen vastgestelde onderzoeksgebieden (zones) langs wegen (art. 74-75 Wgh). Tevens stellen de Wgh en het *Besluit geluidhinder* regels aan de maximale geluidsbelasting op deze bestemmingen.

Onder geluidsgevoelige bestemmingen wordt verstaan (Art. 1 Wgh):

- ♦ Woningen
- ♦ Onderwijsgebouwen
- ♦ Ziekenhuizen en verpleeghuizen
- ♦ Geluidsgevoelige terreinen (bij onderwijsgebouwen, ziekenhuizen, verpleeghuizen en woonwagengstandplaatsen)

Voor deze bestemmingen zijn voorkeursgrenswaarden opgesteld. Deze voorkeursgrenswaarden worden mede bepaald door de locatie van de gevoelige bestemmingen en het type weg. Bij realisatie van nieuwe geluidsgevoelige bestemmingen dient de geluidsbelasting ten hoogste de voorkeursgrenswaarde te bedragen. In tabel I zijn de voor dit onderzoek relevante voorkeursgrenswaarden weergegeven.

Tabel I: voorkeursgrenswaarden (vgw) en maximale grenswaarde wegverkeerslawaaï

bestemming	lokatie	Weg	Vgw [dB]	Maximale Grenswaarde [dB]
Woningen	Binnen bebouwde kom	Lokale en provinciale wegen	48	63
		Auto(snel)wegen	48	53
	Buiten bebouwde kom	Lokale en provinciale wegen	48	53
		Auto(snel)wegen	48	53

Onderwijsgebouwen	Binnen bebouwde kom	-	48	63
	Buiten bebouwde kom	-	48	53
Ziekenhuizen en verpleeghuizen	Binnen bebouwde kom	-	48	63
	Buiten bebouwde kom	-	48	53
Buitenterreinen	-	-	53	58
Woonwagenstandplaatsen	-	-	48	53

2.2 Onderzoek

Ten behoeve van het bestemmingsplan Polder Oukoop en Negenviertel te Reeuwijk is de geluidsbelasting vanwege de hoofdwegenstructuur binnen en in de directe omgeving van het plangebied bepaald.

De gevolgde rekenmethode voor het bepalen van de geluidsbelasting ten gevolge van wegverkeerslawaai is conform de Standaard Rekenmethode II van bijlage III van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006. Dit conform de artikelen 110d, 110e, 110f, eerste en tweede lid, 110g en artikel 110h van de Wgh. De berekeningen zijn uitgevoerd met Geomilieu versie 1.90 van DGMR Raadgevende Ingenieurs BV. Er is gerekend op een hoogte van 5 meter.

Voor de berekening is gebruik gemaakt van de verkeersintensiteiten uit de RVMH voor het jaar 2021. De verkeersintensiteiten van de wegen zijn met 1,5 % opgehoogd om naar het jaar 2022 te rekenen.

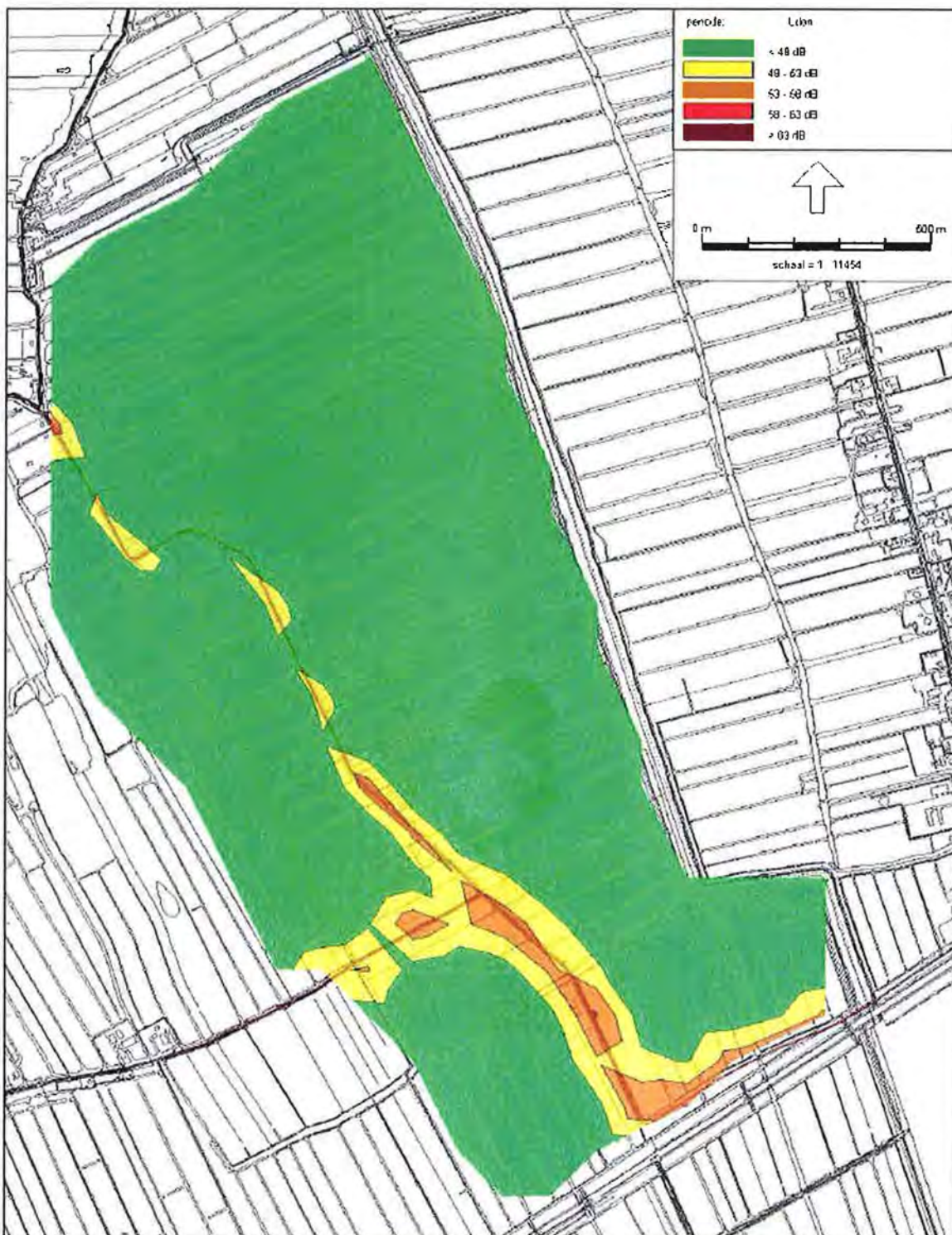
Tabel II: invoergegevens Geomilieu

weg	Etmaalintensiteit [mvt/etm] 2022
Oukoopsedijk	354
Twaalfmorgen	1.433/1.408*
Negen Viertel	1.640

* wegvakken met andere intensiteit

2.3 Rekenresultaten

In figuur 2 zijn de berekende contouren weergegeven ten gevolge van wegverkeerslawaai voor het jaar 2022. De weergegeven contouren betreffen de gecumuleerde contouren exclusief aftrek artikel 110g Wgh. Er is geen rekening gehouden met de afscherming van bestaande gebouwen.

Figuur 2: Geluidscontouren 2022 ten gevolge van de wegen in de nabijheid van het plangebied excl. aftrek art. 110g Wgh

2.4 Conclusie en advies

Het overgrote deel van het plangebied kan voldoen aan de voorkeursgrenswaarde van 48 dB welke passend is binnen het gebied Polder Oukoop en Negenviertel en is daarmee te kwalificeren als goed.

Alleen direct langs de wegen Negen Viertel en Twaalfmorgen wordt de voorkeursgrenswaarde overschreden. Voor het vaststellen van het bestemmingsplan is dit niet relevant omdat daar geen nieuwe ontwikkelingen worden toegestaan.

Voor wat betreft het onderwerp wegverkeerslawaaï zijn er geen belemmeringen om het conserverende bestemmingsplan vast te stellen.

3

SPOORWEGVERKEERSLAWAAI

3.1 Wettelijk kader

Spoorwegverkeerslawaaï kan de leefkwaliteit van een gebied sterk beïnvloeden. Mensen die veelvuldig worden blootgesteld aan hoog niveau van spoorwegverkeerslawaaï kunnen hier lichamelijke en psychische klachten door oplopen. De *Wet geluidhinder* (Wgh) en het *Besluit geluidhinder* verplichten ertoe onderzoek uit te voeren naar de geluidsbelasting op geluidgevoelige bestemmingen binnen vastgestelde onderzoeksgebieden (zones) langs spoorwegen (art. 1 Wgh en art 1.3 Bgh). Tevens stelt de Wgh regels aan de maximale geluidsbelasting op deze bestemmingen.

Onder geluidgevoelige bestemmingen wordt verstaan (art. 1 Wgh):

- ♦ Woningen
- ♦ Onderwijsgebouwen
- ♦ Ziekenhuizen en verpleeghuizen
- ♦ Buitenterreinen (bij gezondheidsgebouwen anders dan ziekenhuizen)
- ♦ Woonwagendplaatsen

Voor deze bestemmingen zijn voorkeursgrenswaarden opgesteld. Bij realisatie van nieuwe geluidgevoelige bestemmingen dient de geluidsbelasting ten hoogste de voorkeursgrenswaarde te bedragen. In tabel III zijn de voor dit onderzoek relevante voorkeursgrenswaarden en maximale grenswaarden weergegeven.

Tabel III: voorkeursgrenswaarden (vgw) en maximale grenswaarde spoorwegverkeerslawaaï

bestemming	Vgw [dB]	Maximale Grenswaarde [dB]
Woningen	55	68
Onderwijsgebouwen	53	68
Ziekenhuizen en verpleeggebouwen	53	63

3.2 Onderzoek

Voor het spoorwegtraject Woerden-Gouda (zone 600 meter) is berekend wat de geluidsbelasting op het onderzoeksgebied is. Er zijn geen andere relevante spoorwegtrajecten voor dit onderzoeksgebied.

De berekeningen zijn uitgevoerd met Geomilieu versie 1.90. De gevolgde rekenmethode voor het bepalen van de geluidsbelasting is conform de Standaard Rekenmethode II van bijlage III van het Reken- en meetvoorschrift geluidhinder 2006. Voor de berekeningen is gebruik gemaakt van de prognose uit het akoestisch spoorboekje Aswin waarbij de gemiddelde intensiteiten van de jaren 2006 t/m 2008 zijn bepaald (zie bijlage II).

3.3 Rekenresultaten

In figuur 3 is een overzicht gegeven van de berekende geluidscontouren ten gevolge van de spoorbaan Gouda - Worden (inclusief toeslag van 1,5 dB toename voor de toekomst).

Figuur 3: Geluidscontouren binnen het gehele plangebied ten gevolge van de spoorweg Gouda – Woerden inclusief 1,5 dB toename voor de toekomst

3.4 Conclusie en advies

Uit de geluidscontouren van figuur 2 blijkt dat de voorkeursgrenswaarde van 55 dB in het grootste deel van het gebied niet wordt overschreden. Aan de zuidzijde van het plangebied tot 160 meter van het spoor af komt de geluidsbelasting boven de maximale grenswaarde van 68 dB uit. Voor het vaststellen van het bestemmingsplan is dit niet relevant omdat daar geen nieuwe ontwikkelingen worden toegestaan.

De geluidssituatie is in het grootste deel van het plangebied te kwalificeren als goed.

Voor wat betreft het onderwerp spoorweglawaai zijn er geen belemmeringen om het conserverende bestemmingsplan vast te stellen.

4

CUMULATIEVE GELUIDSBELASTING

4.1 Wettelijk kader

De gemeente Bodegraven-Reeuwijk heeft in 2007 de *Beleidsregel Hogere Waarden Regio Midden-Holland* vastgesteld. In deze beleidsregel zijn voorwaarden gesteld aan het vaststellen van Hogere Waarden. Eén van de voorwaarden betreft de eis dat gevoelige bestemmingen bij hogere waarden ten gevolge van spoorwegverkeer van 60 dB en hoger ten minste over één geluidluwe gevel moeten beschikken. Dat betekent dat voor één gevel de cumulatieve geluidbelasting niet meer dan 55 dB mag bedragen.

4.2 Onderzoek

Voor het plangebied is de cumulatieve geluidsbelasting op het plangebied bepaald. De berekening is uitgevoerd conform bijlage 1 Reken en meetvoorschrift 2006.

4.3 Rekenresultaten

In figuur 4 zijn de gecumuleerde contouren weergegeven van de gezoneerde wegen inclusief het spoorwegtraject Gouda – Woerden binnen het gehele plangebied.

Figuur 4: Cumulatieve geluidsbelasting van alle wegen en het spoor binnen het plangebied.

4.4 Conclusie en advies

Uit de rekenresultaten blijkt dat:

- ♦ Binnen het plangebied de gecumuleerde geluidsbelasting ten gevolge van alle gezoneerde wegen inclusief het spoortraject Gouda – Woerden alleen in het noorden van het gebied lager is dan 50 dB;
- ♦ De gecumuleerde geluidsbelasting ten gevolge van alle wegen inclusief het spoortraject is ten zuiden van het plangebied hoger dan 60 dB.

Bij de ontwikkeling van het plangebied in het zuiden zal gezocht moeten worden naar een mogelijkheid om te kunnen voldoen aan de voorwaarden uit het hogere waarden beleid van de gemeente ten aanzien van de geluidsluwe buitenruimte en geluidsluwe gevel (eventueel gelegen binnen de geluidsluwe buitenruimte).

De totale geluidsbelasting van alle wegen en het spoortraject is alleen hoog op korte afstand van het spoortraject. De eis die vanuit het Bouwbesluit wordt gesteld aan de minimale gevelwering (20 dB) zal daar onvoldoende zijn.

Bij de ontwikkeling van het plangebied in het noorden zal blijvend rekening moeten worden gehouden met het stiltegebied welke in het noorden van het plangebied is gelegen.

5

LUCHTKWALITEIT

5.1 Wettelijk kader

Indien mensen met regelmaat luchtverontreinigende stoffen inademen kan dit leiden tot effecten op de lichamelijke gezondheid. Daarom moet bij ruimtelijke planvorming rekening worden gehouden met de effecten van de plannen op de luchtkwaliteit en de luchtkwaliteit ter plaatse.

Titel 5.2 van de Wet milieubeheer (hierna te noemen: *Wet luchtkwaliteit*), het *Besluit niet in betekende mate* en het *Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen)* stellen grenzen aan de concentraties van luchtverontreinigende stoffen. De meest kritische stoffen ten gevolge van het verkeer zijn stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). De grenzen voor deze stoffen zijn opgenomen in tabel III. In 2011 moet aan de grenswaarden (jaargemiddelde en 24-uursgemiddelde concentratie) voor PM₁₀ worden voldaan. Voor NO₂ geldt dat vanaf 2015 moet worden voldaan aan de (jaargemiddelde en uurgemiddelde) grenswaarden. Tot deze grenswaarden gelden zijn minder strenge grenswaarden van kracht.

Tabel III: Grenswaarden Wet luchtkwaliteit

stof	jaargemiddelde	uurgemiddelde	24-uursgemiddelde	Opmerkingen
NO ₂	40 µg/m ³	200 µg/m ³	n.v.t.	Uurgemiddelde mag 18x per jaar worden overschreden
PM ₁₀	40 µg/m ³	n.v.t.	50 µg/m ³	24-uursgemiddelde mag 35x per jaar worden overschreden

5.2 Onderzoek

Voor het opstellen van het bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel is gekeken naar de concentraties NO₂ en PM₁₀ langs de Oukoopsedijk (de belangrijkste ontsluitingsweg in het plangebied). Gekeken is naar de concentraties in de huidige situatie 2011, en tien jaar later in 2021.

De verkeersintensiteiten en de motorvoertuigverdeling zijn afkomstig uit het Verkeers- en Milieumodel Midden-Holland versie 2.0.

Tabel IV: Verkeersintensiteiten gebruikt als invoergegevens voor de luchtkwaliteitberekeningen.

	2011 [mvt/etm]	2021 [mvt/etm]
Oukoopsedijk	280	349

De berekeningen voor de luchtkwaliteit zijn uitgevoerd met het rekenprogramma GeoSTACKS, versie 1.90 volgens Standaardrekenmethode 2. Er is gerekend met een meerjaren meteorologie. De invoerparameters inclusief etmaalintensiteiten en weg- en omgevingsparameters zijn opgenomen in de bijlage. De luchtkwaliteit is op een afstand van 10 meter vanaf de rand van de weg bepaald. Bij het berekenen van de fijn stof concentratie is geen zeezoutcorrectie toegepast.

In tabel V zijn de rekenresultaten voor de jaargemiddelde immissieconcentraties NO₂ en PM₁₀ alsmede het berekende aantal overschrijdingen van de grenswaarde voor de 24-uursconcentratie PM₁₀ weergegeven.

Tabel V: Concentraties en aantal overschrijdingen NO₂ en PM₁₀ langs Oukoopse Dijk.

		2011		2021	
		Oukoopse dijk	Achtergrondwaarde	Oukoopse dijk	Achtergrondwaarde
NO ₂	Jaargemiddelde immissieconcentratie (µg/m ³)	20,8	20,8	15,0	15,0
PM ₁₀	Jaargemiddelde immissieconcentratie (µg/m ³)	23,8	23,8	21,7	21,7
	aantal overschrijdingen 24-uursgemiddelde	13	13	10	10

Uit tabel V blijkt dat de berekende jaargemiddelde concentraties NO₂ en PM₁₀ in de huidige situatie en in de toekomst gelijk zijn aan de achtergrondconcentratie en ruim voldoen aan de grenswaarden.

5.3 Conclusie

Het plangebied kent een goede luchtkwaliteit. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt dat de concentraties NO₂ en PM₁₀ ter hoogte van het plangebied gelijk zijn aan de achtergrondconcentratie en ruim voldoen aan de grenswaarden. Aldus wordt de realisatie van het plan conform *Titel 5.2 van de Wet milieubeheer* toelaatbaar geacht.

6

BEDRIJVEN EN MILIEUZONERING

6.1 Wettelijk kader

Bedrijvigheid is een milieubelastende activiteit. Tengevolge van aanwezige bedrijvigheid kan mogelijk hinder voor de omgeving optreden met betrekking tot de milieuaspecten geluid, geur, stof en gevaar. Nieuwe situaties, waarin milieubelastende activiteiten en milieugevoelige functies met elkaar worden gecombineerd, moeten worden beoordeeld op mogelijke hindersituaties. Daarbij wordt getoetst aan de Wet milieubeheer, Algemene Maatregelen van Bestuur onder de Wet milieubeheer en de brochure *Bedrijven en Milieuzonering* (VNG, 2009). *Bedrijven en Milieuzonering* geeft richtafstanden per categorie en per type bedrijvigheid aan. Binnen deze richtafstanden is bij een gemiddelde bedrijfsvoering hinder van het bedrijf te verwachten.

De te beoordelen situaties zijn te herleiden tot drie groepen en bijbehorende aanpak, te weten:

- ✦ *Nieuwe milieugevoelige functies nabij bestaande bedrijven*
In deze situatie dient primair te worden beoordeeld of hinder te verwachten is van de specifieke bestaande bedrijven. Deze beoordeling is met name gebaseerd op de Wet Milieubeheer en bijbehorende AMvB's. Daarnaast zal moeten worden meegewogen of ter plaatse van de nieuwe milieugevoelige functies bij eventuele vestiging van een nieuw bedrijf op het bestaande bedrijfsperceel een probleemsituatie ontstaat. Deze afweging vindt met name plaats op basis van *Bedrijven en Milieuzonering*.
- ✦ *Nieuwe bedrijfsbestemmingen nabij bestaande milieugevoelige functies*
In deze situatie is de bedrijfscategorie zoals deze wordt opgenomen in het bestemmingsplan leidend. Afhankelijk van deze categorie zal tenminste een afstand van bv. 10 meter (cat. 1), 30 meter (cat. 2), 50 meter (cat. 3.1) tussen de gevoelige functies en belastende activiteiten moeten worden gerespecteerd. In het geval de bestemmingswijziging wordt gerealiseerd ten bate van de vestiging van een specifiek bedrijf, kunnen de omstandigheden van dit bedrijf worden meegewogen. In elk geval dient tenminste aan de Wet milieubeheer te worden voldaan.
- ✦ *Nieuwe milieugevoelige functies nabij nieuwe bedrijfsbestemmingen*
In dit geval is de bedrijfscategorie zoals deze wordt opgenomen in het bestemmingsplan leidend. Afhankelijk van deze categorie zal tenminste een afstand van bv. 10 meter (cat. 1), 30 meter (cat. 2), 50 meter (cat. 3.1) tussen de gevoelige en belastende bestemmingen moeten worden gerespecteerd.

Omdat de categorie-indeling van *Bedrijven en Milieuzonering* voor agrarische bedrijven als te grof wordt ervaren, wordt voor deze bedrijfstak getoetst aan de *Wet milieubeheer* en het *Besluit landbouw milieubeheer* (Blm). Op basis van het aantal dieren, de afstand tot een kwetsbaar gebied, de afstand tot gevoelige objecten en de aard en capaciteit van stoffen die worden op- en overgeslagen wordt bepaald of een inrichting onder het Blm of rechtstreeks onder de vergunningplicht van de Wet milieubeheer valt.

Binnen het Blm gelden minimale afstanden tot milieugevoelige functies (tabel VI). Voor de agrarische bedrijven, die al in werking waren voordat het Blm in werking trad (12 december 2006) gelden afwijkende criteria. Naast de in tabel VI genoemde afstanden gelden, op basis van verschillende Amvb's, tevens minimale afstanden tot mestopslagen, afgedragen gewassen en dergelijke.

Tabel VI: Minimale afstanden tussen gevoelige objecten en landbouwbedrijven conform Besluit landbouw milieubeheer

	Inrichting met landbouwhuiskamers	Inrichting zonder landbouwhuiskamers
Objecten cat. I en II ¹	100 m	50 m
Objecten cat. III, IV en V ²	50 m	25 m

Ad 1) onder andere objecten voor verblijfsrecreatie, aaneengesloten woonbebouwing van beperkte omgeving in een overigens agrarische omgeving en objecten voor dagrecreatie;

Ad 2) onder andere verspreid liggende niet-agrarische bebouwing (die aan het betreffende buitengebied een overwegende woon- of recreatiefunctie verleent) en woningen die behoren bij een agrarisch bedrijf.

6.2 Onderzoek

Vanwege het overwegend conserverend karakter van het op te stellen bestemmingsplan, dient de huidige situatie inzichtelijk te worden gemaakt. Derhalve zijn met behulp van het inrichtingenbestand van de Milieudienst enkel de bedrijven geïnventariseerd, die in het plangebied zijn gevestigd.

6.3 Resultaten

In tabel VII zijn de bedrijven in het plangebied weergegeven. Bedrijven die buiten het plangebied zijn gevestigd hebben geen invloed op het plangebied.

Tabel VII: bedrijfslocaties in het plangebied

naam	adresnaam	Cat.	SBI	bedrijfsnaam
W.C. van de Bunt	Oukoopsedijk 7	A	141	Melkveehouderij
Agrarische onderneming van Sprengen	Oukoopsedijk 8	A	141/146	Gemengd vee
Timmerbedr. Andre van Boheemen	Oukoopsedijk 9	2	4332	Timmerbedrijf
Maatschap L.W. en S.J. Vergunst	Oukoopsedijk 10	A	141	Gestopt
Vh Van Eijk	Oukoopsedijk 11	A	141	Veehouderij
Maatschap J.T.M. de Goeij	Oukoopsedijk 20	A	141	Melkveehouderij
Hoogheemraadschap van Rijnland	Prinsendijk 6	1	-	Poldergemaal

Tevens zijn er een aantal propaantanks in het plangebied opgesteld ten behoeve van de woningen. Dit bestemmingsplan maakt op de percelen Oukoopsedijk 8 en 11 een vervolgfunctie naar wonen mogelijk. De ruimtelijke onderbouwing hiervoor is als bijlage bij het bestemmingsplan toegevoegd.

6.4 Conclusie en advies

De aanwezige bedrijven in het plangebied geven geen aanleiding tot onwenselijke situaties.

7

EXTERNE VEILIGHEID

7.1 Wettelijk kader

Activiteiten met gevaarlijke stoffen leveren risico's op voor de omgeving. Door het stellen van eisen aan afstanden tussen de activiteiten met gevaarlijke stoffen en (beperkt) kwetsbare objecten (woningen, kantoren, scholen, enz.) worden de eventuele gevolgen van deze risico's zoveel mogelijk beperkt.

Het *Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi)* vormt het wettelijk kader voor het omgaan met risico's ten gevolge van bedrijven (inrichtingen) met gevaarlijke stoffen.

Het wettelijk kader voor de risico's ten gevolge van transport van gevaarlijke stoffen wordt gevormd door:

- a. de circulaire *Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen (RNVGS)*, het laatst gewijzigd op 1 januari 2010 en medio 2012 te vervangen door het *Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev)*;
- b. *Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb)*.

Plaatsgebonden risico (PR)

Als "harde" afstandseis voor externe veiligheid geldt een contour voor het plaatsgebonden risico (PR 10^{-6}), die wordt aangegeven als een afstand ten opzichte van de activiteit met gevaarlijke stoffen (risicobron). Binnen deze PR 10^{-6} contour mogen geen (beperkt) kwetsbare objecten aanwezig zijn of worden geprojecteerd.

Groepsrisico (GR)

Afhankelijk van de aard van de risicobron is er sprake van een bepaald invloedsgebied. Binnen dit invloedsgebied moet worden onderzocht hoe groot de kans per jaar is dat een groep van ten minste 10 (zich binnen dit invloedsgebied bevindende) personen overlijdt ten gevolge van een ramp of zwaar ongeval met de betreffende risicobron. De uitkomst van dit onderzoek geeft de hoogte van het GR weer en wordt uitgedrukt in een curve, waarbij als norm voor het GR een oriënterende waarde is vastgesteld.

De hoogte van het GR moet door middel van een bestuurlijke afweging worden verantwoord.

Als binnen het invloedsgebied (beperkt) kwetsbare bestemmingen worden geprojecteerd, geldt ook voor de hiermee samenhangende toename van het GR een bestuurlijke verantwoordingsplicht.

Bij het verantwoorden van het GR moeten de volgende aspecten worden betrokken en gemotiveerd:

- Het aantal personen binnen het invloedsgebied;
- De hoogte van het GR en een eventuele toename daarvan;
- De mogelijkheden tot risicovermindering aan de risicobron;
- De alternatieven voor het ruimtelijk plan;
- De mogelijkheden om de omvang van een ramp of zwaar ongeval te beperken;
- De mogelijkheden tot zelfredzaamheid van personen binnen het invloedsgebied.

In verband hiermee moet de Veiligheidsregio Hollands-Midden in de gelegenheid worden gesteld om advies uit te brengen over het GR en de mogelijkheden tot voorbereiding van de bestrijding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval.

7.2 Onderzoek

Ter voorbereiding van het bestemmingsplan Polder Oukoop en Negenviertel is onderzocht of er risicobronnen binnen of nabij het plangebied zijn gelegen die hierop van invloed zijn. Mogelijke risicobronnen zijn inrichtingen, waar activiteiten met gevaarlijke stoffen plaatsvinden of transportmodaliteiten bestemd voor het vervoer van gevaarlijke stoffen, zoals (spoor-, vaar-)wegen en buisleidingen.

7.3 Resultaten

Inrichtingen

Alleen bedrijven die zijn aangewezen in het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) moeten getoetst worden aan de risico's voor de omgeving. In het plangebied zijn ongeveer 20 propaantanks gelegen. Alleen propaantanks die groter zijn dan 13 m³ vallen onder het Bevi. Alle propaantanks binnen het plangebied zijn kleiner dan 13 m³ en vallen dus niet onder het Bevi.

Transport over de weg

In of nabij het plangebied zijn geen doorgaande routes gelegen waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Binnen het plangebied vindt transport van propaan plaats voor het bevoorraden van propaantanks in het gebied. Gezien het beperkt aantal transporten is dit niet relevant.

Transport over het spoor

Ten zuiden van het plangebied is de spoorlijn Gouda – Utrecht gelegen (zie figuur 5). Over dit spoor worden gevaarlijke stoffen vervoerd.

Plaatsgebonden risico

De PR 10⁻⁶ contour van deze spoorlijn blijft binnen het spoorbed, zodat er op grond hiervan geen belemmering is voor het plangebied.

Groepsrisico

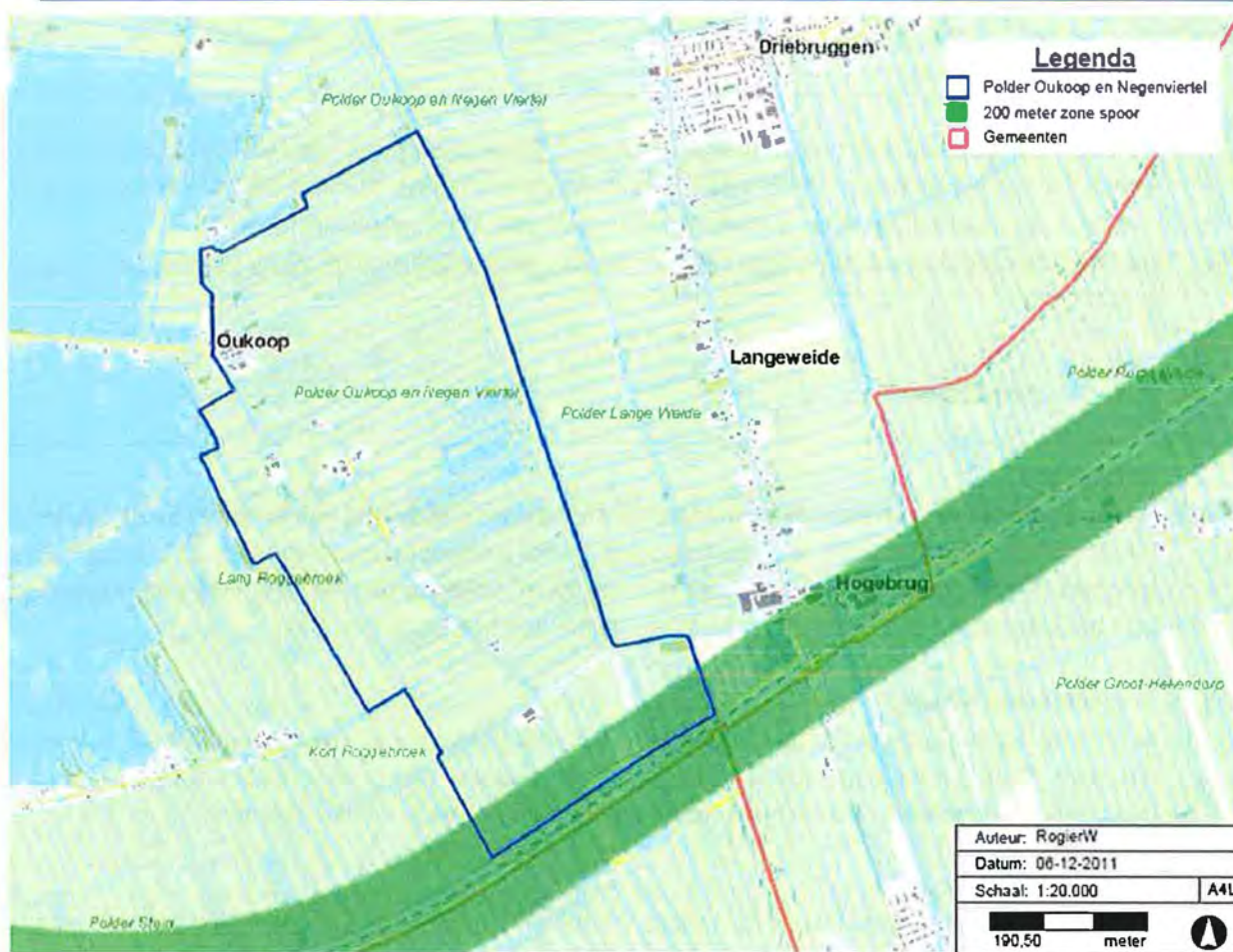
Binnen 200 meter afstand van het spoor zijn binnen het plangebied geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Het groepsrisico voor het plangebied is dus niet relevant.

Transport per buisleiding

In of nabij het plangebied zijn geen buisleidingen waardoor gevaarlijke stoffen worden getransporteerd.

Transport over het water

In of nabij het plangebied zijn geen vaarwegen gelegen waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd.

Figuur 5: EV tekening plangebied Polder Oukoop en Negenviertel

7.4 Conclusie en advies

Binnen of in de directe nabijheid van het plangebied zijn geen inrichtingen, (vaar)wegen of buisleidingen gelegen, die in het kader van externe veiligheid een beperking vormen voor het plangebied.

Ten zuiden van het plangebied is de spoorlijn Gouda – Utrecht gelegen waarover gevaarlijke stoffen worden vervoerd. Het plaatsgebonden risico vormt geen belemmering voor het plangebied. Binnen 200 meter afstand van het spoor zijn binnen het plangebied geen (beperkt) kwetsbare objecten gelegen. Het groepsrisico voor het plangebied is dus niet relevant.

8

BODEM

8.1 Wettelijk kader

Een verontreinigde bodem kan zorgen voor gezondheidsproblemen en tast de kwaliteit van het natuurlijk leefmilieu aan. Daarom is het belangrijk om bij ruimtelijke plannen de bodemkwaliteit mee te nemen in de overwegingen. De *Wet bodembescherming* (Wbb), het *Besluit bodemkwaliteit* (Bbk), *Woningwet* en de *Wet algemene bepalingen omgevingsrecht* (Wabo) stellen grenzen aan de aanvaardbaarheid van verontreinigingen.

Indien bij planvorming blijkt dat (ernstige) verontreinigingen in het plangebied aanwezig zijn, wordt op basis van de aard en omvang van de verontreiniging én de aard van de ruimtelijke plannen beoordeeld welke gevolgen dit heeft (Wbb):

- ♦ *Niet saneren*

Indien de verontreiniging voor het beoogde doel niet hoeft te worden gesaneerd kan het ruimtelijke plan voor wat betreft deze verontreiniging zonder meer doorgang vinden.

- ♦ *Saneren*

Indien de verontreiniging moet worden gesaneerd dient een saneringsplan te worden opgesteld en ingediend bij de Provincie Zuid-Holland. In sommige gevallen kan worden volstaan met het indienen van een BUS-melding bij de provincie. Na goedkeuring door de provincie kan de sanering doorgang vinden. Na afloop dient de sanering te worden geëvalueerd en ook dit verslag dient ter goedkeuring aan de provincie te worden voorgelegd. Tijdens de saneringsprocedure kan de ruimtelijke procedure worden voortgezet. Echter, een omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen kan pas inwerking treden totdat is vastgesteld dat er geen sprake is van een ernstige en spoedeisende sanering (art. 6.2. c. Wabo).

Een onderzoek- en saneringstraject heeft soms grote financiële consequenties voor de beoogde plannen. Enerzijds omdat de kosten van sanering hoog kunnen zijn, anderzijds omdat deze trajecten van grote invloed kunnen zijn op de planning. In het kader van de *Grondexploitatiewet* dienen deze kosten tijdig in kaart te worden gebracht. Het is daarom aan te bevelen reeds in een vroeg stadium van planvorming (historisch-) bodemonderzoek voor het hele plangebied uit te voeren. Deze bodemonderzoeken zijn ook noodzakelijk bij de aanvraag van een omgevingsvergunning voor het onderdeel bouwen.

Bij de realisatie van ruimtelijke plannen is vaak grondverzet noodzakelijk. Dit grondverzet is middels het Besluit bodemkwaliteit aan regels gebonden. De gemeente Bodegraven - Reeuwijk beschikt over een vastgestelde bodemkwaliteitskaart en bijbehorende Nota Bodembeheer. Uitgangspunt is dat (her) te gebruiken grond moet voldoen aan de functie die het gebied heeft.

8.2 Onderzoek

Van het plangebied is met behulp van het Bodem Informatie Systeem (BIS) alle bij de Milieudienst bekende informatie verzameld over de onderwerpen:

- ♦ Voormalige bedrijven (HBB);
- ♦ Huidige bedrijven;
- ♦ Tanks;
- ♦ (Sloot)dempingen (Bio-s);
- ♦ Bodemonderzoekslocaties;

- ♦ Toepassing grond (grondwerken);
- ♦ Bodemkwaliteitskaart en Nota Bodembeheer.

8.3 Resultaten

In bijlage IV is de bij de Milieudienst bekende bodeminformatie van het plangebied weergegeven. In bijlage V is een tabel met een toelichting op de afgebeelde informatie opgenomen. In het onderstaande wordt een samenvatting gegeven van deze gegevens.

Tanks

Uit het bodeminformatie systeem blijkt dat binnen het plangebied meerdere tanks aanwezig zijn geweest. De meeste hiervan zijn verwijderd. In ieder geval één tank is nog aanwezig, deze is echter wel afgevuld. De (voormalige) locaties van de ondergrondse tanks zijn niet verdacht voor het veroorzaken van potentiële spoedeisende verontreinigingen.

Voormalige bedrijven

Uit het voormalige bedrijfsbestand (HBB) van de provincie Zuid-Holland blijkt dat er in het verleden binnen het plangebied meerdere inrichtingen gevestigd zijn geweest, waar potentieel bodembedreigende activiteiten zijn uitgevoerd. Binnen het plangebied zijn alle voormalige bedrijfsactiviteiten waar bij mogelijk spoedeisende verontreinigingen konden ontstaan, reeds onderzocht. Locaties waar eventueel nog vervolgonderzoek noodzakelijk is, zijn meegenomen onder het kopje Bodemonderzoeklocaties.

Huidige bedrijven

Uit de BIS-toets blijkt dat er binnen het plangebied diverse bedrijven zijn gevestigd. De huidige bedrijven vallen onder een melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu, waarmee voorwaarden ten aanzien van voorkoming van bodemverontreiniging zijn vastgelegd. Voor meer informatie over de bedrijven zie hoofdstuk *Bedrijven en milieuzonering*.

Bodemonderzoeklocaties

Uit het Bodem Informatie Systeem blijkt dat binnen of overlappend met het plangebied op circa 21 locaties onderzoeken naar de bodem zijn uitgevoerd. Op sommige locaties daarvan is een vermoeden van bodemverontreiniging en moet nog een historisch of nader bodemonderzoek plaatsvinden op basis van de voormalige verdachte activiteit of voorgaand onderzoek. Dit onderzoek kan plaatsvinden bij een ruimtelijke ontwikkeling of in het kader van de vigerende milieuwetgeving (vergunning). Voor enkele locaties geldt dat deze voldoende zijn onderzocht danwel voldoende zijn gesaneerd.

Gedempte sloten

Uit het bestand met slootdempingen blijkt dat er in het verleden binnen het plangebied meerdere sloten zijn gedempt. Het dempingmateriaal varieert van puin en bouw- en/of sloofafval, demping met grond en een demping met onbekend materiaal. Ze zijn niet verdacht voor het veroorzaken van potentiële spoedeisende verontreinigingen.

Grondverzet

De gemiddelde bodemkwaliteit op onverdachte percelen binnen plangebied "Polder Oukoop" is vastgelegd in de bodemkwaliteitskaart. Het plangebied is grotendeels gelegen in

'Zone 8: Lintbebouwing' en 'Zone 19: Buitengebied – overig'. De gemiddelde bodemkwaliteit is opgenomen in onderstaande tabel.

Tabel VIII: Bodemkwaliteitskaart

Zone	Kwaliteit bovengrond (0-0,5 m-mv)	Kwaliteit ondergrond (0,5-2 m-mv)
Zone 8: lintbebouwing	Wonen	Wonen
Zone 19: overig landelijk gebied (veenweidegebied)	Wonen	Landbouw/Natuur

Hoewel de bodemkwaliteit van de bovengrond niet volledig aansluit bij de functie die het gebied heeft, zijn er geen risico's. Wel heeft dit consequenties voor grondverzet. Vrijkomende grond moet worden hergebruikt conform de regels van het Besluit bodemkwaliteit en de Nota Bodembeheer.

Voor het toepassen van grond van buiten het plangebied moet worden aangesloten bij de functie die het gebied heeft. Deze functies zijn aangegeven op de kaart met toepassingswaarden, zie www.milieudienstmiddenholland.nl/bkk. Nagenoeg al het grondverzet dient te worden gemeld bij Agentschap NL (www.meldgrond.nl). De Milieudienst kan dan tevens als grondstromenmakelaar optreden, zodat grondverzet zo (kosten)efficiënt mogelijk kan plaatsvinden.

8.4 Conclusie en advies

Uit het onderzoek blijkt dat er geen directe vervolgactie op het gebied van de bodem dient te worden uitgevoerd ten behoeve van het bestemmingsplan.

Onacceptabele humane risico's als gevolg van de in de bodem aan te treffen verontreinigingen in combinatie met een gevoelig gebruik worden niet verwacht.

9

ARCHEOLOGIE

9.1 Wettelijk kader

Het archeologisch erfgoed wordt binnen Nederland als zeer waardevol beschouwd. De Monumentenwet legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het archeologische erfgoed bij de gemeente. De taken in het kader van de Monumentenwet behelzen o.a. het integreren van archeologie in de RO-procedures (zoals omgevingsvergunningen) en de koppeling tussen bestemmingsplannen en archeologische waarden en verwachtingen (art. 38 en 41 Monumentenwet).

De Monumentenwet verplicht om bij de vaststelling van een bestemmingsplan of bij een omgevingsvergunning daarvan rekening te houden met in de bodem aanwezige of te verwachten archeologische waarden. De feitelijke bescherming daarvan krijgt gestalte door het opnemen van voorschriften in het bestemmingsplan ten aanzien van de afgifte van een omgevingsvergunning voor bodemverstorende activiteiten in die gebieden die als archeologisch waardevol zijn aangemerkt. Deze voorschriften kunnen betrekking hebben op archeologisch vooronderzoek dat de aanvrager van de vergunning moet laten uitvoeren. Aan de vergunning zelf kunnen aanvullende voorwaarden worden verbonden, met als uiterste de verplichting tot planaanpassing of het laten verrichten van een opgraving.

De voormalig gemeente Reeuwijk had vastgesteld beleid. In de fusie-gemeente Bodegraven-Reeuwijk is dit voor het Reeuwijks grondgebied overgenomen. Op deze gemeentelijke beleidskaart staan archeologische monumenten en verwachtingszones aangegeven waaraan oppervlakte- en diepteondergrenzen zijn gekoppeld. Indien een plangebied groter is dan de gestelde ondergrens dient archeologisch (voor)onderzoek te worden uitgevoerd. Op basis van het vooronderzoek wordt een rapport opgeleverd waarmee de archeologische waarde van een plangebied voldoende wordt aangetoond. Dit rapport dient bij de vergunningsaanvraag aangeleverd te worden. Op basis hiervan neemt de gemeente een selectiebesluit. Indien de waardestelling onvoldoende beoordeeld wordt door de gemeente kan zij aanvullingen eisen. Op basis van het selectiebesluit en het vooronderzoek kunnen de eerder vermelde voorwaarden of voorschriften bepaald en opgenomen worden in de vergunning.

Indien bij planvorming blijkt dat archeologisch onderzoek noodzakelijk is in het plangebied, wordt op basis van de aard en omvang van de bekende en verwachte archeologische waarden bepaald welk archeologisch onderzoek uitgevoerd dient te worden. Verder archeologisch onderzoek bestaat doorgaans achtereenvolgens uit een karterend onderzoek en een waarderend onderzoek. Op basis van de waardestelling vindt een selectiebeleid plaats door het bevoegd gezag. Hierin moet worden opgenomen met behulp van welk type onderzoek de precieze waarde moet worden vastgesteld, of bescherming noodzakelijk is en op welke manier.

Cyclus Archeologische Monumentenzorg

Elk archeologisch onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de bepalingen in de Monumentenwet, het provinciaal en/of gemeentelijk beleid en de vigerende versie van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA), waarbij in de regel de Archeologische Monumenten Zorg (AMZ) cyclus wordt doorlopen. De cyclus bestaat uit vooronderzoek dat een rapport moet opleveren waarbij de archeologische waarde van een terrein aangetoond wordt. Vervolgens neemt het bevoegd gezag een beslissing (een selectiebesluit) over de eventueel aanwezige archeologische waarden en dient dit uitgevoerd te worden. In de praktijk worden de volgende cyclus wordt doorlopen:

- ♦ Stap 1: Vooronderzoek fase verkennend: bureauonderzoek, eventueel aangevuld met een verkennend booronderzoek. Doel hiervan is het opstellen van een gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel, eventueel aangevuld en gecontroleerd middels een verkennend onderzoek. Op basis van de resultaten van dit onderzoek beslist de bevoegde overheid of vervolgonderzoek noodzakelijk is (selectiebesluit). Indien de resultaten onvoldoende zijn voor een afgewogen selectiebesluit (c.q. er kunnen archeologische waarden aanwezig zijn op basis van historisch en geologische gegevens) volgt stap 2.
- ♦ Stap 2: vooronderzoek fase inventariserend: Inventariserend Veldonderzoek door middel van boringen (karterend en waarderend booronderzoek), proefsleuven of een archeologische begeleiding. Doel van het Inventariserend Onderzoek is het toetsen en aanvullen van het eerder opgestelde specifieke verwachtingsmodel. Van eventuele aangetroffen archeologische resten wordt een waardestelling conform de normen van de KNA verricht. Op basis van de resultaten van het Inventariserend Veldonderzoek beslist de bevoegde overheid over de te nemen vervolgstappen: behoud in situ, vervolgonderzoek, vrijgave, of een combinatie van deze (selectiebesluit).
- ♦ Stap 3: Het Bevoegd Gezag neemt een selectiebesluit m.b.t. archeologie in het plangebied.
- ♦ Stap 4: Uitvoering van het selectiebesluit. Indien wordt besloten tot vervolgonderzoek, vindt een archeologische opgraving of archeologische begeleiding plaats, waarna het archeologische onderzoek is afgerond. Indien besloten wordt to behoud ter plaatse worden beschermende maatregelen genomen.

9.2 Onderzoek

In het kader van het bestemmingsplan polder Oukoop en Negenviertel, gemeente Bodegraven-Reeuwijk wordt inzicht gegeven in de verwachtingswaarden in het bestemmingsplangebied. Hiervoor zijn de Archeologische Verwachtingenkaart en Beleidskaart van de voormalige gemeente Reeuwijk geraadpleegd.

9.3 Resultaten

Prehistorische situatie

In het zuiden van de polders is er sprake van crevasse of oeverafzettingen. Deze afzettingen vormen in de vanaf de bronstijd geliefde vestigingslocaties. De verwachting op het aantreffen van archeologische resten op deze locaties is middelhoog.

Historische situatie en archeologische monumenten

In de 13de eeuw is het middeengebied van Reeuwijk ontgonnen. De ontginningsbasis werd gevormd door een gegraven weterring, die in verbinding stond met een rivier. Aan deze ontginningsbases vond de eerste bewoning plaats. In het plangebied wordt deze bewoning, die zich karakteriseert als lintbebouwing, verwacht aan de Nieuwerbroekerwetering. De lintbebouwing wordt ook verwacht ter hoogte van de huidige bewoningskern van Oukoop. Historische bewoning vanaf circa de 16de tot 19de eeuw is eveneens te verwachten aan de ontginningsbasis Nieuwerbroekerwetering, maar ook aan de Oukoperwetering.

Verder is er sprake van twee molens. De Oukoopse molen aan de Prinsendijk die nog steeds zichtbaar is in het landschap. Verder is er sprake van een 'verdwenen' molen. Deze molen heeft op enige afstand ten noorden van de Oukoopse molen aan de Prinsendijk gestaan. Voor deze locatie geldt een hoge verwachting; resten van deze molen kunnen hier worden aangetroffen.

In de polder Oukoop op de grens met polder Langgrogenbroek ligt een AMK (Archeologische MonumentenKaart)-terrein (6392) van een zeer hoge archeologische waarde. Het gaat hier om een burcht waarvan de oudste vermelding dateert uit 1296. 'Vairburcht' betreft mogelijk een motte of vluchtburcht uit de vroege middeleeuwen. In latere periode wordt het terrein 'Wiltenburg' genoemd. De kavelsloten zijn goed te herkennen in het landschap.

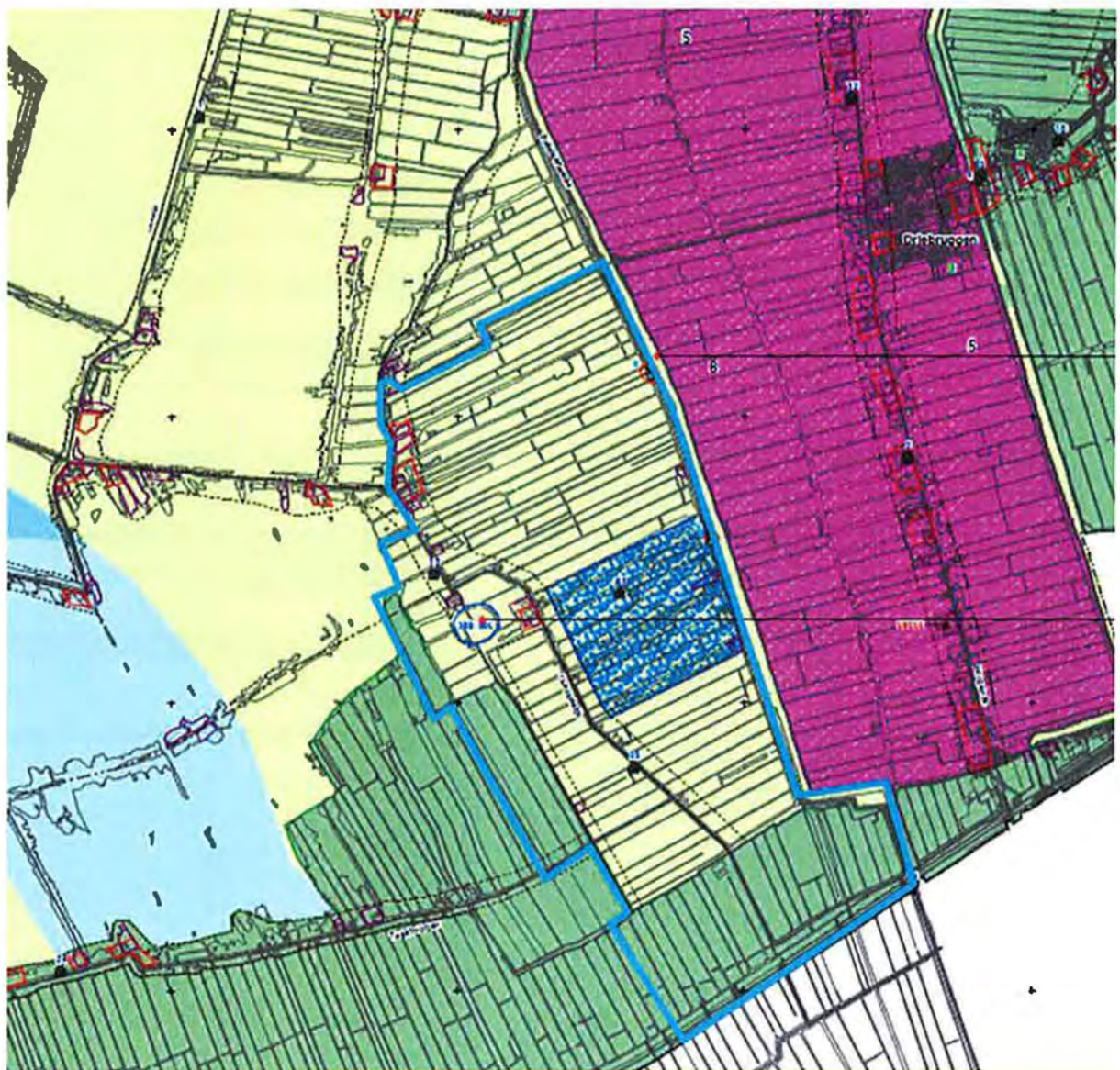
Gemeentelijk beleid en archeologische verwachting

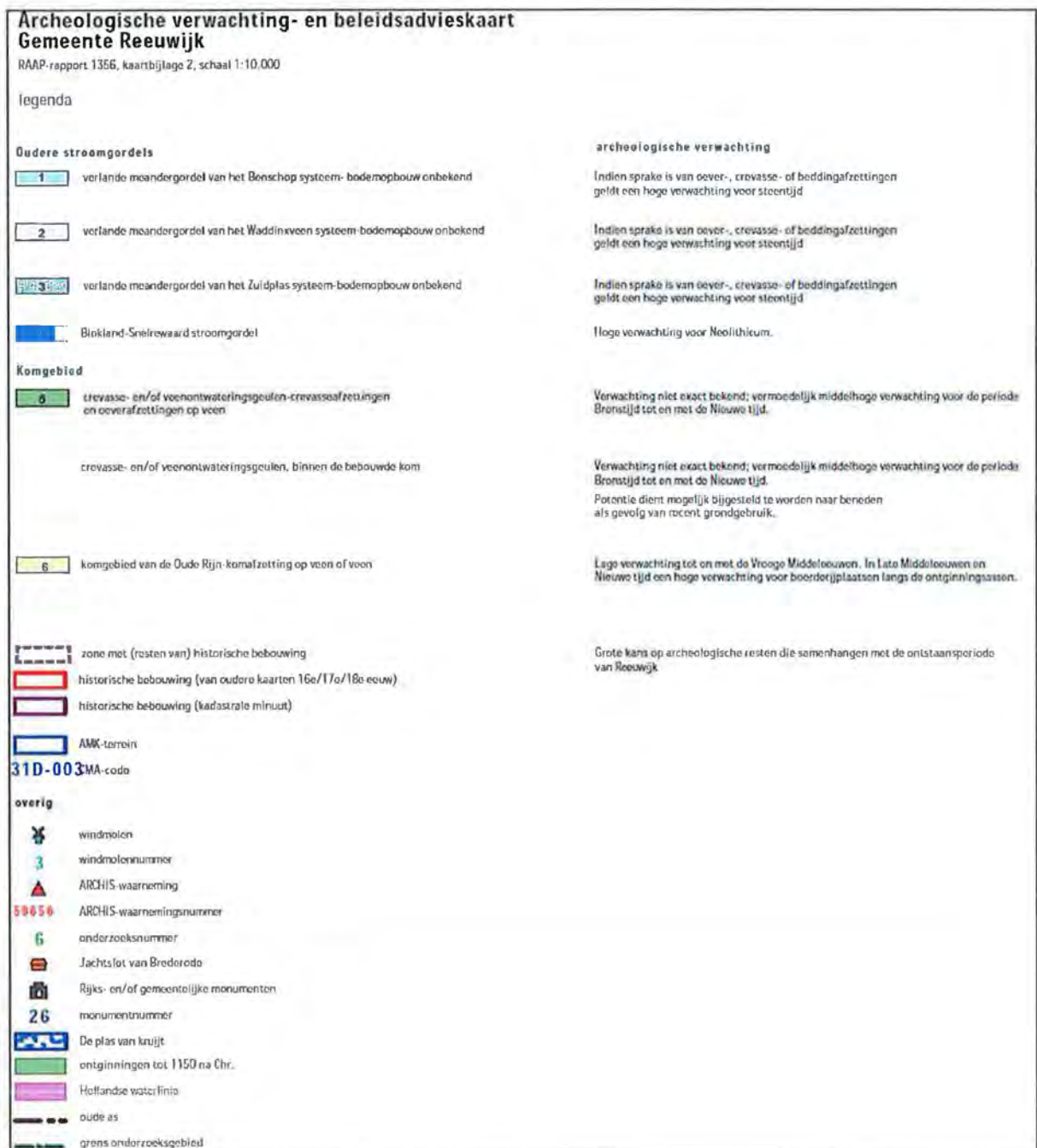
Op basis van de gemeentelijke beleidskaart (figuur 6) geldt voor de vastgestelde archeologische waarde (AMK 6392) dat bij bodemingrepen archeologisch vervolgonderzoek dient te worden uitgevoerd. Bij dit vervolgonderzoek dient reeds uitgevoerd onderzoek als uitgangspunt dient te fungeren. Recentelijk is archeologisch vooronderzoek in de vorm van een bureauonderzoek en booronderzoek uitgevoerd op een deel van het AMK-terrein.¹ Op basis van dit vooronderzoek blijkt dat de bodemopbouw van het AMK-terrein intact is en dat vervolgonderzoek hier noodzakelijk is. Vanwege het feit dat de aard en begrenzing van de vindplaats niet (geheel) is vastgesteld verdient het de voorkeur hier een archeologisch onderzoek in de vorm van een Inventariserend Veldonderzoek door middel van proefsleuven te laten plaatsvinden.

Aan de Nieuwerbroekerwetering en de huidige kern Oukoop bestaat een grote kans op archeologische resten die samenhangen met de ontstaansperiode van Reeuwijk. Op de beleidskaart van de gemeente heeft het bewoningslint dan ook een hoge archeologische verwachting gekregen. Ook delen van de Oukoperwetering en de Prinsendijk waar latere historische bewoning verwacht wordt hebben een hoge archeologische verwachting gekregen. Voor deze terreinen waar in de late middeleeuwen en nieuwe tijd een hoge verwachting geldt op boerderijplaatsen langs de ontginningsassen dient bij bodemingrepen een gedetailleerd archiefonderzoek (op perceelsniveau) naar informatie over bebouwing en eventuele graafwerkzaamheden op het terrein, eventueel in combinatie met een beperkt booronderzoek plaats te vinden. Indien relevante, intacte resten verwacht kunnen worden dient een proefsleufonderzoek te worden uitgevoerd.

Het overige deel van de polders Oukoop en Negenviertel bevindt zich in een (kom)gebied met een lage verwachting op het aantreffen van ijzertijd, Romeinse tijd en middeleeuwen. Een onbekende verwachting bestaat op het aantreffen van archeologische resten uit de vroege prehistorie. Wanneer op deze locaties bodemingrepen plaatsvinden, behoeft geen archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd. Ondanks het gegeven dat de trefkans gering is kan tijdens werkzaamheden gestuit worden op archeologische resten, zogenaamde toevalsvondsten. Op basis van artikel 53 Monumentenwet 1988 heeft de vinder de plicht deze vondsten te melden bij het bevoegd gezag.

¹ Lobbes, M.E./K.M. van Dijk/W.K. van Zijverden, 2011: *Archeologisch Bureauonderzoek en IVO-O Oukoopsedijk 8 te Reeuwijk* (Buro de Brug rapport B11-92).

Figuur 6: Uitsnede van de gemeente archeologische beleidskaart en bijbehorende legenda (Bron: Leijnse, K., 2006. Archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart gemeente Reeuwijk. RAAP-rapport 1356, Amsterdam).

9.4 Conclusies ten aanzien van plan

De polder Oukoop en Negenviertel liggen in een zone met een hoge en lage archeologische verwachting. Verder bevindt zich in de polder Oukoop een locatie met een archeologische waarde (AMK-terrein).

Op basis van het gemeentelijke beleid is dit vertaald in het volgende beleid:

- Voor de gebieden met een vastgestelde waarde geldt een onderzoeksplicht, conform de AMZ-cyclus bij verstoringen van in totaal groter dan 0 m².

- Voor de gebieden met een hoge archeologische verwachting geldt een onderzoeksplicht, conform de AMZ-cyclus bij verstoringen van in totaal groter dan 100 m².
- Voor de gebieden met een lage archeologische verwachting geldt geen onderzoeksplicht.

Als in kader van de natuurontwikkeling bodemversturende activiteiten plaatsvinden op het AMK-terrein wordt een proefsleuvenonderzoek geadviseerd op basis van een door het bevoegd gezag goedgekeurd Programma van Eisen (PvE). Indien de resultaten van het proefsleuvenonderzoek aanleiding gegeven tot verder archeologisch onderzoek dient dit eveneens te worden uitgevoerd. Voor de overige ontwikkelingen geldt dat als eerste stap in de AMZ-cyclus een bureauonderzoek dient te worden uitgevoerd eventueel gecombineerd met een verkennend en/of karterend booronderzoek.

Op dit moment is voor het overige deel van het plangebied geen archeologisch onderzoek uitgevoerd en/of is het archeologisch onderzoek conform de AMZ-cyclus doorlopen. Dit betekent dat de archeologische waarden (nog) niet in voldoende mate zijn veiliggesteld. Om deze redenen wordt geadviseerd om een dubbelbestemming op te nemen voor de gronden met een archeologische waarde en de gronden met een hoge archeologische verwachting, zodat bij (eventuele) werkzaamheden de archeologische waarden zijn beschermd.

10 ECOLOGIE

10.1 Wettelijk kader

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen geldt een drietal landelijke wetten: de *Flora- en Faunawet*, de *Natuurbeschermingswet 1998* en de *Wro*. Deze wetgeving is voor een deel verwerkt in provinciaal beleid, te weten: *Structuurvisie Zuid-Holland 2020*; *natuurbeheerplan 2013* en *Provinciaal Compensatiebeginsel 1997*. Het Rijk heeft aangekondigd dat tijdens de planperiode de nationale wetgeving zal worden aangepast. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de randvoorwaarden voor toekomstige ontwikkelingen in het plangebied.

De handreiking bestemmingsplan en natuurwetgeving (ministerie van EZ, 2007) geeft aan dat: "gemeenten op grond van de Wro rekening moeten houden met een goede ruimtelijke ordening". Dat betekent, dat op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel doorwerking van het nationaal en provinciaal natuurbeleid er rekening wordt gehouden met relevante wetgeving op grond van de uitvoerbaarheid van plannen (art. 9 Besluit ruimtelijke ordening).

Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient middels een quickscan (combinatie van bureauonderzoek en één veldbezoek) te worden vastgesteld of het voornemen redelijkerwijs uitvoerbaar is, en:

- Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en faunawet, maar ook Provinciaal compensatiebeleid met betrekking tot weidevogelgebieden);
- Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998, ook wel voortoets genoemd);
- Er wezenlijke waarden en kenmerken van Ecologische HoofdStructuur-gebieden (EHS) aangetast worden.

Indien deze beschermde natuurwaarden niet worden aangetast, wordt de ruimtelijke ontwikkeling conform de eerder genoemde regelgeving toelaatbaar geacht. In dat geval dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht (artikel 2) van de *Flora- en Faunawet*. De zorgplicht bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora of fauna veroorzaakt, verplicht is maatregelen te nemen die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Indien effecten in het kader van de natuurwetgeving wel optreden geldt het volgende:

- *De ontwikkeling doet afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) beschermde soorten.*

De Flora- en faunawet onderscheidt een aantal categorieën soorten planten en dieren: de Algemeen beschermde soorten (tabel 1), de Overige beschermde soorten (tabel 2), de Strikt beschermde soorten (tabel 3) en de vogels. Onder de Strikt beschermde soorten wordt tevens onderscheid gemaakt in soorten die voorkomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en soorten die zijn aangewezen middels een AMvB.

Indien er een effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Algemeen beschermde soorten dan geldt een Algehele vrijstelling. De ontwikkeling kan dan doorgang vinden, zonder dat een onthefing aangevraagd hoeft te worden. De zorgplicht geldt wel.

Indien het effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Overige soorten, Strikt beschermde soor-

ten of vogels dan kan de ontwikkeling niet zonder meer doorgang vinden. Er kan dan een aanvraag tot ontheffing van de verbodsbepalingen in artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden ingediend bij de Dienst Regelingen. De aanvraag moet worden gebaseerd op de resultaten van een Lichte of Uitgebreide toets (afhankelijk van de tabel waarin de soort is opgenomen 2 of 3) en er dient een voorstel in te worden opgenomen welke mitigerende en/of compensatiemaatregelen moeten worden toegepast. Dienst Landelijk Gebied zal de ontheffingsaanvraag beoordelen en Dienst Regelingen neemt hierover een besluit. Indien de ontheffing wordt verkregen kan de ruimtelijke ontwikkeling doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de ontheffing opgenomen. Voor tabel 2-soorten kan gewerkt worden met een door EZ goedgekeurde Gedragscode. Een ontheffing is dan niet nodig. In alle gevallen blijft de zorgplicht voor individuen van kracht.

- *Er vinden negatieve effecten plaats op (instandhoudingsdoelstellingen van) Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten.*

Indien uit een voortoets blijkt dat dit effect (mogelijk) optreedt in het kader van de Natuurbeschermingswet is de ruimtelijke ontwikkeling niet zonder meer toelaatbaar. Initiatiefnemer kan in dat geval een vergunning voor de ontwikkeling aanvragen bij het bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland) op basis van een "passende beoordeling" (bij significant negatieve effecten) of een "verslechteringstoets" (bij niet significant negatieve effecten). Een vergunningaanvraag wordt door het bevoegd gezag getoetst aan de ADC-criteria (beschikbaarheid van een Alternatief, Dwingende redenen van groot openbaar belang en voorgestelde Compensatiemaatregelen). Indien de vergunning wordt toegekend kan de ruimtelijke ontwikkeling alsnog doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de vergunningbeschikking opgenomen.

- *Er vinden negatieve effecten plaats op wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur of andere beschermde gebieden opgenomen in de Provinciale structuurvisie.*
Voor de EHS-gebieden geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden. Binnen deze gebieden zijn nieuwe plannen die de wezenlijke kenmerken van het gebied significant aantasten niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van reden van groot openbaar belang. Voor ontwikkelingen met een (mogelijk) negatief effect op de EHS moet een 'nee tenzij' toets worden uitgevoerd. De provincie Zuid-Holland is de toetsende instantie. Eventuele schade moet worden gemitigeerd en/of gecompenseerd. Naast de beschermde EHS is in de Provincie Zuid-Holland het Compensatiebeginsel 1997 van toepassing op belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden in de zuidvleugel en de karakteristieke landschapselementen. Indien verlies plaats vindt van natuurwaarden binnen de Provinciale Structuurvisie geldt in principe dat de ontwikkeling niet zonder meer toelaatbaar is. Indien om zwaarwegende redenen aantasting van natuur- en landschapswaarden onontkoombaar is en alternatieve oplossingen ter plaatse niet voorhanden zijn, dient compensatie plaats te vinden. Het Compensatiebeginsel 1997 is dan van toepassing. De compensatieverplichting ligt bij de initiatiefnemer van de activiteiten. De Provincie Zuid-Holland is de toetsende instantie. Momenteel wordt het Compensatiebeginsel herijkt, maar tot op heden (mei 2013) geldt de tekst van 1997.

10.2 Onderzoek

Het bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk in het gebied die mogelijk een effect hebben op door de wet beschermde natuur. Om te toetsen of er sprake is van dergelijke effecten is een toetsing (zie voortoets bijlage 3) aan de geldende wetgeving uitgevoerd. Voor de realisatie van de Natuurboerderij Hoeve Stein en wijzigingen in het waterpeil in de polders waren reeds toetsingen uitgevoerd. Ook is er over de te realiseren natuur in de polders reeds intensief overleg geweest met het bevoegd gezag. Een uitgebreide voortoets (Toetsing aan de Na-

tuurbeschermingswet 1998) ontbrak nog. Ook de andere ontwikkelingen in de polder (woningbouw) waren nog niet getoetst.

Om te toetsen of het bestemmingsplan planologisch haalbaar is, is gekeken naar effecten op beschermde soorten en beschermde gebieden. Voor soorten beschermd door de Flora- en faunawet geldt dat deze nu al voorkomen in het plangebied. Permanente effecten worden niet verwacht omdat het gebied sterk verbeterd door de natuurinrichting. Tijdelijke effecten kunnen niet worden uitgesloten. Hiervoor moet voorafgaand aan de realisatie een nieuwe natuurtoets plaatsvinden. Dit geldt ook voor de nieuwbouwwontwikkelingen in het plangebied.

De nieuwe inrichting van de polders is ontwikkeld in samenspraak met het bevoegd gezag en daarom gelijk aan de beschermde waarden en kenmerken van de EHS zoals opgenomen in het natuurbeheerplan van de provincie. Provinciale weidevogelgebieden liggen niet in de polder. De inrichting is wel gunstig voor weidevogels. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op de EHS en/of weidevogelgebied.

In de voortoets (opgenomen in bijlage 3) is onderzocht of de ontwikkeling van invloed is op de beschermde Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck. Directe effecten zijn alleen mogelijk in Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein, omdat het plangebied binnen de grenzen van dit Natura 2000-gebied ligt. De aangewezen vogelsoorten zitten echter met name in andere delen van het gebied, waardoor geen effect optreedt. Externe effecten op habitattypen en habitatsoorten, met name door stikstofdepositie als gevolg van agrarische bedrijfsactiviteiten, zijn mogelijk voor de recent aangewezen polder Stein en het gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck. Door saldering kan dit echter voorkomen worden. Dit kan worden aangetoond in een stikstofdepositieberekening die in het kader van een milieueffectrapportage (m.e.r.) wordt uitgevoerd. Andere (externe) effecten (op vogels van de Nieuwkoopse plassen en de Haeck) vinden niet plaats omdat de werkzaamheden niet plaatsvinden binnen belangrijke foerageer of rustgebieden. Het bestemmingsplan is daarmee haalbaar vanuit de natuurwetgeving en het provinciaal beleid.

10.3 Conclusies

Het bestemmingsplan is haalbaar vanuit de natuurwetgeving en het provinciaal beleid, mits uit de stikstofdepositieberekening blijkt dat er geen sprake is van significante negatieve effecten.

11

Milieueffectrapportage

11.1 Wettelijk kader

Per 1 april 2011 is het Besluit m.e.r. gewijzigd en in lijn gebracht met de Europese richtlijn hieromtrent (nr. 85/337/EEG).

Voor deze wetswijziging kon bij de vraag of er een MER moest worden gemaakt, dan wel een m.e.r. beoordeling moest worden uitgevoerd, worden volstaan met een toets aan de activiteiten en de bijbehorende getalsmatige grenzen uit het besluit m.e.r. (bijlage C en D). Omdat de Europese richtlijn geen getalsmatige grenzen kent voor m.e.r. plichtige activiteiten, zijn deze getalsmatige grenzen niet meer 'hard', maar hebben meer een indicatieve waarde.

Concreet betekent dit dat bij de vraag of er een m.e.r. of een m.e.r. beoordeling dan wel een plan-m.e.r. moet worden uitgevoerd, niet zonder meer kan worden uitgegaan van de getalsmatige grenzen in kolom 2 van bijlage C en D, maar dat meer in algemene zin beoordeeld moet worden of er sprake is van belangrijke nadelige milieugevolgen, waardoor het opstellen van een MER noodzakelijk zou zijn.

Een plan-m.e.r. is wettelijk verplicht wanneer:

1. Het plan kaders stelt voor activiteiten in het plangebied waarvoor een (project-)m.e.r. noodzakelijk is, dan wel waarvoor beoordeeld moet worden of een (project-)m.e.r. noodzakelijk is.
2. De activiteiten in het bestemmingsplan leiden tot mogelijk tot significante gevolgen voor Natura 2000-gebieden (passende beoordeling noodzakelijk).

Bij een plan-m.e.r. gaat het om besluiten uit kolom 3 van bijlage C en D van het besluit m.e.r.

Een (project of besluit)-m.e.r. betreft een besluit op grond waarvan geen nader besluit m.e.r. of (beoordelings-)plichtig besluit meer nodig is. Het plan schept dus geen kader meer voor een m.e.r. - (beoordelings-)plichtig besluit. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om een bestemmingsplan wat in directe zin woningbouw mogelijk maakt waarvoor een m.e.r. plicht geldt, of om een omgevingsvergunning voor het in werking hebben van een veehouderij (met aanzienlijke milieugevolgen). Het betreft hier besluiten uit kolom 4 van bijlage C en D van het besluit m.e.r.

De wetswijziging van 1 april 2011 heeft tot gevolg dat ook onder de drempelwaarden beoordeeld moet worden of een m.e.r. procedure doorlopen moet worden. Dit geldt zowel voor besluiten uit kolom 4 als voor besluiten (plannen) uit kolom 3 (plan-m.e.r.), zie onderstaand schema (Figuur 13). In geval het project onder de drempelwaarde valt is deze beoordeling vormvrij. Dit betekent dat deze beoordeling via de officiële m.e.r. beoordelingsprocedure kan geschieden, maar in veel gevallen zal een beoordeling in de toelichting bij het plan voldoende zijn.

Of er eventuele belangrijke of aanzienlijke milieugevolgen zijn, wordt bepaald aan de hand van de selectiecriteria uit de Europese richtlijn, Bijlage III.

Figuur 13, m.e.r. plicht, m.e.r. beoordeling, plan-m.e.r. en vormvrije m.e.r. beoordeling

De uitkomst van de m.e.r. beoordeling kan drieledig zijn (zie onderstaand figuur):

- ♦ Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten.
- ♦ Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen op voorhand niet worden uitgesloten, alvorens een besluit hierover te nemen dient een m.e.r. beoordelingsprocedure doorlopen te worden (in geval van besluiten uit kolom 4)
- ♦ Het plan leidt tot mogelijke belangrijke milieugevolgen, waardoor een (plan-)m.e.r. procedure doorlopen dient te worden.

Figuur 14, Mogelijke uitkomsten m.e.r. beoordeling

11.2 Beoordeling

In verband met de functiewijziging van “agrarisch” naar “natuur” voor een groot deel van het plangebied geldt voor het bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht. Op grond van de bijlage van het Besluit m.e.r., onderdeel D 9 is een functiewijziging van 125 hectare of meer van water, natuur, recreatie of landbouw m.e.r.-beoordelingsplichtig. De ontwikkeling van de natuurboerderij in dit plangebied betreft circa 117 hectare en is derhalve net niet m.e.r.-beoordelingsplichtig. Er dient wel een vormvrije m.e.r.-beoordeling te worden opgesteld. Deze kan worden opgenomen of bijgevoegd bij het bestemmingsplan. Het doorlopen van een m.e.r. procedure is hiervoor niet nodig.

Naast de in het bestemmingsplan mogelijk te maken functiewijziging van gronden naar de functie “natuur” is het bouwblok van de Maatschap De Goeij een aandachtspunt in het kader van het Besluit m.e.r. De Maatschap De Goeij is de eigenaar/beheerder van de natuurboerderij. De Maatschap De Goeij zal in het kader van de realisatie van de natuurboerderij groeien van 80 stuks melkvee naar 200 stuks melkvee. Deze groei past naar alle waarschijnlijkheid net in het bouwblok zoals conserverend wordt opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Deze nog onbenutte groeimogelijkheid van 120 stuks melkvee is in het kader van onderdeel D 14 van de bijlage bij het Besluit m.e.r. niet op voor-

hand plan-m.e.r. plichtig, maar valt onder de vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht (voor plannen). Immers het bestemmingsplan kan een kader vormen voor een m.e.r. beoordelingsplichtige omgevingsvergunning. De grens voor m.e.r.-beoordelingsplicht ligt op 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien.

De overige in het plangebied aanwezige agrariërs zullen stoppen, dit is gerelateerd aan de ontwikkeling van de natuurboerderij omdat de gronden van deze agrariërs in beheer komen bij de natuurboerderij. Deze agrarische percelen behoeven derhalve niet te worden beoordeeld op onbenutte groeimogelijkheden.

Daarnaast is een plan-m.e.r. noodzakelijk wanneer de activiteiten in het bestemmingsplan significante gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden (passende beoordeling noodzakelijk).

Onderstaande vormvrije m.e.r.-beoordeling gaat derhalve in op zowel de functiewijziging van agrarisch naar natuur als op de onbenutte groeimogelijkheid van de Maatschap De Goeij.

Een vormvrije m.e.r.-beoordeling dient in te gaan op de criteria zoals genoemd in bijlage III van de Europese richtlijn nr. 85/337/EEG. In het navolgende wordt hierop ingegaan:

1. Kenmerken van de projecten

Bij de kenmerken van de projecten moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- ♦ de omvang van het project

De functiewijziging van agrarische gronden naar natuur betreft een project met de omvang van circa 117 hectare. De onbenutte groeimogelijkheden van Maatschap De Goeij betreft circa 120 stuks melkvee. **PM plus eventuele mogelijkheden op grond van wijzigingbevoegdheid in het bestemmingsplan**

- ♦ de cumulatie met andere projecten

Er zijn grenzend aan dit project geen andere soortgelijke projecten bekend en derhalve is er geen sprake van cumulatie van effecten en ook niet van het opsplitsen van een groter project in deelgebieden. In verband met het stoppen van de 2 andere agrariërs vervalt het bestaande gebruik van deze beide agrariërs.

- ♦ het gebruik van natuurlijke hulpbronnen

Er wordt geen bijzonder gebruik gemaakt van natuurlijke hulpbronnen, anders dan het gras ten behoeve van de voeding van de koeien. Per saldo neemt dit af in verband met het stoppen van de andere agrariërs die tezamen circa 78 stuks melkvee, 65 stuks jongvee, 5 stieren, 57 schapen en 110 varkens houden.

- ♦ de productie van afvalstoffen

De voornaamste afvalstof is de mest die de dieren produceren. Deze neemt waarschijnlijk af als gevolg van het stoppen van de 2 andere agrarische bedrijven.

- ♦ verontreiniging en hinder

De ontwikkeling van de natuurboerderij staat in dienst van het realiseren van de Natura 2000 doelstellingen voor het Natura 2000 gebied "Vettenbroek, Broekvelden en polder Stein". De emissie van stikstof zal per saldo vermoedelijk ongeveer gelijk blijven of iets afnemen. Echter, dit is nog niet aangetoond door middel van onderzoek.

- ♦ risico van ongevallen, met name gelet op de gebruikte stoffen of technologieën.

Dit aspect is niet aan de orde bij deze ontwikkeling, er worden geen gevaarlijke stoffen of technieken toegepast.

2. Plaats van de projecten:

Bij de mate van kwetsbaarheid van het milieu in de gebieden waarop de projecten van invloed kunnen zijn moet in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bestaande grondgebruik

Het betreft hier een voortzetting van het bestaande gebruik met een andere doelstelling: het beheren van natuur in plaats van een maximale benutting van het agrarisch potentieel.

- de relatieve rijkdom aan en de kwaliteit en het regeneratievermogen van de natuurlijke hulpbronnen van het gebied

PM

het opnamevermogen van het natuurlijke milieu, met in het bijzonder aandacht voor de volgende typen gebieden:

a. wetlands:

b. kustgebieden: niet van toepassing

c. berg- en bosgebieden: niet van toepassing

d. reservaten en natuurparken: niet van toepassing

e. gebieden die in de wetgeving van lidstaten zijn aangeduid of door die wetgeving worden beschermd; speciale beschermingszones door de lidstaten aangewezen krachtens Richtlijn 79/409/EEG (= Vogelrichtlijn) en Richtlijn 92/43/EEG (= Habitatrichtlijn):

Het betreft hier een Vogelrichtlijngebied. De ontwikkeling van de natuurboerderij staat in dienst van het realiseren van de Natura2000 doelstellingen voor het Natura2000 gebied "Vettenbroek, Broekvelden en polder Stein". Op basis van de aangeleverde gegevens kan nog niet **met zekerheid** worden gesteld dat met name de stikstofdepositie als gevolg van de ontwikkeling van de natuurboerderij geen negatieve effecten heeft op het Natura2000 gebied.

PM beschrijving effecten van het plan op dit gebied.

f. gebieden waarin de bij communautaire wetgeving vastgestelde normen inzake milieukwaliteit reeds worden overschreden: niet van toepassing

g. gebieden met een hoge bevolkingsdichtheid: niet van toepassing, niet relevant

h. landschappen van historisch, cultureel of archeologisch belang:

Er bevindt zich in het plangebied een AMK-terrein: Wiltenburg. Indien er inrichtingsmaatregelen getroffen worden in dit deel van het plangebied dient er proefsleuvenonderzoek plaats te vinden. Voor het overige bevindt zich in het plangebied een gebied met middelhoge verwachtingen waarnaar nog geen gericht archeologisch onderzoek is uitgevoerd. Indien het de bedoeling is om inrichtingsmaatregelen in dit deel van het plangebied te treffen dient nader archeologisch onderzoek plaats te vinden. Voornamelijk is niet de verwachting dat de ontwikkeling belangrijke nadelige gevolgen zal hebben voor deze archeologische waarden.

3. Kenmerken van het potentiële effect

Bij de potentiële aanzienlijke effecten van het project moeten in samenhang met de criteria van de punten 1 en 2 in het bijzonder in overweging worden genomen:

- het bereik van het effect (geografische zone en grootte van de getroffen bevolking),
- het grensoverschrijdende karakter van het effect,
- de waarschijnlijkheid van het effect,
- de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect.

Er zijn geen potentiële aanzienlijke effecten te verwachten als gevolg van de ontwikkeling van de natuurboerderij en het benutten van de onbenutte ruimte op het bouwkvael van de Maatschap De Goeij.

Belangrijke nadelige milieugevolgen kunnen nog niet worden uitgesloten.

Voor de Maatschap De Goeij moet nog worden opgemerkt dat in het kader van een evt. omgevingsvergunning onderdeel milieu het Besluit m.e.r. opnieuw een toetsingskader geeft aan deze ontwikkeling. Afhankelijk van het gegeven of een geheel nieuwe stal voor 200 stuks melkvee wordt gebouwd of een nieuwe stal voor de uitbreiding van 120 stuks melkvee is deze uitbreiding m.e.r.-beoordelingsplichtig of vormvrij m.e.r.-beoordelingsplichtig (in geval van vergunningplicht). Indien een nieuwe stal voor 200 dieren wordt gebouwd, mede ter vervanging van de oude stal geldt de m.e.r.-beoordelingsplicht, indien alleen een nieuwe stal voor 120 dieren wordt gebouwd geldt de vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht (in geval van vergunningplicht).

11.3 Conclusie en advies

In verband met de functiewijziging van "agrarisch" naar "natuur" voor een groot deel van het plangebied en de onbenutte mogelijkheden van het agrarisch bouwvlak van de Maatschap De Goeij geldt voor het bestemmingsplan een vormvrije m.e.r.-beoordelingsplicht. Uit de vormvrije m.e.r.-beoordeling blijkt voornog niet dat nadelige milieugevolgen kunnen worden uitgesloten. Het opstellen van een (plan-)MER is nog niet uitgesloten op basis van de aangeleverde gegevens (stikstofdepositie).

Voor de Maatschap De Goeij dient een nieuwe afweging in het kader van het Besluit m.e.r. te worden uitgevoerd als de daadwerkelijke uitbreiding van dit bedrijf wordt vastgelegd in een evt. omgevingsvergunning onderdeel milieu.

12

CONCLUSIE EN AANBEVELINGEN

In het kader van het opstellen van een bestemmingsplan voor het gebied Oukoop en Negenviertel is door de Milieudienst een milieuonderzoek uitgevoerd. Het bestemmingsplan heeft een conserverend karakter. Vaststelling van bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel is vanuit het oogpunt van wegverkeerslawaaai, spoorwegverkeerslawaaai, luchtkwaliteit, externe veiligheid, bedrijven en milieuzoneering, bodem, archeologie en ecologie toelaatbaar.

Vanwege het milieuaspecten archeologie en ecologie en vanuit de MER-regelgeving gelden nog wel de volgende aandachtspunten voor het vaststellen van het bestemmingsplan:

- ♦ Opnemen van een dubbelbestemming archeologie voor de gebieden met een middelhoge verwachtingswaarde.
- ♦ Indien ter plaatse van het AMK-terrein Wiltenburg inrichtingsmaatregelen maatregelen worden getroffen dient ter voorbereiding daarvan proefsleuvenonderzoek te worden uitgevoerd.
- ♦ Indien in het gebied met middelhoge archeologische verwachtingen inrichtingsmaatregelen worden getroffen dient vooraf archeologisch onderzoek te worden uitgevoerd.
- ♦ Onderzoek naar totale effecten van het bestemmingsplan in het kader van de Natuurbeschermingswet 1988, aanvullend op het onderzoek naar de effecten naar de natuurboerderij. Een eventuele plan(-MER)plicht is afhankelijk van de uitkomsten van dit onderzoek.
- ♦ Onderzoek naar tijdelijke effecten op flora en fauna in verband met inrichtingswerkzaamheden voor de ontwikkeling van de natuurboerderij.

Voor de Maatschap De Goeij dient een nieuwe afweging in het kader van het Besluit m.e.r. te worden uitgevoerd als de daadwerkelijke uitbreiding van dit bedrijf wordt vastgelegd op grond van een evt. omgevingsvergunning onderdeel milieu.

Bijlage I
Invoergegevens wegverkeerslawai

Akoestisch onderzoek Polder Oukoop en Negen Viertel

[illegible][illegible]

Bijlage II: Invoergegevens spoorwegverkeer Geomilieu

traject	589
aantal sporen	2

2006			
peiljaar	voertuigen aantallen (bakken/uur)		
	dag	avond	nacht
Cat. 1	2,27	0,93	0,7
Cat. 2	33,18	23,51	4,29
Cat. 3	14,49	5,47	1,93
Cat. 4	30,16	36,09	36,31
Cat. 5	0,57	0,57	0,56
Cat. 6	0,79	0,88	1,02
Cat. 7	0	0	0
Cat. 8	73,47	63,27	15,28
Cat. 9	0	0	0
Cat. 10	0	0	0
Cat. 11	0	0	0

2007			
peiljaar	voertuigen aantallen (bakken/uur)		
	dag	avond	nacht
Cat. 1	16,17	13,8	4,68
Cat. 2	55,41	35,96	7
Cat. 3	23,61	16,03	6,8
Cat. 4	33,83	33,39	34,24
Cat. 5	0,44	0,52	0,53
Cat. 6	0,69	0,71	0,7
Cat. 7	0	0	0
Cat. 8	61,67	38,01	7,05
Cat. 9	0	0	0
Cat. 10	0	0	0
Cat. 11	0	0	0

peiljaar gemiddeld 2006, 2007 en 2008
traject 589

2008				banen Samengevoegd			
peiljaar	voertuigen aantallen (bakken/uur)			peiljaar	voertuigen aantallen (bakken/uur)		
	dag	avond	nacht		dag	avond	nacht
Cat. 1	12,24	10,61	3,27	Cat. 1	10,2	8,4	2,9
Cat. 2	53,84	37,14	8,11	Cat. 2	47,5	32,2	6,5
Cat. 3	27,94	19,46	7,19	Cat. 3	22,0	13,7	5,3
Cat. 4	42,94	39,56	39,11	Cat. 4	35,6	36,3	36,6
Cat. 5	0	0	0	Cat. 5	0,3	0,4	0,4
Cat. 6	1,29	1,25	1,33	Cat. 6	0,9	0,9	1,0
Cat. 7	0	0	0	Cat. 7	0,0	0,0	0,0
Cat. 8	58,53	38,16	7,22	Cat. 8	64,6	46,5	9,9
Cat. 9	0,2	0,07	0	Cat. 9	0,1	0,0	0,0
Cat. 10	0	0	0	Cat. 10	0,0	0,0	0,0
Cat. 11	0	0	0	Cat. 11	0,0	0,0	0,0

In verband met de toekomstige situatie zijn de berekende geluidsbelastingen opgehoogd met 1,5 dB. Er is gerekend op een hoogte van 5 meter.

Bijlage III: Invoergegevens Geomilieu versie 1.90

Wegvak	Oukoopte Dijk
x	113464
y	448955
Intensiteit (mvt/etm) 2011	280
Intensiteit (mvt/etm) 2021	350
Fractie licht (dag)	96,71
Fractie middelzwaar (dag)	1,70
Fractie zwaar (dag)	1,59
Gemiddelde snelheid	60
Wegbreedte	7
Wegtype	Normaal

Bijlage IV Bodeminformatiekaart

Polder Oukoop

© De auteursrechten en databankrechten zijn voorbehouden aan Kadaster, Emmen 2010

Aan deze tekening kunnen geen rechten worden ontleend © 2010 Milieudienst Midden-Holland

Bijlage V Toelichting op bodemkwaliteitskaart

toelichting op bodeminformatiekaart

Tanks
Er worden twee categorieën tanks onderscheiden, ondergrondse tanks en overige tanks. Overige tanks betreffen de brandstoftanks waarbij de ligging (bovengrond of ondergronds) niet bekend is. Per categorie is de volgende onderverdeling gehanteerd: in gebruik (blauw), buiten gebruik (rood) en verwijderd (zwart). De eerste tanks (in gebruik) zijn tanks die of bij een huidig bedrijf aanwezig zijn of op zichzelf als inrichting (bedrijf) worden beschouwd. Deze vallen onder een melding of omgevingsvergunning waarmee voorwaarden ten aanzien van bodemverontreiniging zijn vastgelegd. De tanks die buiten gebruik zijn, kunnen nog wel aanwezig zijn in de grond (maar bijvoorbeeld status gereinigd of afgevuuld hebben gekregen). Daarom is het van belang hier nog de kwaliteit van de bodem te bepalen/ vast te stellen of een tank nog aanwezig is. De laatste categorie tanks betreft tanks die zijn verwijderd. Indien een tank is verwijderd met een KIWA-certificaat is er geen vervolgactie noodzakelijk. Bij tanks die zonder KIWA-certificaat zijn verwijderd dient in de meeste gevallen de bodemkwaliteit nog te worden vastgesteld.
Voormalige bedrijven (HBB)
De voormalige bedrijfsactiviteiten komen uit het HBB-bestand. Op basis van de voormalige activiteiten (UBI) worden er meerdere categorieën onderscheiden waar risico op bodemverontreiniging aanwezig zijn: locaties die potentieel ernstig zijn en locatie die potentieel ernstig en urgent (spoedeisend) zijn. In de regio Midden-Holland zijn de potentieel spoedeisende locaties over het algemeen al onderzocht. De locaties die hieruit als humaan spoedeisend naar voren zijn gekomen zijn reeds bekend en in het BIS weergegeven. De spoedeisende locaties met verspreidingsrisico's en ecologische risico's worden binnenkort ook weergegeven. Wanneer een dergelijke locatie binnen het plangebied valt zal dit worden aangegeven in tekst.
Huidige bedrijven
De huidige bedrijven vallen onder een melding of omgevingsvergunning voor het onderdeel milieu, waarmee voorwaarden ten aanzien van voorkoming van bodemverontreiniging zijn vastgelegd. Voor meer informatie over de bedrijven zie hoofdstuk Bedrijvigheid.
Gedempte sloten
Ter plaatse van gedempte watergangen is de kans op bodemverontreiniging groot. Indien op een te ontwikkelen of aan te kopen perceel een sloot is gedempt, dient bodemonderzoek plaats te vinden.
Bodemonderzoeklocaties
In de legenda is opgenomen of op de locatie waar het bodemonderzoek is uitgevoerd vervolgonderzoek plaats moet vinden (rood) of niet (groen). Indien is aangegeven dat geen vervolgonderzoek meer nodig is, dan is de locatie voldoende is onderzocht in het kader van de Wet bodembescherming. In een ander kader kan wel een vervolgactie noodzakelijk zijn. Daarnaast zijn de spoedlocaties (paars) aangegeven. Dit zijn locaties waar op basis van onderzoeken sprake is van humane risico's en waar een spoedeisende sanering noodzakelijk is.
Toepassing grond (grondwerken)
Sinds de inwerkingtreding van het Bouwstoffenbesluit (Bsb) in 1999 moeten ophogingen met licht verontreinigde grond worden gemeld bij de gemeente. Onderscheid wordt gemaakt in Bsb-werken en MVG-werken. De gronden van Bsb-werken moeten terugneembaar blijven en mogen niet vermengd raken met de onderliggende bodem. MVG-werken maken wel weer onderdeel uit van de onderliggende bodem en mogen wel vermengd worden.

N.b.: Indien er op een locatie van een of meerdere items geen informatie op de kaart is afgebeeld, wil dat niet zeggen dat er op die locatie nooit een bodembedreigende activiteit heeft plaatsgevonden. Een vooronderzoek conform NEN 5725 kan hierover duidelijkheid verschaffen.

Bijlage 3 Milieukundige onderbouwing ecologie

Omgevingsdienst Midden-Holland

MILIEUKUNDIGE ONDERBOUWING ECOLOGIE

Voortoets bij bestemmingsplan polder Oukoop en Negenviertel

NATUURBOERDERIJ en WONINGBOUW

Gemeente Bodegaven-Reeuwijk

 ODMH Omgevingsdienst Midden-Holland	
Productnummer	2012190239
Omschrijving	Voortoets Ecologie
Status	Concept versie 2
Datum	30 mei 2013
Opdrachtgever	Gemeente Bodegraven-Reeuwijk
Opgesteld door	J.Reimerink, L. Schouten-Huibers
Dit rapport is op basis van de ten tijde van het opstellen geldende wet- en regelgeving opgesteld. Deze wet- en regelgeving is sterk aan verandering onderhevig. Geadviseerd wordt om het rapport tijdig voor het starten van de ruimtelijke procedure te laten controleren op de houdbaarheid.	

SAMENVATTING

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen geldt een drietal landelijke wetten: de Flora- en Faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Wro. In deze laatste wet is de Ecologische Hoofdstructuur opgenomen die ook verwerkt is in provinciaal beleid, te weten: Structuurvisie Zuid-Holland 2020 en het natuurbeheerplan 2012. Overige provinciaal beschermde gebieden, zoals weidevogelgebied zijn apart aangewezen, hiervoor geldt het Compensatiebeginsel 1997.

Het bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel maakt een aantal ontwikkelingen mogelijk in het gebied die mogelijk een effect hebben op door de wet beschermde natuur. Om te toetsen of er sprake is van dergelijke effecten is een toetsing aan de geldende wetgeving uitgevoerd. Voor de realisatie van de Natuurboerderij Hoeve Stein en wijzigingen in het waterpeil in de polders waren reeds toetsingen uitgevoerd. Ook is er over de te realiseren natuur in de polders reeds intensief overleg geweest met het bevoegd gezag. Een uitgebreide voortoets (Toetsing aan de Natuurbeschermingswet 1998) ontbrak nog. Ook de andere ontwikkelingen in de polder (woningbouw) is nog niet getoetst.

Om te toetsen of het bestemmingsplan planologisch haalbaar is, is gekeken naar effecten op beschermde soorten en beschermde gebieden. Voor soorten beschermd door de Flora- en faunawet geldt dat deze nu al voorkomen in het plangebied. Permanente effecten worden niet verwacht omdat het gebied sterk verbeterd door de natuurinrichting. Tijdelijke effecten kunnen niet worden uitgesloten. Hiervoor moet voorafgaand aan de realisatie een nieuwe natuurtoets plaatsvinden. Dit geldt ook voor de nieuwbouwontwikkelingen in het plangebied.

De nieuwe inrichting van de polders is ontwikkeld in samenspraak met het bevoegd gezag en daarom gelijk aan de beschermde waarden en kenmerken van de EHS zoals opgenomen in het natuurbeheerplan van de provincie. Provinciale weidevogelgebieden liggen niet in de polder. De inrichting is wel gunstig voor weidevogels. Er zijn geen negatieve effecten te verwachten op de EHS en/of weidevogelgebied.

In de voortoets is onderzocht of de ontwikkeling van invloed is op de beschermde Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck. Direct effecten zijn alleen mogelijk in Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein, omdat het plangebied binnen de grenzen van dit Natura 2000-gebied ligt. De aangewezen vogelsoorten zitten echter met name in andere delen van het gebied, waardoor geen effect optreedt. Externe effecten op habitattypen en habitatsoorten, met name door stikstofdepositie, zijn mogelijk voor de recent aangewezen polder Stein en het gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck. Door saldering kan dit echter voorkomen worden. Andere externe effecten (op vogels van de Nieuwkoopse plassen en de Haeck) vinden niet plaats omdat de werkzaamheden niet plaatsvinden binnen belangrijke foerageer of rustgebieden.

Het bestemmingsplan is daarmee haalbaar vanuit de natuurwetgeving en het provinciaal beleid, mits uit de stikstofdepositieberekening blijkt dat er geen sprake is van significante negatieve effecten..

INHOUD

SAMENVATTING	3
1 INLEIDING	5
2 FLORA- EN FAUNAWET	10
3 PROVINCIAAL BESCHERMDE GEBIEDEN	12
4 NATURA 2000-GEBIEDEN	15
5 CONCLUSIES	28
6 LITERATUUR	29

1

INLEIDING

1.1 Plangebied en voornemen

1.1.1 Natuurboerderij

Het bestemmingsplangebied is onderdeel van het EHS-kerngebied 'Reeuwijkse Plassen' (zie figuur 1.1). Binnen het bestemmingsplangebied Oukoop & Negenviertel vindt de volgende transformatie plaats (Watersnip Advies, 2011c):

"In Polder Oukoop zal middels particulier natuurbeheer door diverse particuliere eigenaren alsmede middels natuurontwikkeling door Staatsbosbeheer een invulling worden gegeven aan de natuurinrichting van het Transformatiegebied. Voor het particulier natuurbeheer wordt een inrichtingsplan met de titel "Transformatie van Polder Oukoop door inzet Particulier Natuurbeheer" opgesteld. Dit inrichtingsplan bestaat uit een aantal onderdelen gekoppeld aan de betrokken eigenaren. De eigenaren die nu deelnemen aan dit initiatief zijn:

- A) Maatschap de Goeij, Oukoopsedijk 20 (Natuurboerderij Hoeve Steijn) (85 hectare, incl. beoogd eigendom verkregen via Kool Living B.V. en Staatsbosbeheer)
- B) Fam. Geukes, Oukoopsedijk 27 (6,5 hectare)
- C) Dhr. P. Vermeulen, ten zuiden van De Wiltenburg (3 hectare)
- D) Kool Living BV, Oukoopsedijk 11 (voormalige boerderij van Eijk, 34 hectare)
- E) Erven van Van de Bunt, Oukoopsedijk tussen van Eijk en het Wierickepad (20 hectare)."

Inrichtingsmaatregelen bestaan uit het verbreden van watergangen, graven van kleine (af)wateringskanaaltjes op grasland percelen, creëren flauwe oevers en het verwijderen van de top-laag van enkele percelen.

De Natuurboerderij Hoeve Steijn heeft het voornemen circa 140-200 ha te beheren. De veestapel van Maatschap de Goeij breidt hiervoor uit naar 200 melkkoeien plus bijbehorend jongvee. Het totaal aantal koeien in polder Oukoop neemt niet toe (huidig: 361; toekomstig: 320), evenals het totaal aantal vee dat vanwege bedrijfswerkzaamheden wordt gehouden, omdat verschillende agrariërs in het hun bedrijf beëindigd hebben of verhuisd zijn (tabel 1.1). Ook wordt de bemestingsdruk geëxtensieerd ten opzichte van de huidige situatie en wordt alleen nog gebruik gemaakt van ruige mest vermengd met natuurstrooisel. Het gebruik van kunst- of drijfmest wordt niet meer toegepast. De inrichting van de Natuurboerderij zal gefaseerd plaatsvinden.

1.1.2 Sloop en nieuwbouw

Naast de beschreven transformatie vinden er ook in het noorden van de polder werkzaamheden plaats. De agrarische bedrijfsactiviteiten op de percelen van Oukoopsedijk 8 en 11 worden beëindigd en de bedrijfsbebouwing wordt gesloopt. Op het perceel van Oukoopsedijk 8 komt, in het kader van de ruimte voor ruimte regeling en landgoederenregeling, één vrijstaande woning terug en 4 landgoedwoningen. In totaal is er reductie van 579 m² bebouwing. Tevens wordt er een nieuwe toe-

gangsweg naar de woningen gerealiseerd en wordt er in het kader van de landgoederenregeling een landgoedpad gerealiseerd. Op het perceel van Oukoopsedijk 11 komt, in het kader van de ruimte voor ruimte regeling, één vrijstaande woning terug. Deze woning is qua maat niet afwijkend ten opzichte van bestaande bebouwing in de omgeving. In totaal wordt er op deze percelen 1800 m² meer bestaande bebouwing gesloopt dan dat er aan nieuwe bebouwing bij komt. De bestemming van het erf van de Oukoopsedijk 7 wijzigt van agrarisch naar wonen (met aanduiding voormalig agrarisch bedrijf). De bijbehorende weilanden (ca. 18 ha) krijgen de bestemming natuur.

Tabel 1.1 Huidige en toekomstige situatie agrariërs Oukoopsedijk 8, 11 en 20

Locatie	Huidige situatie	RAVCode op WM vergunning	Emissiefactor kg/jaar	Toekomstige situatie
Oukoopsedijk 8	12 schapen	B1	0,7	Beëindiging bedrijfsactiviteiten
	110 varkens	D3.4.2	3,4	
	5 vleesstieren	A6	7,2	
	66 melk+kalfvee	A1.6.1	9,5	
	60 jongvee	A3	3,9	
Oukoopsedijk 11	35 schapen	B1	0,7	Beëindiging bedrijfsactiviteiten
	3 paarden	K1	5,0	
	60 melkvee	A.1.100.1	9,5	
Oukoopsedijk 20	15 schapen	B1	0,7	Uitbreiding naar 200 melkkoeien plus bijbehorend jongvee in nieuwe potstal
	100 melk+kalfvee	A1.6.1	9,5	
	70 jongvee	A3	3,9	

Figuur 1.1. Ligging bestemmingsplan Oukoop & Negenviertel

1.1.3 Samenvatting activiteiten

Verschillende veranderingen kunnen een effect hebben op door de wet beschermde natuur. Het gaat om de volgende activiteiten:

- ♦ Realisatie Natuurboerderij Hoeve Steijn
 - Aanpassing beheer
 - Inrichtingsmaatregelen gericht op de aanwezige waterlichamen
- ♦ Bouw- en sloopwerkzaamheden Oukoopsedijk 8 en 11
 - Sloop van bestaande woningen/gebouwen
 - Nieuwbouw van 1 vrijstaande woning bij Oukoopsedijk 11 en 1 vrijstaande woning en 4 landgoedwoningen bij Oukoopsedijk 8
 - Realisatie landgoedpad (Oukoopsedijk 8)
 - Aanleg halfverhard erfontsluitingspad bewoners Oukoopsedijk 8
- ♦ Afname agrarische bedrijfsactiviteit

1.2 Leeswijzer

De omgevingsdienst heeft bij het bestemmingsplan Oukoop en Negenviertel geadviseerd bij het thema ecologie. Veel informatie was al beschikbaar in de rapportages van Watersnip advies, Groenteam en Alterra. Dit rapport geeft een overzicht van de toetsingen die zijn uitgevoerd aan de natuurwetgeving en dient ter onderbouwing van het bestemmingsplan voor dit gebied van de gemeente Bodegraven-Reeuwijk. Voor wat betreft de Flora- en faunawet en de provinciaal beschermde gebieden wordt slechts een korte samenvatting van effecten en conclusies gegeven. De voortoets waarin effecten op omliggende Natura 2000-gebieden worden beschreven is meer uitgebreid en bevat een nieuwe toetsing ten behoeve van een vergunningsaanvraag van de Natuurbeschermingswet 1998.

Figuur 1.2. Natuurplan Reeuwijkse plassen en ligging van Natuurboerderij Hoeve Steijn, gele contour (Watersnip Advies, 2011a).

1.3 Wettelijk kader

Om natuurwaarden in Nederland te beschermen geldt een drietal landelijke wetten: de *Flora- en Faunawet*, de *Natuurbeschermingswet 1998* en de *Wro*. Deze wetgeving is voor een deel verwerkt in provinciaal beleid, te weten: *Structuurvisie Zuid-Holland 2020*; *natuurbeheerplan 2013* en *Provinciaal Compensatiebeginsel 1997*. Het Rijk heeft aangekondigd dat tijdens de planperiode de nationale wetgeving zal worden aangepast. Dit heeft mogelijk gevolgen voor de randvoorwaarden voor toekomstige ontwikkelingen in het plangebied.

De handreiking bestemmingsplan en natuurwetgeving (ministerie van EZ, 2007) geeft aan dat: "gemeenten op grond van de Wro rekening moeten houden met een goede ruimtelijke ordening". Dat betekent, dat op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel doorwerking van het nationaal en provinciaal natuurbeleid er rekening wordt gehouden met relevante wetgeving op grond van de uitvoerbaarheid van plannen (art. 9 Besluit ruimtelijke ordening).

Bij een ruimtelijke ontwikkeling dient middels een quickscan (combinatie van bureauonderzoek en één veldbezoek) te worden vastgesteld of het voornemen redelijkerwijs uitvoerbaar is, en:

- ♦ Er overtreding van de verbodsbepalingen voor beschermde soorten plaatsvindt (toetsing Flora- en faunawet, maar ook Provinciaal compensatiebeleid met betrekking tot weidevogelgebieden);
- ♦ Er mogelijke significante gevolgen zijn voor beschermde gebieden (toetsing aan Natuurbeschermingswet 1998, ook wel voortoets genoemd);
- ♦ Er wezenlijke waarden en kenmerken van Ecologische HoofdStructuur-gebieden (EHS) aangetast worden.

Indien deze beschermde natuurwaarden niet worden aangetast, wordt de ruimtelijke ontwikkeling conform de eerder genoemde regelgeving toelaatbaar geacht. In dat geval dient rekening te worden gehouden met de algemeen geldende zorgplicht (artikel 2) van de *Flora- en Faunawet*. De zorgplicht bepaalt dat een ieder die weet dat zijn of haar handelen nadelige gevolgen voor flora of fauna veroorzaakt, verplicht is maatregelen te nemen die deze negatieve gevolgen zoveel mogelijk voorkomen, beperken of ongedaan maken. De zorgplicht kan gezien worden als algemene fatsoenseis die voor iedereen geldt.

Indien effecten in het kader van de natuurwetgeving wel optreden geldt het volgende:

- ♦ *De ontwikkeling doet afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de (populatie van) beschermde soorten.*

De Flora- en faunawet onderscheidt een aantal categorieën soorten planten en dieren: de Algemeen beschermde soorten (tabel 1), de Overige beschermde soorten (tabel 2), de Strikt beschermde soorten (tabel 3) en de vogels. Onder de Strikt beschermde soorten wordt tevens onderscheid gemaakt in soorten die voorkomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en soorten die zijn aangewezen middels een AMvB.

Indien er een effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Algemene beschermde soorten dan geldt een Algehele vrijstelling. De ontwikkeling kan dan doorgang vinden, zonder dat een ontheffing aangevraagd hoeft te worden. De zorgplicht geldt wel.

Indien het effect optreedt ten aanzien van zogenaamde Overige soorten, Strikt beschermde soorten of vogels dan kan de ontwikkeling niet zonder meer doorgang vinden. Er kan dan een aanvraag tot ontheffing van de verbodsbepalingen in artikelen 8-12 van de Flora- en faunawet worden ingediend bij de Dienst Regelingen. De aanvraag moet worden gebaseerd op de resulta-

ten van een Lichte of Uitgebreide toets (afhankelijk van de tabel waarin de soort is opgenomen 2 of 3) en er dient een voorstel in te worden opgenomen welke mitigerende en/of compensatiemaatregelen moeten worden toegepast. Dienst Landelijk Gebied zal de ontheffingsaanvraag beoordelen en Dienst Regelingen neemt hierover een besluit. Indien de ontheffing wordt verkregen kan de ruimtelijke ontwikkeling doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de ontheffing opgenomen. Voor tabel 2-soorten kan gewerkt worden met een door EZ goedgekeurde Gedragscode. Een ontheffing is dan niet nodig. In alle gevallen blijft de zorgplicht voor individuen van kracht.

- *Er vinden negatieve effecten plaats op (instandhoudingsdoelstellingen van) Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten.*

Indien uit een voortoets blijkt dat dit effect (mogelijk) optreedt in het kader van de Natuurbeschermingswet is de ruimtelijke ontwikkeling niet zonder meer toelaatbaar. Initiatiefnemer kan in dat geval een vergunning voor de ontwikkeling aanvragen bij het bevoegd gezag (Provincie Zuid-Holland) op basis van een "passende beoordeling" (bij significant negatieve effecten) of een "verslechteringstoets" (bij niet significant negatieve effecten). Een vergunningaanvraag wordt door het bevoegd gezag getoetst aan de ADC-criteria (beschikbaarheid van een Alternatief, Dwingende redenen van groot openbaar belang en voorgestelde Compensatiemaatregelen). Indien de vergunning wordt toegekend kan de ruimtelijke ontwikkeling alsnog doorgang vinden onder de voorwaarden zoals in de vergunningbeschikking opgenomen.

- *Er vinden negatieve effecten plaats op wezenlijke kenmerken en waarden van de Ecologische Hoofdstructuur of andere beschermde gebieden opgenomen in de Provinciale structuurvisie.*
Voor de EHS-gebieden geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden. Binnen deze gebieden zijn nieuwe plannen die de wezenlijke kenmerken van het gebied significant aantasten niet toegestaan, tenzij er geen reële alternatieven zijn en er sprake is van reden van groot openbaar belang. Voor ontwikkelingen met een (mogelijk) negatief effect op de EHS moet een 'nee tenzij' toets worden uitgevoerd. De provincie Zuid-Holland is de toetsende instantie. Eventuele schade moet worden gemitigeerd en/of gecompenseerd. Naast de beschermde EHS is in de Provincie Zuid-Holland het Compensatiebeginsel 1997 van toepassing op belangrijke weidevogelgebieden, recreatiegebieden in de zuidvleugel en de karakteristieke landschapselementen. Indien verlies plaats vindt van natuurwaarden binnen de Provinciale Structuurvisie geldt in principe dat de ontwikkeling niet zonder meer toelaatbaar is. Indien om zwaarwegende redenen aantasting van natuur- en landschapswaarden onontkoombaar is en alternatieve oplossingen ter plaatse niet voorhanden zijn, dient compensatie plaats te vinden. Het Compensatiebeginsel 1997 is dan van toepassing. De compensatieverplichting ligt bij de initiatiefnemer van de activiteiten. De Provincie Zuid-Holland is de toetsende instantie. Momenteel wordt het Compensatiebeginsel herijkt, maar tot op heden (mei 2013) geldt de tekst van 1997.

2

FLORA- EN FAUNAWET

2.1 Inleiding en Methode

Op basis van bureauonderzoek bepaald of negatieve effecten mogelijk zijn als gevolg van de in hoofdstuk 1 genoemde werkzaamheden. Daarbij is ondermeer gebruik gemaakt van een eerdere toetsing door Groenteam.

- ♦ Natuurinventarisatie en toets aan de Flora- en faunawet t.b.v. peilaanpassing 'Polder Oukoop en Negenviertel', 2009. Door Groenteam Moordrecht in opdracht van Hoogheemraadschap Rijnland.

Hieruit volgt een conclusie ten aanzien van de aanvaardbaarheid van de effecten of een aanbeveling tot nader onderzoek of vervolprocedures.

2.2 Resultaten

Tabel 2.1 geeft een overzicht van de beschermde (tabel 2 en 3-soorten) die in het plangebied voorkomen dan wel kunnen voorkomen.

Vergraving van watergangen, verflauwen van oevers, maaiveldverlaging en –nieuwe- bebouwing kunnen (tijdelijke) nadelige effecten hebben op de in tabel 2.1 genoemde soorten.

De uiteindelijke inrichting zal echter positieve effecten met zich mee brengen. De ontwikkeling van soortenrijke oevers, ontwikkeling van kikkerlandjes en de verlaging van het bemestingsregime zullen allen positief uitwerken voor de genoemde soorten.

Tabel 2.1 Beschermde soorten in het plangebied, inventarisatie 2009

Soort	Beschermingsregime	Opmerkingen	Soort
Rietorchis	Tabel 2		Synbiosis 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Gulden sleutelbloem	Tabel 2	Onwaarschijnlijk	Synbiosis 2.0
Kleine zonnedaauw	Tabel 2		Synbiosis 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Spaanse ruiter	Tabel 2		Synbiosis 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Waterspitsmuis	Tabel 3	Op basis van habitat in 2009 uitgesloten	Synbiosis 2.0/NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Kleine modder kruiper	Tabel 2		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Bittervoorn	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Rugstreeppad	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03

Ringslang	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Groene glazenmaker	Tabel 3		Groenteam, 2009 NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Platte schijfhoren	Tabel 3	Niet aangetroffen in 2009	NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03
Gestreepte waterroofkever	Tabel 3	Niet aangetroffen in 2009	NDFF - quickscanhulp.nl 09-12-2011 14:27:03

2.2.1 Vogels

Naast de in de tabel genoemde soorten kunnen in het hele plangebied algemene broedvogels voorkomen. Nesten van vogels, mits in gebruik, zijn beschermd tijdens het broedseizoen. Het broedseizoen voor vogels loopt van circa half maart tot half juli, maar deze periode is indicatief. Broedende vogels zijn altijd beschermd. Naast algemene broedvogels is er een aantal vogelsoorten waarvan de nestplaats jaarrond beschermd is (E,L&I, 2009). Nesten van deze soorten mogen niet zondermeer worden verwijderd. Nesten van jaarrond beschermde soorten zijn verdeeld in 5 categorieën. Vogels uit de categorie 1 tot 4 zijn altijd jaarrond beschermd. Voor soorten uit categorie 5 geldt dat deze alleen beschermd zijn als zwaarwegende (ecologische) feiten of ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen. Voordat een jaarrond beschermd nest verloren gaat moet een omgevingscheck plaatsvinden en kunnen aanvullende mitigatie- of compensatiemaatregelen noodzakelijk zijn. Is dit niet mogelijk dan moet een ontheffing worden aangevraagd.

2.3 Conclusie en advies

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Uit de aanwezige documentatie bij het bestemmingsplan is niet duidelijk hoe de inrichtingsmaatregelen worden getroffen en of daar een ontheffing voor benodigd is dan wel is/wordt aangevraagd.

In het kader van de Flora- en faunawet kunnen tijdelijke effecten tijdens de uitvoering niet worden uitgesloten. Permanente effecten worden uitgesloten, omdat het gebied geschikter wordt voor beschermde soorten. Wij adviseren een nieuwe toetsing in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren als de planning en werkwijze van de uitvoering bekend is. Dit geldt ook voor de voorgenomen woningbouw. Daarbij moet het voorkomen van beschermde planten, diersoorten en vogels geactualiseerd worden (denk hierbij aan de waterspitsmuis, die recent in het gebied is waargenomen). De gemeente heeft de initiatiefnemer gevraagd deze toetsing uit te voeren voorafgaand aan de aanvraag van de omgevingsvergunning. Omdat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een overtreding van de verbodsartikelen tijdens de uitvoering kan worden voorkomen (door een juiste werkwijze en werkplanning), is het bestemmingsplan in het kader van de Flora- en faunawet uitvoerbaar.

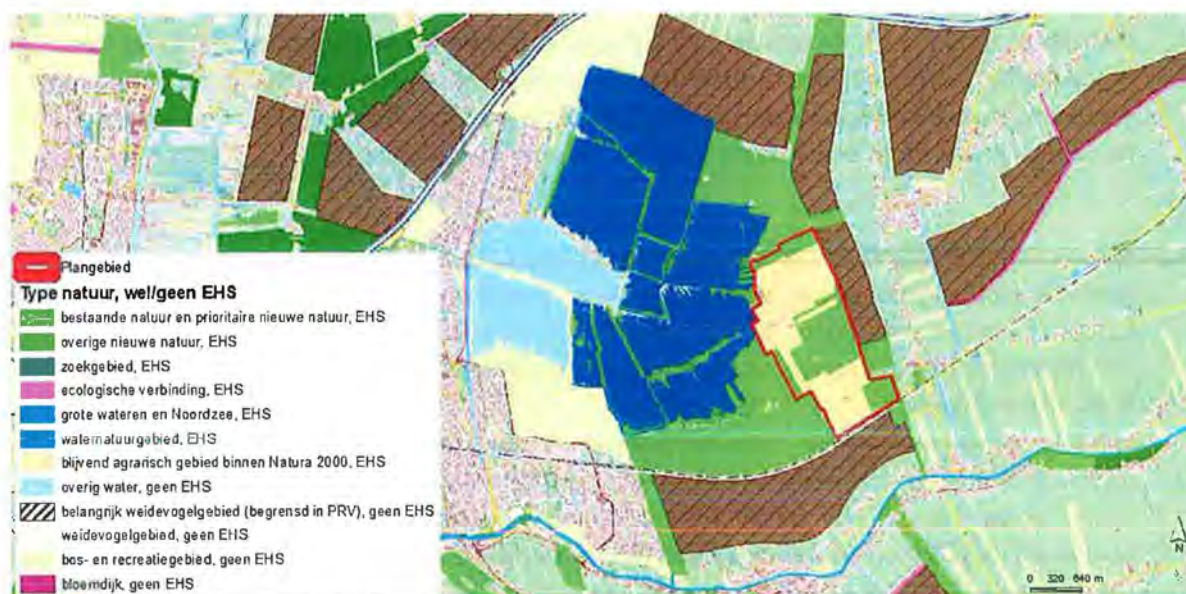
3

PROVINCIAAL BESCHERMDE GEBIEDEN

3.1 Effecten op de EHS en provinciaal beschermde weidevogelgebieden

In onderstaande figuren 3.1, 3.2 en 3.3 wordt de ligging van de beschermde provinciale gebieden weergegeven en worden de nagestreefde natuurbeheertypen in de voorgestelde inrichtingsplannen vergeleken met het natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland (bron Watersnip Advies, 2011a).

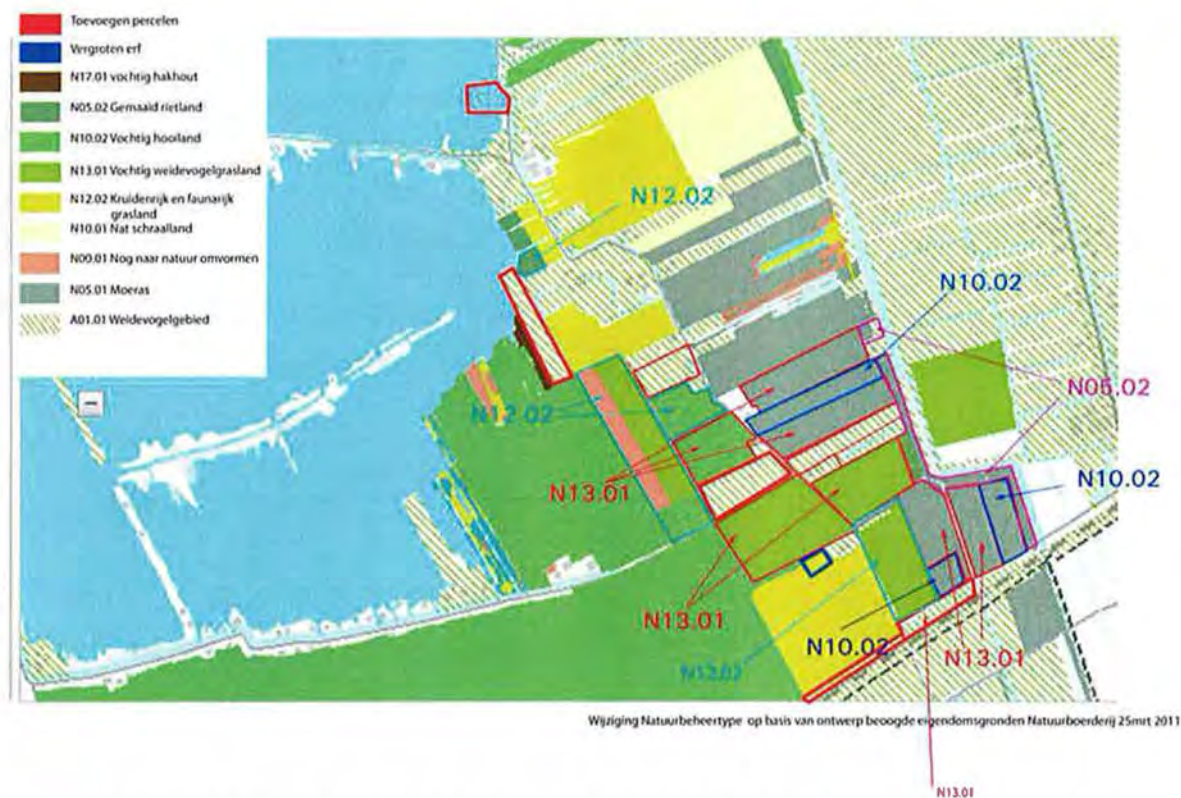
De toekomstige inrichting en gebruik van het gebied van de Natuurboerderij is in overeenstemming met huidige aangewezen wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS, zoals vastgesteld in natuurbeheerplan van 2012 van de Provincie Zuid-Holland. De natuurdoelen zijn dezelfde als in het Natuurbeheerplan 2012 (vergelijk figuur 3.2 en figuur 3.3. De inrichtingsplannen zijn in nauwe samenwerking met het bevoegd gezag, Watersnip advies en Alterra opgesteld. Achtergrond informatie over de inrichting kan gevonden worden in de rapporten van Alterra en Watersnip advies (zie hoofdstuk 6 Literatuur).

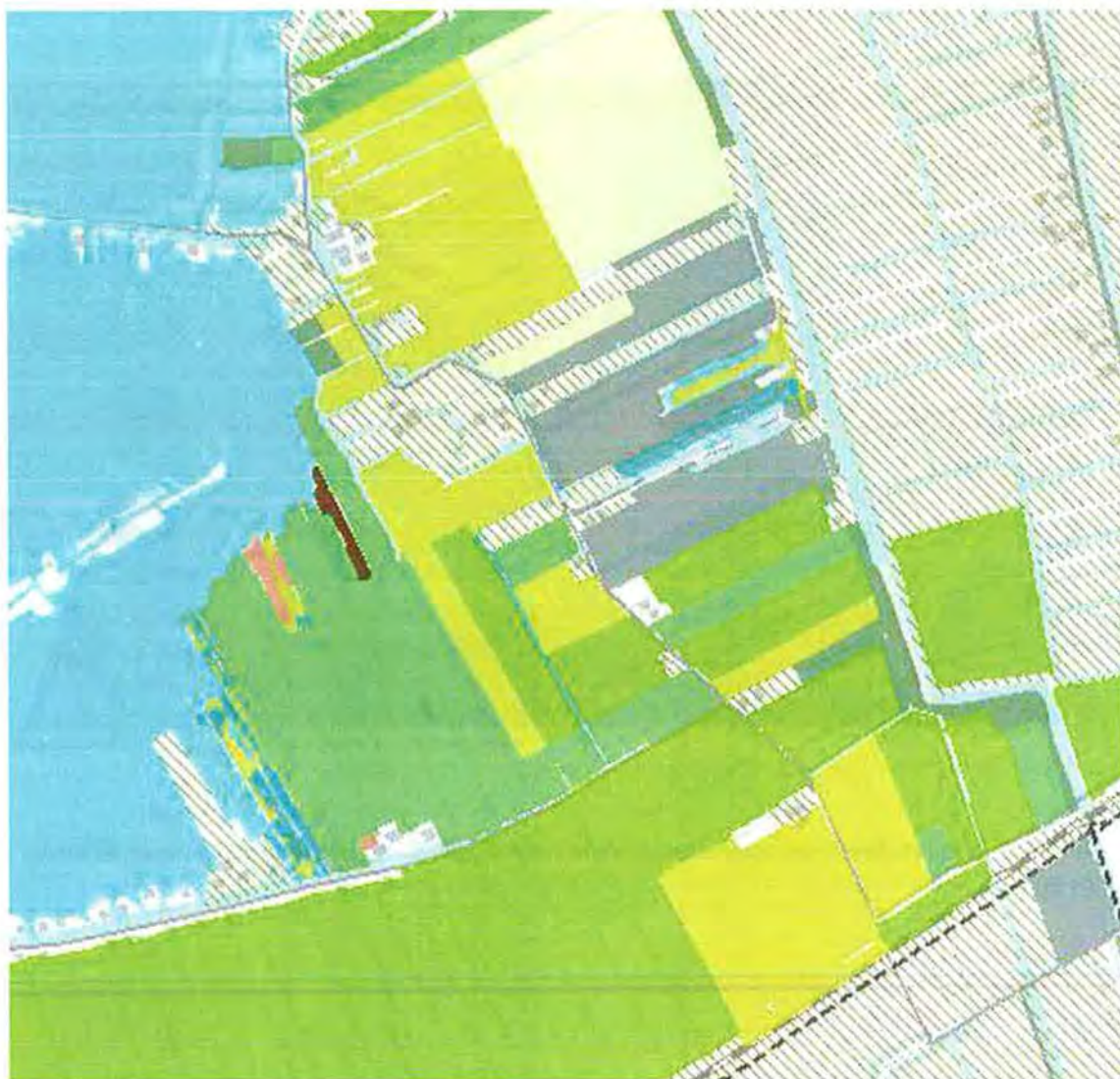
Figuur 3.1. Ligging plangebied, weidevogelgebieden en EHS

3.2 Conclusie en advies

De natuurdoelen van het plan komen overeen met de plannen van het bevoegd gezag. Van aantasting van de EHS is geen sprake. Het bestemmingsplan is voor het onderdeel EHS uitvoerbaar. Belangrijke weidevogelgebieden liggen buiten het plangebied, hiermee hoeft geen rekening te worden gehouden.

Figuur 3.2. Natuurbeheertypen plangebied conform inrichtingsplan Transformatieplan (Watersnip Advies, 2011a).

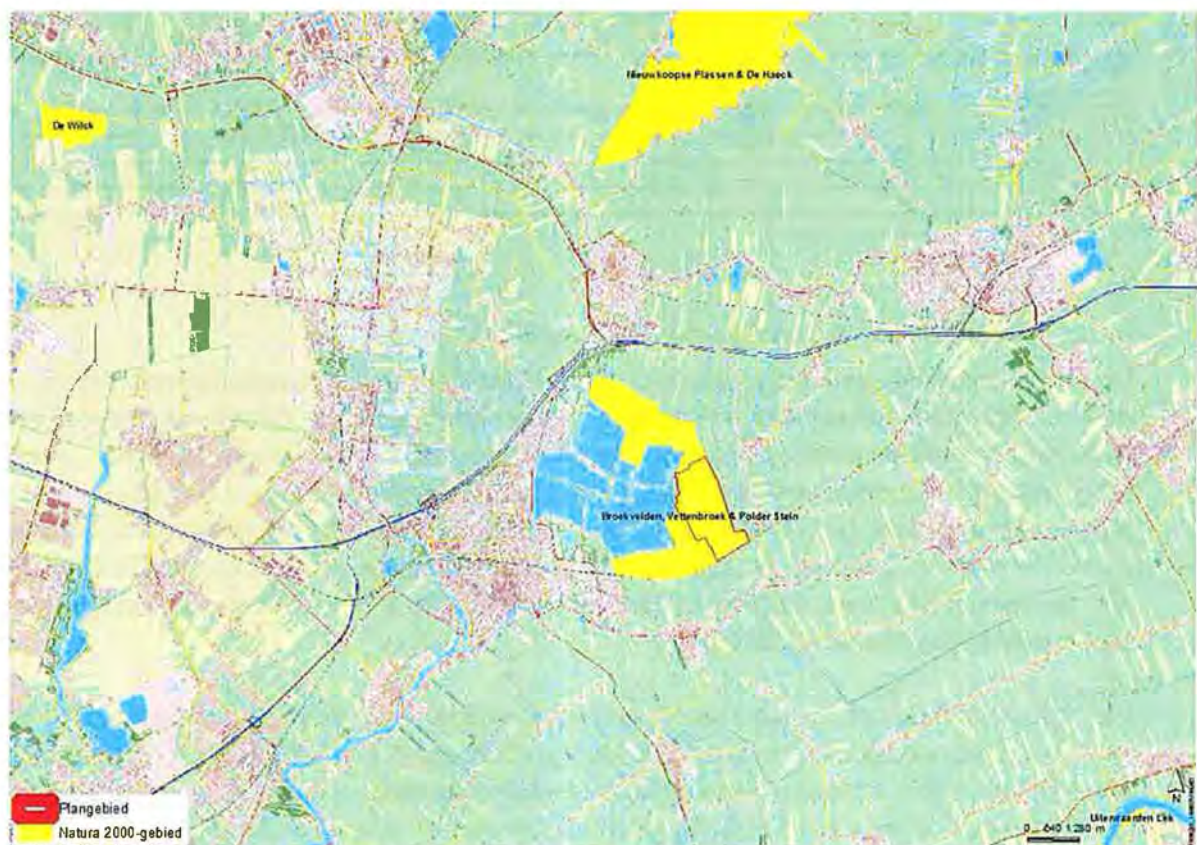
Figuur 3.3. Natuurbeheertypen plangebied conform Natuurbeheerplan 2012. Voor legenda zie figuur 3.2.

4

NATURA 2000-GEBIEDEN

4.1 Algemeen

Het plangebied ligt in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Een negatief effect op kwalificerende natuurwaarden van dit Natura 2000-gebied kan daardoor niet op voorhand worden uitgesloten. Op een afstand van circa 7,5 kilometer ligt het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. Dit gebied is aangewezen als Habitatrichtlijngebied en als Vogelrichtlijngebied. Een negatief effect op kwalificerende broedvogelsoorten, niet-broedvogelsoorten, habitatsoorten en/of habitattypen door stikstofdepositie, kan op voorhand niet worden uitgesloten.

Figuur 4.1. Ligging plangebied en Natura 2000 gebieden

4.1.1 Gebiedsbeschrijving Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein

Het gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein ligt in een nat veenweidegebied in de provincie Zuid-Holland. De vegetatie in het noordelijk deel van Polder Stein en een deel van polder Roggebroek bestaat uit voedselrijke graslanden, maar er komen ook bloemrijke graslanden voor met plaatselijk nog kievitsbloemen. Polder Oukoop en Negenviertel en Polder Sluipwijk bestaan uit langgerekte

percelen grasland met sloten en enkele petgaten. Broekvelden en Vettenbroek is een diepe plas aan de noordzijde van de Reeuwijkse Plassen.

Het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein is aangewezen als Natura 2000-gebied vanwege de aanwezigheid van kwalificerende vogelrichtlijnsoorten (zie tabel 4.1). De gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende soorten zijn beschreven in instandhoudingdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit. In februari 2013 heeft staatssecretaris Dijkema de Tweede Kamer laten weten Polder Stein bij de Europese Commissie toch aan te melden als Natura 2000-gebied vanwege de aanwezigheid van het stikstofgevoelige glanshaverhooiland. Glanshaverhooiland is zeer stikstofgevoelig. Het kan 1.429 mol per hectare verdragen. Het is nog onbekend (mei 2013) of dit deel definitief aangewezen wordt.

*Tabel 4.1 Kwalificerende vogelrichtlijnsoorten Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein.
f= foerageergebied, s= slaapgebied, '=' = behoudsdoelstelling (Bron: SOVON & CBS, 2005).*

Soort	Functie	Doelst. om- vang	Doelst. Kwali- teit	Doelst. populatie (sei- zoensgemiddelde)	Trend tov start- jaar '80/'81	Trend tov '94/'95
Niet- broedvogels				Aantal		
Kleine zwaan	fs	=	=	40	+	-
Smient	fs	=	=	7.500	+	-
Krakeend	f	=	=	70	+	?
Slobeend	f	=	=	50	-	-

4.1.2 Gebiedsbeschrijving Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

De Nieuwkoopse Plassen maken deel uit van het Hollands-Utrechts laagveengebied. Het grootste deel van het gebied wordt gevormd door een plassengebied, ontstaan na afgraving van het veen. Daarnaast bestaat het gebied uit een moerasgebied met rietkraggen, schraalgraslanden, overgangsveen, moerasheide, legakkers, petgaten en broekbos. Deelgebied De Haeck bestaat uit veenplassen, afgewisseld door broekbos, rietland en schrale hooilanden. Er is een opeenvolging van verschillende stadia van verlanding aanwezig. Deelgebied Schraallanden langs de Meije (verder De Meije genoemd) bestaat uit blauwgrasland met op enkele plekken wat elzen- en wilgenstruweel (Ontwerpbesluit Nieuwkoopse Plassen & De Haeck).

Het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck is aangewezen als Natura 2000-gebied vanwege de aanwezigheid van kwalificerende vogelrichtlijnsoorten, habitatrichtlijnsoorten en habitat-typen (zie tabel 4.2). De gebiedsspecifieke ecologische vereisten voor de duurzame instandhouding van deze kwalificerende soorten en typen zijn beschreven in de instandhoudingdoelen die zijn opgenomen in het aanwijzingsbesluit.

Tabel 4.2 Kwalificerende habitattypen, habitatsoorten en vogelrichtlijnsoorten Nieuwkoopse Plassen & De Ha-eck. f= foerageergebied, s= slaapgebied, '=' = behoudsdoelstelling, '>' = verbeterdoelstelling (Bron: SOVON & CBS, 2005).

Habitattypen	Doel	Staat van instandhouding (landelijk)
Kranswieren	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Matig ongunstig
Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Matig ongunstig
Vochtige heiden	Uitbreiding oppervlakte en behoud kwaliteit vocht- tige heiden, laagveengebied (subtype B)	Matig ongunstig
Blauwgraslanden	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Zeer ongunstig
Overgangs- en trilvenen	Uitbreiding oppervlakte en verbetering kwaliteit	Matig tot zeer ongunstig
*Galigaanmoerassen	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Matig ongunstig
*Hoogveenbossen	Behoud oppervlakte en kwaliteit	Matig ongunstig

Habitatsoorten	Doelst. om- vang	Doelst. Kwali- teit	Staat van instandhouding (landelijk)
Gestreepte waterroofkever	>	>	Zeer ongunstig
Bittervoorn	=	=	Matig ongunstig
Kleine modderkruiper	=	=	Gunstig
Meervleermuis	=	=	Matig ongunstig
*Noordse woelmuis	=	=	Zeer ongunstig
Groenknolorchis	=	=	Zeer ongunstig
Platte schijfhoren	=	=	Matig ongunstig

Vogelrichtlijnsoorten - broedvogels -	Doelst. om- vang	Doelst. Kwali- teit	Doelst. populatie	Trend tov startjaar**	Trend tov 94/95
Roerdomp ('81)	>	>	6 paren	-	?
Woudaap ('81)	>	>	5 paren		
Purperreiger ('81)	=	=	120 paren	0	0
Zwartkopmeeuw ('81)	=	=	9 paren	?	?
Zwarte stern ('85)	>	>	100 paren	-	--
Snor ('84)	>	>	50 paren		
Rietzanger ('81)	=	=	240 paren		
Grote karekiet ('81)	>	>	5 paren		

Vogelrichtlijnsoorten - niet-broedvogels -	Functie	Doelst. om- vang	Doelst. Kwali- teit	Doelst. populatie (seizoensmaximum)
Grote zilverreiger ('81/82)	s	=	=	60
Kolgans ('80/81)	s	=	=	3.000
Smient ('80/81)	sf	=	=	3.500
Krakeend ('80/81)	f	=	=	90

* Habitattypen of -soorten met een complementair doel

** Zie weergave jaartal achter soortnaam.

4.2 Methode onderzoek

Om na te gaan of het optreden van negatieve effecten door de activiteiten genoemd in paragraaf 1.1 al dan niet *met zekerheid* kan worden uitgesloten, is in kaart gebracht wat de instandhoudingdoelstellingen per Natura 2000-gebied zijn (voorgaande paragraaf 4.1). Tevens is de relatie tussen het plan-gebied en Natura 2000-gebieden beschreven en is bepaald of er effecten kunnen optreden.

De verstoringsfactoren die mogelijk zijn bij deze activiteiten zijn en die van invloed kunnen zijn op de instandhoudingsdoelen van de Natura 2000-gebieden zijn:

- ♦ Oppervlakte verlies
- ♦ Verstoring door geluid
- ♦ Optische verstoring
- ♦ Verstoring door mechanische effecten
- ♦ Aantasting door een verandering in stikstofdepositie

Bij de voortoets van het voorgenomen bestemmingsplan voor het gebied Oukoop en Negenviertel (inclusief inrichtingsmaatregelen voor particulier natuurbeheer) zijn de volgende bestaande rapporten geraadpleegd die eerder geschreven werden over de ontwikkeling:

- ♦ Effect beoordeling Natuurboerderij 'Hoeve Steijn' (Watersnip Advies, 2011a)
- ♦ Inrichtingsplan PN Oukoop deel A: Natuurboerderij (Maatschap de Goeij) (Watersnip Advies, 2011b)
- ♦ Transformatie van Polder Oukoop door inzet Particulier Natuurbeheer (Watersnip Advies, 2011c)
- ♦ Beheerplan bijzondere natuurwaarden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein (Provincie Zuid Holland, 2012)

Voor de volledigheid worden in dit hoofdstuk alle effecten beschreven (ook als deze al eerder genoemd zijn in voorgaande rapporten).

De volgende uitgangspunten zijn van belang bij deze voortoets:

- ♦ Eventuele werkzaamheden bij Oukoopsedijk 10 en 19 maken geen onderdeel uit van de effectbeoordeling. Op nummer 10 is geen bedrijf meer gevestigd en de omzetting van een agrarisch complex naar wonen is tijdelijk stilgevallen. De bestemming van Oukoopsedijk 19 is reeds in 2010/2011 veranderd naar wonen via een apart bestemmingsplan. Hier vinden nu geen ontwikkelingen plaats.

4.3 Effecten op Habitattypen

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Voor dit Natura 2000-gebied zijn geen kwalificerende habitattypen aangewezen. Polder Stein is echter recent ingediend bij de Europese commissie als Habitatrichtlijngebied. Het aangewezen Glanshavereiland is gevoelig voor stikstofdepositie.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Door externe werking kunnen negatieve effecten optreden op het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck. De enige effecten die kunnen ontstaan zijn verzuring en vermessing door stikstofdepositie. De habitattypen 'Vochtige heiden', 'Blauwgraslanden' en 'Hoogveenbossen' zijn zeer gevoelig voor vermessing. De overige habitattypen zijn gevoelig voor vermessing, met uitzondering van het habitatype 'Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden', dat niet gevoelig is voor vermessing. 'Meren met krabbenscheer en fonteinkruiden' en 'Kranswierwateren' zijn wel zeer gevoelig voor verzuring. De overige habitattypen zijn gevoelig voor verzuring, met uitzondering van het habitattypen 'Vochtige heiden' en 'Hoogveenbossen', die niet gevoelig zijn voor verzuring.

De twee agrarische bedrijven aan de Oukoopsedijk 8 en 11 stoppen hun bedrijfsactiviteiten. Totaal neemt, mede hierdoor, het aantal koeien in de polder af (van 361 naar 320). Omdat de bedrijfsvoering en staltype van deze bedrijven gelijk zijn (RAV code A.1.100.1 en A.1.6.1) en ook gelijk blijft (RAV code A.1.100.1), kan worden aangenomen dat ook de totale uitstoot (emissie) van ammoniak afneemt. Op basis van de RAV codes en daarbij behorende uitstoot (Vermeulen et al., 2003) kan berekend worden dat de emissie afneemt (zie ook tabel 1.1). Welke effecten de afname van de emissie heeft op de daadwerkelijke depositie is niet bekend. De huidige bedrijven lijken wat betreft bedrijfsvoering erg op elkaar en liggen op korte afstand van elkaar. De bedrijfsvoering van het nieuwe bedrijf wijzigt niet wat betreft het staltype en komt verder naar het zuiden te liggen, waardoor de afstand tot het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse Plassen & De Haeck toeneemt. Ten opzichte van de huidige situatie in het gebied van de Natuurboerderij Hoeve Steijn wordt de bemestingsdruk geëxtensieerd naar de normen die worden voorgeschreven in de 'regeling Particulier Natuurbeheer' (10 tot 20 ton ruige mest per ha per jaar). De gemiddelde veebezetting binnen de gehele Natuurboerderij wordt één GVE per ha. Omdat de factoren die de depositie beïnvloeden (staltype/ RAV, globale locatie) gelijk blijven kan worden aangenomen dat naast de emissie ook de depositie afneemt.

In Nederland is op veel plaatsen de achtergronddepositie van stikstof al hoog. Een kleine overschrijding van de kritische stikstofwaarde wordt daarom door het bevoegd gezag al gezien als een significant effect.

Omdat het geheel aan veranderingen niet gezien kan worden als 'bestaand gebruik', dient het voorplan als nieuwe ontwikkeling getoetst te worden. De exacte wijziging in stikstofdepositie is niet exact bekend voor de Goeij. Significante effecten door een verandering in stikstofdepositie kunnen niet worden uitgesloten op basis van modelberekening. In geval er sprake is van een effect en saldering wordt toegepast is een effect echter met zekerheid uit te sluiten. Er stoppen twee bedrijven waardoor de totale hoeveelheid vee afneemt (zie tabel 1.1). De exacte emissie en depositieverandering van het hele gebied inclusief de saldering wordt verder inzichtelijk gemaakt met een stikstofdepositiemodel in het planMER.

Indien geen significant negatieve effecten als gevolg van een veranderende stikstofdepositie optreden is het bestemmingsplan uitvoerbaar. In het planMER worden effecten als gevolg van stikstofdepositie nader beschouwd.

4.4 Effecten op Habitatrichtlijnsoorten

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Voor dit Natura 2000-gebied zijn geen kwalificerende habitatrichtlijnsoorten aangewezen.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

De effecten die optreden zijn hoofdzakelijk lokaal van aard, door sloop- en bouwwerkzaamheden. Echter, mogelijke effecten die optreden door een veranderende stikstofdepositie in de vorm van verzuring en/of vermesting, hebben op alle soorten met uitzondering van de Noordse woelmuis, een mogelijk effect.

Storingsfactor	Verzuring Vermesting	
	3	4
Bittervoorn	■	■
Gestreepte waterroofkever	■	■
Groenknolorchis	■	■
Kleine modderkruiper	■	■
Meervleermuis	■	■
Noordse woelmuis	■	■
Platte schijfhoren	■	■

Legenda

- zeer gevoelig
- gevoelig
- niet gevoelig
- n.v.t.

Figuur 4.2. Gevoeligheid voor storingsfactoren op kwalificerende habitatsoorten in het gebied (<http://www.synbiosys.alterra.nl/>).

Omdat de meeste soorten 'gevoelig' zijn voor vermesting kunnen significant negatieve effecten door een verandering in stikstofdepositie niet worden uitgesloten. In geval er sprake is van een effect en saldering wordt toegepast is een effect echter uit te sluiten. Er stoppen twee bedrijven waardoor de totale hoeveelheid vee afneemt (zie tabel 1.1).

Significant negatieve effecten op habitattypen in dit Natura 2000-gebied zijn uit te sluiten, als duidelijk sprake is van een netto afname van de stikstofdepositie bij saldering. In het planMER worden effecten als gevolg van stikstofdepositie nader beschouwd.

4.5 Effecten op Vogelrichtlijnsoorten – broedvogels

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Voor dit Natura 2000-gebied zijn geen kwalificerende broedvogels in het kader van de Vogelrichtlijn aangewezen.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied, het type ingreep en de soorten die voor het gebied zijn aangewezen, worden negatieve effecten op de instandhoudingsdoelen van de meeste soorten niet verwacht. Het mogelijke effect dat optreedt met een externe werking is een veranderende stikstofdepositie. De meeste soorten hebben hun habitat in rietlanden, waardoor negatieve effecten door een mogelijke toename in stikstofdepositie niet worden verwacht. De Zwartkopmeeuw heeft zijn broedhabitat echter op kale graslanden en de Zwarte stern is afhankelijk van krabbenscheervelden. Beide biotopen kunnen worden aangetast door een verandering in stikstofdepositie, bijvoorbeeld door verzuuring of door een veranderende waterkwaliteit. Omdat geen toename van stikstofdepositie optreedt, kan dit effect worden uitgesloten. De exacte emissie en depositieverandering van het hele gebied inclusief de saldering kan verder inzichtelijk worden gemaakt met een stikstofdepositiemodel.

Negatieve effecten op broedvogels in dit Natura 2000-gebied zijn met zekerheid uit te sluiten, als duidelijk sprake is van een netto afname van de stikstofdepositie bij saldering. In het planMER worden effecten als gevolg van stikstofdepositie nader beschouwd.

4.6 Effecten op Vogelrichtlijnsoorten – niet-broedvogels

Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein

Het Natuurbeheerplan bijzondere natuurwaarden Broekvelden, Vettenbroek en Polder Stein (Provincie Zuid-Holland, 2012) beschrijft de vier aangewezen niet-broedvogels voor het Natura 2000-gebied. Het Natuurbeheerplan houdt hierbij rekening met de toekomstige ontwikkelingen van de agrarische bedrijfsvoering in het Natura 2000-gebied.

Kleine zwaan

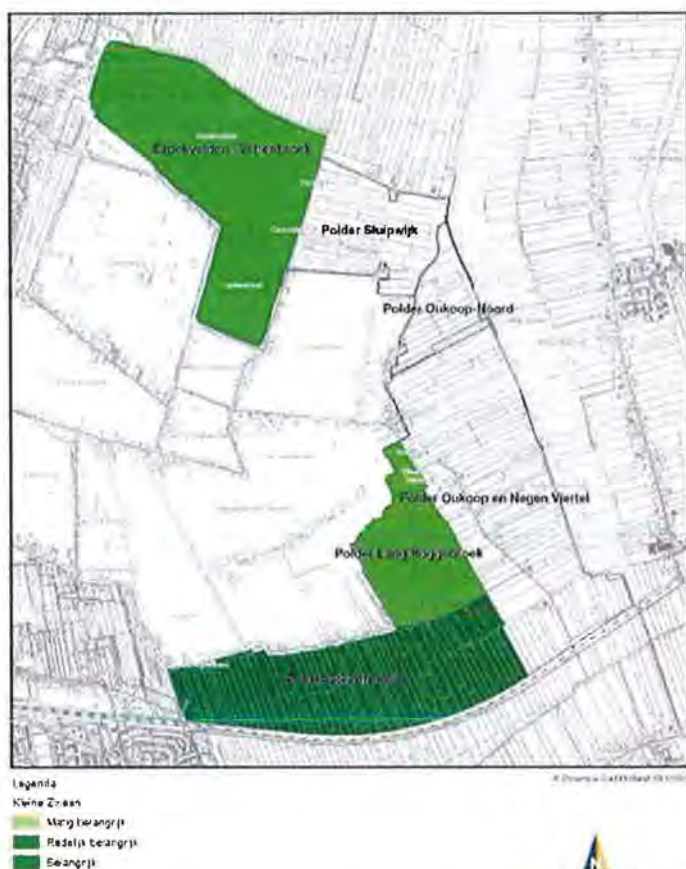
Voor de Kleine zwaan is het gebied belangrijk als zowel slaapgebied als foerageergebied. De meest belangrijke deelgebieden zijn weergegeven in figuur 4.3. Uitgaande van het instandhoudingsdoel van een seizoensgemiddelde van 40 kleine zwanen, is er voldoende foerageergebied in het Natura 2000-gebied aanwezig. Er is 67,9 ha foerageergebied noodzakelijk om te kunnen voldoen aan de instandhoudingsdoelstelling (Provincie Zuid-Holland, 2012). In totaal is er 374 ha (potentieel) geschikt foerageergebied voor de Kleine zwaan aanwezig (Provincie Zuid-Holland, 2012). Ook in een extreme situatie, waarbij in de helft van het aanwezige geschikt foerageergebied verstoring optreedt blijft er voldoende geschikt foerageergebied beschikbaar. De werkzaamheden op de verschillende percelen worden gefaseerd uitgevoerd, waardoor er ten tijde van de werkzaamheden voldoende geschikt leefgebied aanwezig blijft.

De Kleine zwaan is gevoelig voor verstoringen, die onder andere kunnen optreden door betreding en de aanwezigheid van mensen. Door een toename van het aantal woningen is er mogelijk een toename van verkeer in het gebied. Door het stoppen van de agrarische bedrijfsvoering zal er ook een afname zijn van landbouwverkeer. Ook de aanleg van het landgoedpad kan zorgen voor verstoring. Echter, uit onderzoek blijkt dat de kleine zwanen uit het gebied zich niet bevinden in de directe omge-

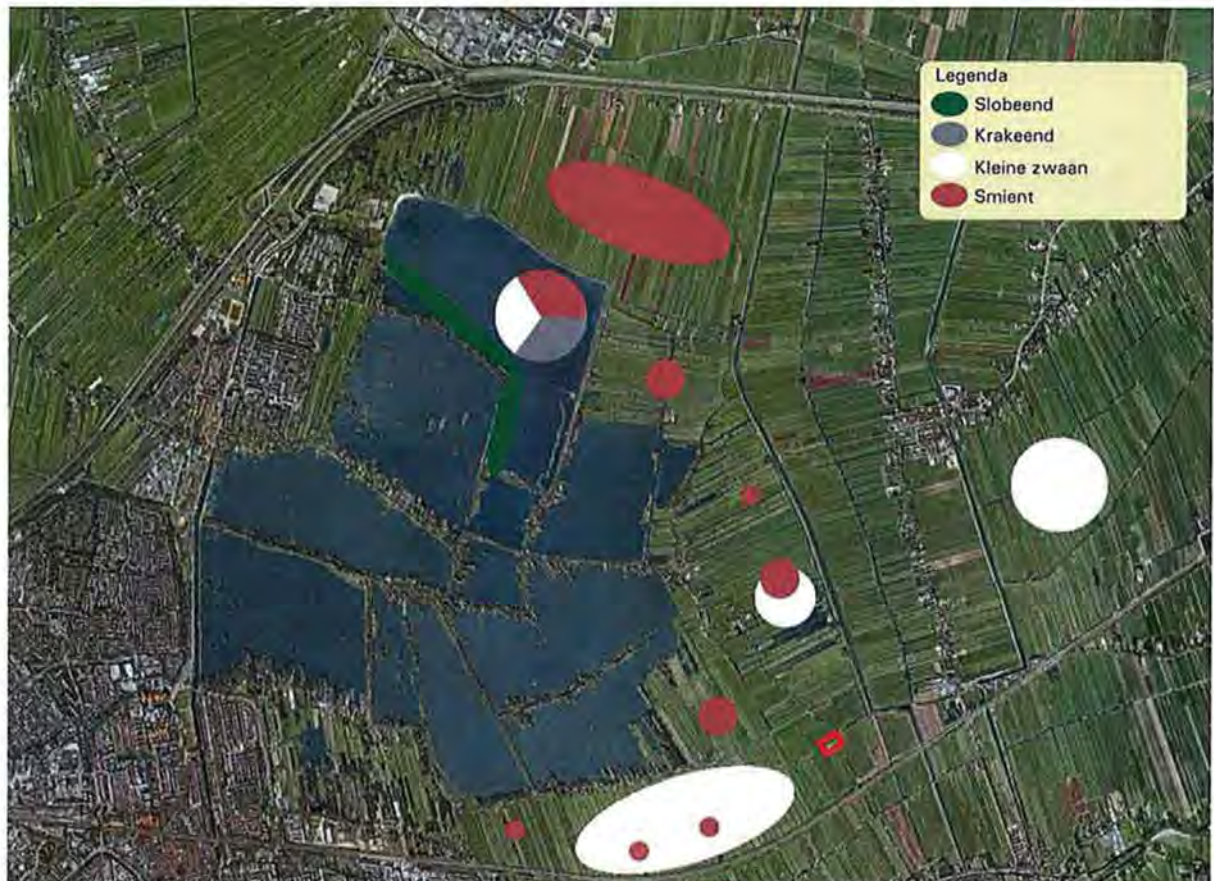
ving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Hinder van mogelijke tijdelijke en permanente toename van verkeersbewegingen treedt hierdoor niet op. Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien kleine zwanen ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4).

Zoals ook in het beheerplan van het Natura 2000-gebied staat beschreven (Provincie Zuid-Holland, 2012), levert de grondgebonden melkveehouderij een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het leefgebied van de Kleine zwaan, door het in stand houden van voedselrijk grasland en het behouden van de openheid van het gebied.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Kleine zwaan in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Figuur 4.3 Ligging belangrijkste deelgebieden voor de Kleine zwaan (Provincie Zuid-Holland, 2012).

Figuur 4.4. Verspreidingsgebied kwalificerende niet-broedvogels Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein. Watervogelwaarnemingen verzameld door Watersnip-Advies in de periode van 2008-2011.

Smient

Voor de Smient is het gebied van belang als slaap- en foerageergebied, maar het maakt geen onderdeel uit van de belangrijkste deelgebieden (zie figuur 4.5). Uit berekeningen blijkt dat het gebied zelf onvoldoende draagkracht heeft voor het instandhoudingsdoel van een seizoensgemiddelde van 7.500 smienten. De directe omgeving van het Natura 2000-gebied vangt het tekort aan leefgebied in ruime mate op. Van de effecten die op kunnen treden is de Smient gevoelig voor mechanische effecten. Door een toename van het aantal woningen is er mogelijk een toename aan verkeer in het gebied. Door het stoppen van de agrarische bedrijfsvoering zal er ook een afname zijn van landbouwverkeer. Ook de aanleg van het landgoedpad kan zorgen voor verstoring. Echter, uit veldonderzoek blijkt dat de smienten uit het gebied zich niet bevinden in de directe omgeving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Hinder van mogelijke tijdelijke en permanente toename van verkeersbewegingen treedt hierdoor niet op. Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien smienten ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4).

Zoals ook in het beheerplan van het Natura 2000-gebied staat beschreven (Provincie Zuid-Holland, 2012), levert de grondgebonden melkveehouderij een positieve bijdrage aan de kwaliteit van het leefgebied van de Smient, door het in stand houden van voedselrijk grasland en het behouden van de openheid van het gebied.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Smient in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Om dezelfde redenen geldt ook dat:

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Smient in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck met zekerheid wordt uitgesloten.

Figuur 4.5. Ligging belangrijkste deelgebieden voor de Smient (Provincie Zuid-Holland, 2012).

Krakeend

Broekvelden/Vettenbroek is voor de krakeend het belangrijkste foerageergebied. Ook Polder Sluipwijk vormt een belangrijk onderdeel van het Natura 2000-gebied voor de Krakeend. Uit veldonderzoek blijkt dat de krakeenden uit het gebied zich niet bevinden in de directe omgeving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien krakeenden ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4). Negatieve effecten treden hierdoor niet op. De voorgenomen inrichtingsmaatregelen bij Natuurboerderij Hoeve Steijn leiden tot een verbetering van het biotoop van de Krakeend, door onder andere de verbetering van de kwaliteit van de sloten.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Krakeend in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Slobeend

Het Natura 2000-gebied fungeert als slaap- en foerageergebied van de Slobeend. De plas Broekvelden/Vettenbroek is het belangrijkste foerageergebied in het gebied. De Slobeend rust en foerageert vaak op dezelfde locatie. Ook Polder Stein-noord vormt een belangrijk onderdeel van het Natura 2000-gebied voor de Slobeend. Uit veldonderzoek blijkt dat de slobenden uit het gebied zich niet bevinden in de directe omgeving van de percelen waar werkzaamheden gaan plaatsvinden (zie figuur 4.4). Ook verstoring door de realisatie van het landgoedpad treedt niet op, aangezien slobenden ook niet in de directe omgeving van het landgoedpad aanwezig zijn (zie figuur 4.4). Negatieve effecten treden hierdoor niet op. De voorgenomen inrichtingsmaatregelen bij Natuurboerderij Hoeve Steijn leiden tot een verbetering van het biotoop van de Slobeend, door onder andere de verbetering van de kwaliteit van de sloten.

Significant negatieve effecten op het instandhoudingsdoel van de Slobeend in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein worden met zekerheid uitgesloten.

Nieuwkoopse Plassen & De Haeck

Gezien de afstand tot het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen en de Haeck kunnen de overwinterende Grote zilverreiger en Kolgans foerageren in het plangebied. Voor de Krakeend waarvan de foerageerafstand niet groter dan 5 kilometer is, (zie van der Vliet et al., 2011) is Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein te ver weg. Voor de Smient blijkt dat er geen effecten te verwachten zijn (zie figuur 4.4 en tekst daaronder).

Ook voor de Grote zilverreiger en de Kolgans geldt dat de werkzaamheden en de verandering in beheer leiden tot een verbetering van het foerageerbiotoop van de soorten. Telgegevens van waar de belangrijkste foerageergebieden van deze soorten zich bevinden en of deze zich bevinden nabij de werkzaamheden zijn niet vrij beschikbaar. Op voorhand kunnen negatieve effecten door verstoring (bijvoorbeeld door het landgoedpad) niet met zekerheid worden uitgesloten op basis van goede telgegevens. Er is echter een grote hoeveelheid alternatief foerageergebied voorhanden zowel nabij de Nieuwkoopse plassen en de Haeck als nabij Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en de locatie van de ontwikkelingen vinden plaats op plaatsen die in de huidige situatie een intensief menselijk gebruik kennen en daarom relatief ongeschikt zijn als foerageergebied ten opzichte van de omgeving. Negatieve effecten op deze niet-broedvogels in dit Natura 2000-gebied zijn daarom met zekerheid uit te sluiten.

4.7 Oppervlakte verlies in Natura 2000-gebied

De locaties van de in totaal zes nieuwe woningen aan Oukoopsedijk 8 en 11 vallen allen binnen de exclaveringszone van het Natura 2000-gebied, zoals omschreven in de definities van het Aanwijzingsbesluit Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000>, bladzijde 7). Op de beschikbare kaarten van het Natura 2000-gebied is de exclavering afwijkend ingetekend (zie figuur 4.6). De tekst in paragraaf 3.3. en 3.4 in het aanwijzingsbesluit is echter leidend waardoor het duidelijk is dat de meest zuidelijke woning buiten het Natura 2000-gebied ligt.

De realisatie van de nieuwe stal van de Goeij (Oukoopsedijk 20) en de aanleg van het landgoedpad en erftoegangspad nabij Oukoopsedijk 8 vindt wel plaats in het Natura 2000-gebied en past dus niet binnen de exclaveringsmodule. In figuur 4.6 is de exclaveringsmodule verbeeld, die ook bij het Beheerplan is opgenomen. Het landgoedpad is nodig om te voldoen aan de voorwaarden uit de provin-

ciale Verordening Ruimte ten aanzien van landgoederen en het landgoed voor 90% open te stellen voor publiek. Het oostelijk deel van dat pad wordt gecombineerd met een nieuwe erftoegangspad tot de nieuwe landgoedwoningen. Die is nodig om de bestaande rijksmonumentale poort en gemeentelijk monumentale boerderij te beschermen en te ontlasten. De noodzaak hiervan is verder onderbouwd in de ruimtelijke onderbouwing (met bijlagen) voor het landgoed, dat is opgenomen is als bijlage 1 van het bestemmingsplan. Als gevolg van de nieuwe stal en de nieuwe paden is er beperkt sprake van oppervlakte verlies van het Natura 2000-gebied. In totaal gaat het om circa 7000 vierkante meter, of 0,7 ha (circa 0,1% van het Vogelrichtlijngebied). Bijna alle ontwikkelingen vinden plaats rond bestaande erven en infrastructuur zodat reeds sprake is van een bestaande verstoring door mensen en activiteiten. Extra oppervlakteverlies door verstoring is alleen aan de orde voor het noordwestelijk deel van het landgoedpad. Overigens is hier ook deels sprake van bestaande verstoring door (landbouw)verkeer van en naar het erf. Als hier een verstoringszone van 142 meter (worst case verstoringafstand o.b.v. kleine zwaan uit Krijgsveld et al. 2008) aan beide zijden van het pad gehanteerd wordt stijgt het oppervlakteverlies tot in totaal 4 ha of circa 0,7% van het Vogelrichtlijngebied. Ondanks een klein verlies aan oppervlakte is er geen sprake van aantasting van de instandhoudingsdoelen van het gebied, omdat de doelsoorten niet in dit gebied foerageren en er veel alternatief gebied voorhanden is. De bouwwerkzaamheden en het aanleggen van de paden binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied is vergunningplichtig, wij adviseren de initiatiefnemer in overleg te treden met de provincie Zuid-Holland (Bevoegd gezag). Indien het (extra) verstoringsoppervlakte door het bevoegd gezag te groot wordt bevonden, bestaat ondermeer de mogelijkheid het noordwestelijk deel van het landgoedpad achterwege te laten, waarbij het plan nog steeds voldoet aan de voorwaarden voor een nieuw landgoed. In dat geval is geen sprake van extra verstoringsoppervlakte, zodat de vergunning kan worden verleend.

Omdat de oppervlakteafname beperkt is en alternatief leefgebied aanwezig is, kan de vergunning verkregen worden waardoor het plan uitvoerbaar is.

Figuur 4.6. De rode vlakken geven de invulling van het bestemmingsplan weer. Hierdoor wordt zichtbaar dat het toegangspad en het landgoedpad buiten de exclaveringsmodule liggen. De exacte begrenzing van het erf is onduidelijk in de kaarten van het ministerie. Ook de nieuwe stal van de Goeij ligt buiten de exclaveringsmodule (niet afgebeeld).

4.8 Conclusie en advies

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Natuurbeschermingswet 1998 worden overtreden. Effecten door stikstof op de Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en Nieuwkoopse plassen & De Haeck kunnen op voorhand worden uitgesloten, mits saldering plaatsvindt met de bedrijven waar agrarische activiteiten beëindigd worden en de afname in het planMER correct onderbouwd wordt.

- ♦ Significant negatieve effecten door stikstofdepositie op habitatsoorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- ♦ Negatieve effecten door stikstofdepositie op broedvogels in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haeck zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- ♦ Significant negatieve effecten door verstoring op het instandhoudingsdoel voor niet-broedvogels in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en de Nieuwkoopse plassen & De Haeck worden met zekerheid uitgesloten.
- ♦ Significant negatieve effecten door het verlies van 0,7 ha voor de nieuwe stal, landgoedpad en toegangsweg worden met zekerheid uitgesloten, omdat oppervlakteverlies te gering is en niet leidt tot effecten op de doelsoorten. Hiervoor heeft initiatiefnemer een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 nodig. Er is in voldoende mate zekerheid dat een vergunning op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 kan worden verleend.

5

CONCLUSIES

5.1 Conclusie Flora- en faunawet

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet worden overtreden. Uit de aanwezige documentatie bij het bestemmingsplan is niet duidelijk hoe de inrichtingsmaatregelen worden getroffen en of daar een ontheffing voor benodigd is dan wel is/wordt aangevraagd.

In het kader van de Flora- en faunawet kunnen tijdelijke effecten tijdens de uitvoering niet worden uitgesloten. Permanente effecten worden uitgesloten, omdat het gebied geschikt wordt voor beschermde soorten. Wij adviseren een nieuwe toetsing in het kader van de Flora- en faunawet uit te voeren als de planning en werkwijze van de uitvoering bekend is. Daarbij moet het voorkomen van beschermde planten, diersoorten en vogels geactualiseerd worden (denk hierbij aan de waterspitsmuis). De gemeente heeft de initiatiefnemer gevraagd deze toetsing uit te voeren voorafgaand aan de aanvraag van de omgevingsvergunning. Omdat redelijkerwijs kan worden aangenomen dat een overtreding van de verbodsartikelen tijdens de uitvoering kan worden voorkomen (door een juiste werkwijze en werkplanning), is het bestemmingsplan in het kader van de Flora- en faunawet uitvoerbaar.

5.2 Conclusie Provinciale beschermde gebieden

De natuurdoelen van het plan komen overeen met de plannen van het bevoegd gezag. Van aantasting van de EHS is geen sprake. Het bestemmingsplan is voor het onderdeel EHS uitvoerbaar. Belangrijke weidevogelgebieden liggen buiten het plangebied, hiermee hoeft geen rekening te worden gehouden.

5.3 Conclusie en advies Natura 2000

Getoetst is of tengevolge van het nieuwe bestemmingsplan de verbodsbepalingen van de Natuurbeschermingswet 1998 worden overtreden. Effecten door stikstof op de Natura 2000-gebieden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein en Nieuwkoopse plassen & De Haack kunnen op voorhand worden uitgesloten, mits saldering plaatsvindt met de bedrijven waar agrarische activiteiten beëindigd worden en gebaseerd op een kwantitatieve benadering (hoeveelheid vee).

- Significant negatieve effecten door stikstofdepositie op habitatsoorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haack zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- Negatieve effecten door stikstofdepositie op broedvogels in het Natura 2000-gebied Nieuwkoopse plassen & De Haack zijn met zekerheid uit te sluiten mits saldering plaatsvindt om effecten door stikstofdepositie te voorkomen.
- Significant negatieve effecten door verstoring op het instandhoudingsdoel voor niet-broedvogels in het Natura 2000-gebied Broekvelden, Vettenbroek en polder Stein en de Nieuwkoopse plassen & De Haack worden met zekerheid uitgesloten.
- Significant negatieve effecten door het verlies van 0,7 ha voor de nieuwe stal, landgoedpad en toegangsweg worden met zekerheid uitgesloten, omdat oppervlakteverlies te gering is en niet leidt tot effecten op de doelsoorten.

6

LITERATUUR

- ♦ Krijgsveld, K.L., R.R. Smits, J. van der Winden 2008. Verstoringsgevoeligheid van vogels Update literatuurstudie naar de reacties van vogels op recreatie
- ♦ Melman, Th.C.P., J.J.H. van den Akker, A.G.M. Schotman, F.G.W.A. Ottburg, H.P.J. Huiskes en M. Kiers. 2011. Natuurboerderij Hoeve Stein van Boeren met natuur naar natuur met boeren. Wageningen. Alterra-rapport 2203.
- ♦ Ministerie EZ (EL&I), 2007. Handreiking bestemmingsplan en natuurwetgeving
- ♦ Ministerie EZ (LNV), Dienst Regelingen, 2009. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingrepen
- ♦ Provincie Zuid Holland, 2012. Beheerplan bijzondere natuurwaarden Broekvelden, Vettenbroek & Polder Stein.
- ♦ SOVON en CBS (2005). Trends van vogels in het Nederlandse Natura 2000 netwerk. Sovon-informatierapport 2005/09. SOVON Vogelonderzoek Nederland, Beek-Ubbergen en Centraal Bureau voor de Statistiek, Voorburg.
- ♦ Vermeulen, A.T., P. Domburg, A. Bleeker, 2003. DIAS – Beslismodel Ammoniak en stank voor de Provincie Noord-Brabant. ECN-C--03-044. Eindrapportage en handleiding voor het gebruik
- ♦ Vliet, R. van der ; Heijligers, W. ; Tilborghs, J. 2011. Maximale foerageerafstanden : op een rij gezet voor 97 beschermde vogelsoorten. Toets 2011/4.
- ♦ Watersnip advies, 2011a. Effectbeoordeling Natuurboerderij 'Hoeve Steijn'
- ♦ Watersnip advies, 2011b. Inrichtingsplan PN Oukoop deel A: Natuurboerderij (Maatschap de Goeij).
- ♦ Watersnip advies, 2011c. Transformatie van Polder Oukoop door inzet Particulier Natuurbeheer.

Bijlage 4 Toelichting op de Staat van Bedrijfsactiviteiten

Toelichting op de aanpak van milieuzonering met behulp van de 'standaard Staat van Bedrijfsactiviteiten'

1. Algemeen

Regeling toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten met behulp van milieuzonering

Om de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten in dit bestemmingsplan vast te leggen is gebruikgemaakt van een milieuzonering. Een milieuzonering zorgt ervoor dat milieubelastende functies (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) waar nodig ruimtelijk voldoende worden gescheiden. De gehanteerde milieuzonering is gekoppeld aan een Staat van Bedrijfsactiviteiten.

Een Staat van Bedrijfsactiviteiten is een lijst waarin de meest voorkomende bedrijven en bedrijfsactiviteiten, al naar gelang de te verwachten belasting voor het milieu, zijn ingedeeld in een aantal categorieën. Voor de indeling in de categorieën zijn de volgende ruimtelijk relevante milieuaspecten van belang:

- geluid;
- geur;
- stof;
- gevaar (met name brand- en explosiegevaar).

In specifieke situaties kan daarnaast de verkeersaantrekkende werking van een bedrijf relevant zijn.

2. Toepassing 'standaard Staat van Bedrijfsactiviteiten'

Algemeen

De aanpak van milieuzonering en de in dit plan gebruikte 'standaard Staat van Bedrijfsactiviteiten' ('standaard SvB') zijn gebaseerd op de VNG-publicatie *Bedrijven en milieuzonering* (2009), op de *Voorbeeld Staat van Bedrijfsactiviteiten voor bedrijventerreinen*¹⁾. De 'standaard SvB' kan in verschillende situaties gehanteerd worden, bijvoorbeeld:

- om de milieuzonering van bedrijfsactiviteiten op een samenhangend bedrijventerrein te regelen;
- in buitengebieden;
- op losliggende relatief grootschalige bedrijfsspercelen op enige afstand van burgerwoningen;
- om indien gewenst de toelaatbaarheid van bedrijfsactiviteiten te regelen in stedelijk gebied of (delen van) woongebieden met enige vorm van bedrijvigheid.

1) Aangezien de wijze van milieuzonering met richtafstanden reeds vele jaren de standaardmethodiek voor milieuzonering is in Nederland, wordt voor het gebruik van de daarop gebaseerde Staat van Bedrijfsactiviteiten de 'standaard Staat van Bedrijfsactiviteiten' genoemd.

In dit soort situaties zorgt de milieuzonering ervoor dat hinderlijke bedrijfsactiviteiten op voldoende afstand van woningen of andere gevoelige functies worden gesitueerd. Dit gebeurt door het aanhouden van richtafstanden tussen deze milieugevoelige en milieubelastende activiteiten.

Richtafstanden bepalend voor de categorie-indeling

In de 'standaard SvB' is voor elke bedrijfsactiviteit voor ieder van de ruimtelijke relevante milieuaspecten (zie hiervoor) een richtafstand ten opzichte van een 'rustige woonwijk' vermeld. De grootste van deze vier richtafstanden is bepalend voor de indeling van een activiteit in een milieucategorie. Daarnaast vermeldt de 'standaard SvB' indicaties voor verkeers-aantrekkende werking.

Omgevingstype bepalend voor de daadwerkelijk te hanteren afstanden

De gewenste afstand tussen een bedrijfsactiviteit en woningen (of andere gevoelige functies zoals scholen) wordt mede bepaald door het type gebied waarin de gevoelige functie zich bevindt. Conform de VNG-publicatie worden daarbij twee omgevingstypen onderscheiden: rustige woonwijk en gemengd gebied. De richtafstanden die zijn vermeld in de 'standaard SvB' gelden ten opzichte van een rustige woonwijk (of een vergelijkbaar omgevingstype). Voor een gemengd gebied (en daarmee te vergelijken gebieden) gelden kleinere afstanden. Daarnaast dient in de milieuzonering rekening te worden gehouden met de aanwezigheid van eventuele bedrijfswoningen op een bedrijventerrein.

Omgevingstype rustige woonwijk

In een rustige woonwijk komen enkel wijkgebonden voorzieningen voor en vrijwel geen andere functies zoals kantoren of bedrijven. Langs de randen (in de overgang naar eventuele bedrijfsfuncties) is weinig verstoring door verkeer. Als daarmee vergelijkbare omgevingstypen noemt de VNG-publicatie onder meer een rustig buitengebied (eventueel met verblijfsrecreatie) en een stilte- of natuurgebied.

Omgevingstype gemengd gebied

In een gemengd gebied komen naast wonen ook andere functies voor, zoals winkels, horeca en kleine bedrijven. Daarmee vergelijkbare gebieden zijn lintbebouwingen in het buitengebied waarin functiemenging voorkomt en gebieden gelegen direct langs een hoofdinfrastructuur. Kenmerkend voor het omgevingstype gemengd gebied is dat sprake is van een zekere verstoring en dus van een relevant andere omgevingskwaliteit dan in een rustig woongebied.

Bedrijfswoningen

Een bedrijfswoning op een bedrijventerrein is een specifiek woningtype waar minder hoge eisen aan het woon- en leefklimaat kunnen worden gesteld. Bedrijfswoningen zijn in het algemeen minder milieugevoelig dan de omgevingstypen rustige woonwijk en gemengd gebied.

Te hanteren richtafstanden

De 'standaard SvB' onderscheidt een tiental milieucategorieën. De volgende tabel geeft voor beide omgevingstypen (rustige woonwijk en gemengd gebied) per milieucategorie inzicht in de gewenste richtafstanden. De richtafstand geldt tussen de grens van de bestemming die bedrijven toelaat en de uiterste situering van de gevel van een woning die volgens het bestemmingsplan (of via vergunningvrij bouwen) mogelijk is. Daarbij gaat het nadrukkelijk om een richtafstand. Kleinere afwijkingen ten opzichte van deze afstand zijn mogelijk zonder dat hierdoor knelpunten behoeven te ontstaan.

milieucategorie	richtafstand (in meters)	
	rustige woonwijk	gemengd gebied
1	10 ¹	0
2	30	10 ²
3.1	50	30
3.2	100	50
4.1	200	100
4.2	300	200
5.1	500	300
5.2	700	500
5.3	1.000	700
6	1.500	1.000

Toelaatbaarheid van bedrijven die onder een specifieke regelgeving vallen

In de 'standaard SvB' zijn ook aanduidingen opgenomen die aangeven dat bepaalde bedrijven onder een specifieke wettelijke regeling kunnen vallen. Het betreft:

- bedrijven die 'in belangrijke mate geluidshinder kunnen veroorzaken' zoals bedoeld in de Wet geluidshinder (zogenoemde grote lawaaimakers); deze bedrijven zijn alleen toegestaan op industrieterreinen die in het kader van deze wet gezoneerd zijn;
- bedrijven die onder het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) kunnen vallen (nu of in de toekomst); het betreft risicovolle bedrijven waar gebruik, opslag en/of productie van gevaarlijke stoffen plaatsvindt; voor dergelijke bedrijven gelden (wettelijke) normen ten aanzien van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico;
- bedrijven die onder het Vuurwerkbesluit vallen; voor dergelijke bedrijven gelden (wettelijke) afstandsnormen.

In de regels van dit bestemmingsplan is aangegeven of en zo ja, onder welke voorwaarden dergelijke bedrijven in het plangebied zijn toegestaan.

De toegepaste 'standaard Staat van Bedrijfsactiviteiten'

De in dit bestemmingsplan opgenomen 'standaard SvB' komt in verregaande mate overeen met de VoorbeeldStaat van bedrijfsactiviteiten voor bedrijventerreinen uit de VNG-publicatie. Conform de aanbevelingen van de publicatie is de Staat aangepast aan de specifieke kenmerken van dit bestemmingsplan.

In de toegepaste 'standaard SvB' zijn alle activiteiten opgenomen die passen binnen de definitie van bedrijf volgens de begripsbepalingen in de regels van dit bestemmingsplan. Dit heeft geleid tot een aantal aanpassingen (toevoegingen en weglatingen) ten opzichte van de activiteiten die in de VoorbeeldStaat zijn opgesomd. Onder de volgende SBI-codes 0112, 014, 05011, 05012, 0502, 2612, 63.1 en 63.21 zijn activiteiten toegevoegd die vallen onder de definitie 'bedrijf'. In de VNG-publicatie is een aparte lijst van opslagen en installaties opgenomen. Deze lijst is verwerkt in de 'standaard SvB' voor zover sprake is van activiteiten die vallen onder het begrip 'bedrijf'. Hierdoor hebben toevoegingen plaatsgevonden bij de SBI-code 51.512. Groothandels voor professioneel vuurwerk en vuurwerkfabrieken zijn vanwege strenge eisen uit het Vuurwerkbesluit nooit toegestaan op een bedrijventerrein en dus niet in de 'standaard SvB' opgenomen. Dit geldt ook voor bedrijven die kernenergie produceren.

1) Het betreffen bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving toelaatbaar zijn in woonwijken.

2) Het betreffen bedrijfsactiviteiten die gelet op hun aard en invloed op de omgeving zelfs toelaatbaar zijn tussen of onmiddellijk naast woonbebouwing in gemengde gebieden.

Bij enkele activiteiten heeft een nadere specificatie van de activiteiten plaatsgevonden met bijbehorende categorie-indeling die is afgestemd op de verwachte milieueffecten¹⁾ van deze activiteiten. Voor de volgende SBI-codes heeft een specificatie van de categorie-indeling plaatsgevonden naar gelang het oppervlak van het bedrijf: 15.2 en 51.8. Voor de volgende SBI-codes heeft een specificatie naar categorie-indeling plaatsgevonden naar gelang sprake is van reparatie of incidenteel bouwen dan wel reguliere productie: 29 en 35.1. Voor aannemers, SBI-code 45, is een nadere indeling van diverse aannemersactiviteiten gemaakt met bijbehorende categorie-indeling.

3. Flexibiliteit

De 'standaard SvB' blijkt in de praktijk een relatief grof hulpmiddel te zijn om hinder door bedrijfsactiviteiten in te schatten. De richtafstanden en inschalingen gaan uit van een gemiddeld bedrijf met een moderne bedrijfsvoering. Het komt in de praktijk voor dat een bepaald bedrijf als gevolg van een geringe omvang van hinderlijke deelactiviteiten, een milieuvriendelijke werkwijze of bijzondere voorzieningen minder hinder veroorzaakt dan in de 'standaard SvB' is verondersteld. In de regels is daarom bepaald dat het bevoegd gezag bij een omgevingsvergunning kan afwijken van de 'standaard SvB' en een dergelijk bedrijf toch kan toestaan, indien dit bedrijf niet binnen de algemene toelaatbaarheid past. Bij de 'standaard SvB' is deze mogelijkheid beperkt tot maximaal twee categorieën (dus bijvoorbeeld categorie 3.2 in plaats van 2 of categorie 4.2 in plaats van 3.2). Om deze omgevingsvergunning te kunnen verlenen moet worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving (gelet op de specifieke werkwijze of bijzondere verschijningsvorm) vergelijkbaar is met andere bedrijven uit de desbetreffende lagere categorie.

Daarnaast is het mogelijk dat bepaalde bedrijven zich aandienen, waarvan de activiteiten in de 'standaard SvB' niet zijn genoemd, maar die qua aard en invloed overeenkomen met bedrijven die wel zijn toegestaan. Met het oog hierop is in de regels bepaald dat het bevoegd gezag vestiging van een dergelijk bedrijf via een omgevingsvergunning kan toestaan. Om deze omgevingsvergunning te kunnen verlenen, moet op basis van milieutechnisch onderzoek worden aangetoond dat het bedrijf naar aard en invloed op de omgeving vergelijkbaar is met direct toegelaten bedrijven.

In de 'standaard SvB' is bij de indeling van sommige bedrijfsactiviteiten uitgegaan van een continue bedrijfsvoering, waarbij de hinderlijke activiteiten ook 's nachts plaatsvinden. Dit is in de 'standaard SvB' aangegeven met een 'C' in de laatste kolom. Het kan echter voorkomen dat een specifiek bedrijf niet continu werkt. Dit gegeven kan eveneens aanleiding zijn om het bedrijf via de bovengenoemde afwijkingsbevoegdheid een categorie lager in te delen.

Voor de concrete toetsing van een verzoek om afwijking middels een omgevingsvergunning wordt verwezen naar bijlage 5 van de VNG-publicatie Bedrijven en milieuzonering.

1) Inschatting van milieueffecten heeft plaatsgevonden op basis van dezelfde expertise die bij het opstellen van de nieuwe VNG-uitgave is gebruikt.